

AUTOREFERAT

DR ANNA MACHWIC

Dokumentacja projektu
habilitacyjnego

AUTOREFERAT

DR ANNA MACHWIC

Dokumentacja projektu
habilitacyjnego

SPIS TREŚCI

POSIADANE DYPLOMY I STOPNIE NAUKOWE [s. 9](#)

INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH
NAUKOWYCH LUB ARTYSTYCZNYCH [s. 10](#)

WSTĘP [s. 12](#)

EDUKACJA ORAZ DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA I ARTYSTYCZNA [s. 15](#)

FUNKCJE PEŁNIONE W AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH [s. 20](#)

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA SKUPIONA WOKÓŁ ILUSTRACJI [s. 22](#)

→ Pracownia Ilustracji w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach [s. 23](#)

→ Wydane książki dyplomantek i dyplomantów [s. 26](#)

→ Nagrody i wyróżnienia osób studiujących w konkursach i przeglądach [s. 32](#)

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICZNYMI OŚRODKAMI NAUKOWYMI [s. 34](#)

OPIS WSKAZANYCH OSIĄGNIĘĆ – PROJEKTY SKUPIONE WOKÓŁ KSIĄŻEK
DLA DZIECI I ILUSTRACJI [s. 41](#)

1. PROJEKT „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI”
ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ KSIĄŻKI DLA DZIECI [s. 43](#)

→ Kuratorka wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* [s. 43](#)

→ Dane dotyczące wydarzenia [s. 44](#)

→ Tło wydarzenia [s. 50](#)

→ Geneza i założenia konkursu [s. 54](#)

→ Jury profesjonalne / jury dziecięce i nagrody wydawców [s. 54](#)

→ Konferencje: *Książka dla dzieci – jak to się robi?* [s. 66](#)

→ Wystawy Mistrzów Ilustracji [s. 73](#)

- *Nauka jest fajna – wystawa ilustracji i książek popularnonaukowych dla dzieci* [s. 76](#)

- *Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem* [s. 82](#)

→ Artykuły i wzmianki o wydarzeniu [s. 87](#)

→ Wpływ wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* na otoczenie [s. 88](#)

→ Katalogi pokonkursowe [s. 89](#)

- Projekt katalogu 6. edycji [s. 92](#)

- Projekt katalogu 7. edycji [s. 98](#)

- Projekt katalogu 8. edycji [s. 104](#)

- Popularyzacja dziedziny projektowania książek dla dzieci – wykłady, wystąpienia [s. 110](#)
- Artykuły i teksty popularyzatorskie [s. 112](#)
- Rola konsultantki wydawniczej [s. 113](#)
- Rola jurorki [s. 114](#)
- Nagrody związane z działalnością na rzecz książki [s. 116](#)

**2. TEMAT: BOHATER. PROJEKTOWANIE POSTACI CHARAKTERYSTYCZNYCH
W PRACOWNI ILUSTRACJI AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH**

- Projekt badawczy oparty na działaniach dydaktycznych [s. 119](#)

3. POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW ZWIERZĄT

- Projekt oparty na współpracy z instytucją zewnętrzną oraz działaniach dydaktycznych [s. 135](#)

PODSUMOWANIE [s. 144](#)

fot. Barbara Kubska

POSIADANE DYPLOMY I STOPNIE NAUKOWE

2002 Magister sztuki

Tytuł dyplomu: *Wprost nie wprost*
Promotor: prof. Roman Kalarus

Tytuł pracy pisemnej: *Symbol, znak, interpretacja*
Promotor: dr Maria Popczyk

Recenzent: dr Andrzej Tobis

Wydział Grafiki, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
Kierunek grafika, specjalność projektowanie graficzne
dyplom z wyróżnieniem

Forma: Projekt serii plakatów oraz książka autorska

2010 Doktor sztuki

w dziedzinie sztuki: sztuki plastyczne
w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne

Tytuł rozprawy doktorskiej: *INC.ja – znaki globalne*
Promotor: prof. Tomasz Jura
Recenzenci: prof. Mirosław Adamczyk, dr hab. Bogdan Król

Wydział Projektowy Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

Forma: Projekt publikacji książkowej oraz plakatów/billboardów

**INFORMACJA O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU
W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH LUB ARTYSTYCZNYCH**

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

od 1.11.2003 Wykładowca w Pracowni Ilustracji i Rysunku Użytkowego w Katedrze Projektowania Graficznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

- 01.11.2003 – 10.06.2004** → wykładowca, 1/3 etatu
- 01.10.2004–31.07.2005** → wykładowca, 1/2 etatu
- 03.10.2005–15.06.2006** → wykładowca 1/2 etatu
- 01.10.2006–30.11.2006** → wykładowca 3/4 etatu
- 01.12.2006–21.01.2007** → wykładowca 11/12 etatu
- 01.02.2007–11.02.2007** → wykładowca 3/4 etatu
- 12.02.2007–13.06.2007** → wykładowca 11/12 etatu
- 14.06.2007–30.06.2008** → wykładowca 3/4 etatu
- 01.10.2008–31.01.2009** → wykładowca pełny etat 12/12
- 01.02.2009–30.06.2009** → wykładowca 10/12 etatu
- 01.07.2009–30.09.2009** → wykładowca 6/12 etatu
- od 1.07.2009** → umowa o pracę na czas nieokreślony
- 01.10.2009–30.06.2010** → wykładowca pełny etat 12/12
- 01.07.2010–30.09.2010** → wykładowca 6/12 etatu
- 01.10.2010–31.12.2010** → wykładowca pełny etat 12/12
- 01.01.2011–30.09.2011** → wykładowca 11/12 etatu
- od 01.10.2011 do obecnie** → adiunkt pełny etat 8/8

od 2013 Kierownik Pracowni Ilustracji w Katedrze Projektowania Graficznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

W ramach działalności dydaktycznej w ASP w Katowicach, w różnych latach prowadziłam:

- zajęcia z zakresu Ilustracji dla studentów Jednolitych Studiów Magisterskich, studiów I stopnia (licencjackich), studiów II stopnia (magisterskich), na kierunkach Projektowanie Graficzne, Grafika, Malarstwo, Wzornictwo;
- opiekę promotorską nad pracami dyplomowymi licencjackimi i magisterskimi na kierunku Grafika, specjalność Projektowanie Graficzne, a później na kierunku Projektowanie Graficzne; opiekę promotorską nad dyplomami dodatkowymi studentów Wydziału Artystycznego, realizowanymi w Pracowni Ilustracji;

→ zajęcia z Ilustracji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (w systemie wieczorowym i zaocznym) dla studentów Wydziału Projektowego (kierunki: Projektowanie Graficzne i Wzornictwo) oraz Wydziału Artystycznego (kierunki: Grafika i Malarstwo);

→ zajęcia z Podstaw Grafiki Projektowej na kierunku Projektowanie Graficzne (studia stacjonarne i niestacjonarne w systemie wieczorowym i zaocznym).

ZATRUDNIENIE W INNYCH OŚRODKACH NAUKOWYCH

2011–2012 POLICEALNA SZKOŁA FOTOGRAFII, GRAFIKI I REKLAMY POZYTYW W KATOWICACH
umowy zlecenie

→ prowadzenie zajęć w zakresie projektowania graficznego.

2011–2018 WYŻSZA SZKOŁA TECHNIK INFORMATYCZNYCH W KATOWICACH
wykładowca, umowa o pracę

→ prowadzenie zajęć (wykłady i ćwiczenia) na studiach licencjackich, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w zakresie: Malarstwo, Rysunek, Rysunek użytkowy (wykłady i ćwiczenia), Projektowanie publikacji, Seminarium dyplomowe;

→ opieka promotorska nad dyplomami licencjackimi w zakresie Projektowania Graficznego;

→ opieka nad kołem naukowym Rysunku i Kompozycji.

2016–2020 POLSKO-JAPOŃSKA AKADEMIA TECHNIK KOMPUTEROWYCH W WARSZAWIE
umowy zlecenie

→ prowadzenie zajęć na ścieżce anglojęzycznej, na studiach licencjackich, w trybie stacjonarnym, w zakresie: Design Practice, Multimedia Publication;

→ opieka promotorska nad dyplomami licencjackimi w zakresie Graphic Design, zarówno praktycznymi jak i teoretycznymi.

Pracując od 2003 roku w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach miałam szansę rozwijać się w wielu różnych obszarach. Zajmuję się dydaktyką, badaniami, działalnością projektową, popularyzacją nauki i organizacją wydarzeń kulturalnych oraz działaniami kuratorskimi. Pełnienie przez lata kilku funkcji administracyjnych pozwoliło mi na działanie w wielu obszarach, nie tylko na ścieżce związanej z jednym kierunkiem czy Wydziałem, ale w szerokim spektrum, obejmującym różne obszary organizacyjne i administracyjne. Praca w Akademii nie jest dla mnie tylko wykonywaniem obowiązków, ale przywilejem, za którym idzie poczucie odpowiedzialności, związane nie tylko z kształceniem młodych twórców, ale także budowaniem wiedzy w obszarze sztuki i projektowania, tworzeniem oferty kulturalnej najwyższej jakości oraz kształtowaniem postaw i otoczenia.

W autoreferacie kładę szczególny nacisk na szeroką działalność związaną z ilustracją, zwłaszcza książek dla dzieci, gdyż w tym obszarze upatruję swoich największych zasług oraz wyjątkowości i kompleksowości prowadzonych działań. Dzieła, które opisuję jako aspirujące do nadania stopnia doktora habilitowanego, są efektem mojej działalności dydaktycznej, projektowej, naukowej i kuratorskiej, która kreowała procesy i zdarzenia, czy to w obszarze wydarzeń kulturalnych czy dydaktyki, aby znaleźć swój finał w formie projektów publikacji podsumowujących te działania.

Na przestrzeni lat podjęłam ze studentami wiele tematów wokół zagadnień ilustracji dla dzieci i młodzieży, a ich sukcesy są dla mnie potwierdzeniem rzetelnego przekazywania wiedzy i świadectwem moich kompetencji, które staram się stale podnosić. Uczestniczyłam w przeglądach i targach, śledziłam rozwój tej dziedziny, brałam udział w gremiach jurorskich, a także pełniłam rolę eksperta wydawniczego. Wielokrotnie prowadziłam wykłady i warsztaty w instytucjach zewnętrznych, również zagranicznych. Jedną z ostatnich aktywności, poszerzających moją wiedzę, była wizyta w 2025 roku na Międzynarodowych Targach Książki Dziecięcej w Bolonii, wydarzeniu, które gromadzi wydawców ze wszystkich stron świata, oferuje bogaty program spotkań i wykładów oraz daje możliwość przyjrzenia się światowym tendencjom w projektowaniu komiksów i książek dla dzieci i młodzieży.

Za najważniejsze z moich działań zawodowych uważam kuratorowanie od 2008 roku wydarzeniu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*, którego głównym celem jest popularyzacja idei świadomego, uwzględniającego perspektywę dziecka i prezentującego najwyższą jakość, projektowania

książek dla najmłodszych czytelników. Projekt *Książka dobrze zaprojektowana...* jest kompleksowym działaniem, w którym wykorzystuję całe spektrum swoich umiejętności i doświadczeń jako projektantka, wykładowczyni, organizatorka, liderka. Idąc za głosem Stevena McCarthy’ego – profesora wykładającego projektowanie graficzne na University of Minnesota, autora książki *The Designer As...* – postrzegam rolę projektanta szeroko, a myślenie projektowe jako dające uprawnienie do działań wychodzących poza sztywne ramy dziedziny i przynoszących w efekcie pozytywny wpływ poprzez zaangażowanie i przekonanie o słuszności działania¹. Działalność kuratorska daje możliwość skonfrontowania projektu z szeroką grupą odbiorców, ma charakter działania społecznego, opartego na dzieleniu się i wspólnotowości². Jest swoistym projektem autorskim, który trafia do szerokiej grupy odbiorców.

W autoreferacie zdecydowałam się na uwypuklenie tych doświadczeń, które są związane przede wszystkim z ilustracją i książką dla dzieci. Myślę, że dają one obraz konsekwentnie budowanej ścieżki kariery, a zakres i merytoryczna jakość mojej działalności organizacyjnej, popularyzatorskiej, dydaktycznej, naukowej i projektowej ma wpływ na rozwój dziedziny projektowania książek dla dzieci nie tylko w środowisku Akademii. W podejmowanych przeze mnie działaniach są te o charakterze lokalnym, jak i ogólnopolskim czy międzynarodowym. Angażowanie się we współpracę z różnymi podmiotami, instytucjami i ekspertami, pozwoliło mi szerzej spojrzeć na dziedzinę, a także na nią oddziaływać.

¹ McCarthy S., *The Designer As...*, New Models for Communicating, Bis Publisher, Amsterdam, Holland 2013, s. 11.

² Ibidem, s. 215.

EDUKACJA ORAZ DZIAŁALNOŚĆ PROJEKTOWA I ARTYSTYCZNA

Edukację artystyczną rozpoczęłam w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Katowicach (1991–1996). Miejsce i pedagodzy, którzy wspierali mnie w rozwoju artystycznym, dając przestrzeń i swobodę w eksplorowaniu różnych obszarów sztuki i projektowania, pozostają ważnym punktem na drodze odkrywania własnej ścieżki i ekspresji twórczej. Spotkałam się z wyrazami sympatii płynącymi ze strony szkoły lata po opuszczeniu jej murów, kiedy zostałam zaproszona do wygłoszenia wykładu dla uczniów Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Katowicach. Spotkanie nosiło tytuł: *Projektowanie ilustracji książkowej* i odbyło się w 2010 roku. Z kolei w roku 2017 zostałam zaproszona do wygłoszenia wykładu i zaprezentowania swojej drogi zawodowej oraz wystawy prac w ramach cyklu *Galeria osobowości katowickiego Plastyka*, organizowanego z okazji 70-lecia szkoły.

Dziś sama wspieram rozwój twórczy uczniów Liceów Plastycznych, będąc od 2014 roku jurorką Ogólnopolskiego Biennale Grafiki Projektowej organizowanego przez Zespół Szkół Plastycznych im. Tadeusza Kantora w Dąbrowie Górniczej.

Studia (w latach 1997–2002) w katowickiej filii Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (w trakcie trwania moich studiów, w 2001 roku, przekształconej w Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach) wspominam jako czas przepełniony twórczą energią. Choć realizowałam się w wielu dziedzinach sztuki, m.in. w Pracowni Druku Wklęsłego prof. Jana Szmatocha, Malarstwa prof. Macieja Bieniasza i dr hab. Andrzeja Tobisa czy Rysunku prof. Ireneusza Walczaka, to podczas studiów moje zainteresowania wyraźnie zaczęły zmierzać w stronę projektowania graficznego.

Pracę dyplomową: serię plakatów oraz ilustracji zatytułowaną *Wprost nie wprost*, zrealizowałam pod kierunkiem promotorskim prof. Romana Kalarusa. Czas w pracowni tego wybitnego plakacisty wspominam jako wymianę myśli, inspirujących rozmów i mierzenia się z plakatowym myśleniem. Profesor Kalarus zachęcał swoich studentów do brania udziału w konkursach i przeglądach plakatu na całym świecie. To szczególnie w tym okresie, tuż po ukończeniu studiów, mogę wskazać na udział moich plakatów w ogólnopolskich i międzynarodowych przeglądach w kraju i na świecie:

- 4th Ogaki International Invitational Poster Exhibition, Japonia (2002);
- IV Festiwal Plakatu w Krakowie, Kraków (2002);
- 13th Colorado International Invitational Poster Exhibition, Colorado, Stany Zjednoczone (2003);

- Trnava 2003, Triennale Plakatu, Trnava, Słowacja (2003);
- 18. Biennale Plakatu Polskiego, BWA, Katowice (2003);
- 19. Międzynarodowe Biennale Plakatu, Muzeum Plakatu w Wilanowie, Warszawa (2004);
- 5th Ogaki International Invitational Poster Exhibition, Ogaki, Japonia (2004);
- 19. Biennale Plakatu Polskiego, BWA, Katowice (2005);
- 20. Międzynarodowe Biennale Plakatu, Muzeum Plakatu, Warszawa (2006);
- Trnava 2006, Triennale Plakatu, Trnava, Słowacja (2006).

<https://www.graduationprojects.eu/pl/2002/Anna-Machwic>
[dostęp: 07.09.2025]

Moja praca dyplomowa została doceniona w pierwszej edycji organizowanego do dziś przeglądu Graduation Projects. Dziś jest to wydarzenie o charakterze międzynarodowym, wówczas, w 2002 roku, w przeglądzie brali udział wyłącznie absolwenci polskich uczelni. W roku 2002 organizatorem pierwszego przeglądu był kwartalnik projektowy „2+3D”, na łamach którego publikowano artykuły o historii i współczesności projektowania graficznego i wzornictwa. Znalezienie się w tym, właściwie jedynym w tamtym okresie, ważnym i opiniotwórczym magazynie traktującym o projektowaniu, było aspiracją każdego młodego projektanta. Wówczas, widząc opublikowane w magazynie moje dyplomowe plakaty, nie mogłam nawet przypuszczać, że kiedyś będę publikować własne teksty na łamach „2+3D”, a tym bardziej, że w przyszłości będę z dumą oglądać moje dyplomantki na wystawach Graduation Projects.

Po dyplomie zostałam pracownikiem dydaktycznym w pracowni Ilustracji i Rysunku Użytkowego Profesora Tomasza Jury. W latach naszej współpracy (od 2003 do 2013 roku), profesor Jura zajmował się głównie rysunkiem satyrycznym. Zachęcał do tego również mnie i naszych studentów. Z tego okresu mam na swoim koncie kilka osiągnięć.

Najważniejsze z nich to II nagroda w ogólnopolskim konkursie na rysunek satyryczny *Polaków Portret Przaśny* – I Forum Młodych Karykaturzystów, organizowanym przez Muzeum Karykatury w Warszawie w 2003 roku oraz nagroda równorzędna (w konkursie przyznano GRAND PRIX i 5 nagród równorzędnych) – Dyplom Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – w konkursie II Forum Młodych Karykaturzystów *Polaków Portret Przaśny. Obraz po 20 latach wolności* w 2009 roku, zorganizowanym również pod patronatem Muzeum Karykatury w Warszawie.

Najważniejszymi wydarzeniami związanymi z obszarem satyry było zaproszenie mnie do Jury Międzynarodowego Konkursu Satyrycznego Satyrykon w Legnicy w 2014 roku oraz prezentacja prac studentów Pracowni Ilustracji (wraz z Pracownią Grafiki Książki dr hab. Bogny Otto-Węgrzyn) podczas wystawy *Skłonności do ostrości* w tym samym roku, podczas finału legnickiego Satyrykonu. Dziś z kolei, z perspektywy wykładowniczy

<https://satyrykon.pl/sklonnosci-do-ostrosci-2014/>
[dostęp: 07.09.2025]

prowadzącej Pracownię Ilustracji, sama zachęcam osoby studiujące do udziału w Satyrykonie oraz w towarzyszącym mu konkursie *Szkic ma moc*, w których odnoszą sukcesy.

Interesującym epizodem w mojej działalności artystycznej było współdziałanie w założonym przez absolwentów mojego rocznika stowarzyszeniu Cross Over oraz prowadzonym przez nie Zagłębiowskim Instytucie Sztuki. Pod tą poważną nazwą kryło się mieszkanie w kamienicy w Sosnowcu, w której grupa młodych twórców urządzała wystawy, eventy artystyczne, wykłady, warsztaty. Był to dla mnie czas eksperymentu z formą. Na organizowanych przez nas wystawach tematycznych prezentowałam głównie instalacje.

http://www.plumart.com/vf55-5603/html/body_2155est-ouest.html
[dostęp: 07.09.2025]

Największym osiągnięciem stowarzyszenia było zaproszenie na Festiwal *Est-Ouest* do miejscowości Die we Francji. Idea festiwalu, organizowanego przez wiele lat w tym niewielkim, malowniczym, francuskim miasteczku polegała na prezentowaniu kultury krajów Europy wschodniej i środkowej. W 2003 roku gościem była Polska, a zaproszeni artyści reprezentowali wszystkie dyscypliny sztuki. Był to ogromny sukces małego i krótko działającego stowarzyszenia. Dość wspomnieć, że byliśmy gośćmi festiwalu obok takich nazwisk jak Tadeusz Konwicki czy Tadeusz Rolke.

Podczas Festiwalu zaprezentowałam pracę, która łączyła śląskie tradycje z kulturą słowa i podejmowała próbę dialogu polsko-francuskiego. Odwołam się do tradycji „zazdrosek” czyli krótkich zastonek, wieszanych od połowy okna, chroniących wnętrza domów przed wścibskimi oczami przechodniów. Haftowano na nich przysłowia. Wydrukowałam techniką sitodruku, na flizelinie, kompozycje typograficzne, których treścią były starannie wyselekcjonowane, powszechnie używane w Polsce przysłowia oraz ich francuskie odpowiedniki. Zazdroski, wydrukowane w liczbie kilkudziesięciu sztuk, zawiesiłam w wielu oknach domów mieszkańców miasteczka, którzy – przyzwyczajeni do anektowania przez artystów przestrzeni miejskiej – z zainteresowaniem i akceptacją podeszli do mojego projektu.

Kolejne działania eksplorujące medium instalacji mogłam zaprezentować podczas dwóch wystaw w Galerii Kronika w Bytomiu, kuratorowanych przez Sebastiana Cichockiego i Katarzynę Bochenek.

2003 → Tytuł pracy: *Loteria genów*

<https://kronika.org.pl/archiwum/106>
[dostęp: 07.09.2025]

Tytuł wystawy: *Boże dzieci są sobie równe z powodu hemoglobiny*

Galeria Organiczna 2, meeting point

Kurator: Sebastian Cichocki

Miejsce: Galeria Kronika, Bytom

Wystawa w bytomskiej Galerii Kronika odwoływała się do cytatu z książki science-fiction Joe Haldemana. Przedstawiłam instalację *Loteria genów* składającą się z ludzkich włosów, zamkniętych w ponumerowanych, plastikowych woreczkach, ułożonych w szklanej gablocie. Praca odnosiła się do gorącej wówczas dyskusji wokół klonowania. Moim celem, nieco zaczepnym i odwołującym się do futurystycznej wizji nieograniczonych możliwości w klonowaniu, było zwrócenie uwagi na to, jak beztrzesko porzucamy nasz materiał genetyczny, który może wpaść w nieodpowiednie ręce, chociażby podczas tak banalnej sytuacji, jak wizyta u fryzjera.

<https://kronika.org.pl/archiwum/120>
[dostęp: 07.09.2025]

2004 → Tytuł pracy: *Remont permanentny*

Tytuł wystawy: *Prawie nic*, Festiwal meeting point

Kurator: Sebastian Cichocki, Katarzyna Bochenek

Miejsce: przestrzeń miejska, Bytom

Organizator: Galeria Kronika, Bytom

Z kolei w 2004 roku, podczas festiwalu meeting point, zaprezentowałam pracę będącą instalacją site-specific. W owym czasie Bytom, jak wiele śląskich miast, borykał się z degradacją centrum miasta, a witryny sklepów, nienadążających za zmianami gospodarczymi, świeciły pustkami. Wykorzystałam jedną z takich pustych witryn, realizując w niej instalację *Remont permanentny*, która stanowiła symulację witryny wnętrza lokalu, w którym odbywa się nieustający, niekończący się remont, bez nadziei na nowe otwarcie.

Przytoczone powyżej wystąpienia miały charakter artystyczny, jednak oparty na projektowym myśleniu. W moich działaniach zawsze istotna była dla mnie interpretacja odbiorcy i czytelny przekaz, prowadzący do odkrycia ważnej dla mnie idei. Postrzegam te działania jako projekty, których forma wybiegała poza tradycyjne ramy przypisane projektowaniu, a kontekst – wystawa – nadawał im charakter wystąpienia artystycznego.

Jednocześnie cały czas realizowałam projekty użytkowe, które powstawały na zlecenie różnych instytucji i firm. Najdłużej podejmowałam współpracę z Agencją PR Pan Pikto, Agencją PR Kwadrat (druki akcydencyjne, ogłoszenia prasowe) oraz firmą Mintech sp. z o.o. zajmującą się projektowaniem automatyki dla kopalń, w której przez kilka lat byłam zatrudniona na stanowisku grafika. Projektowałam również plakaty, m.in. dla Bytomskiego Centrum Kultury.

Wszystkie przytoczone wyżej działania, zarówno wystąpienia o charakterze artystycznym, jak i moja działalność w obszarze projektowania plakatu, wyznaczyły kierunek poszukiwań, które później w pełni wybrzmiły w pracy doktorskiej.

2010 → Tytuł: *INC.ja – znaki globalne*

Promotor: prof. Tomasz Jura

Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuki: sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki piękne obroniłam na Wydziale Projektowym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach w 2010 roku. Projekt został zrealizowany przy pomocy finansowej w formie stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymanym w 2008 roku.

W pracy doktorskiej podejmowałam zagadnienia związane z globalizacją, konsumpcjonizmem, zalewem reklamy, partyzanckimi działaniami artystycznymi i projektowymi, walczącymi z reklamą w przestrzeni publicznej, adbustingiem oraz rolą projektantów w odpowiedzialnym podejściu do tematów i produktów, które promują swoimi działaniami. Pracę doktorską obok druków cyfrowych w proporcjach billboardów, stanowiła publikacja książkowa, którą zaprojektowałam dbając o to, by każdy jej element niósł ze sobą przekaz odnoszący się do wszechogarniającej kultury konsumpcyjnej.

Już wówczas zajmowały mnie tematy, zarówno w obszarze projektowym, jak i dydaktycznym, które miały wymiar społeczny. Był to kolejny, naturalny krok w stronę obszaru, którym dziś się zajmuję, i który stanowi sedno moich zainteresowań twórczych, naukowych, dydaktycznych i popularyzatorskich skupionych wokół tematów związanych z książką dla dzieci. Zajęcie się tym obszarem wynika z mojej potrzeby podejmowania tematów istotnych, które mają wpływ nie tylko na otaczającą nas estetykę, ale też na kształtowanie otoczenia – w przypadku zagadnienia projektowania książek dla dzieci – kształtowania postaw młodych czytelników.

FUNKCJE PEŁNIONE W AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

Rozpoczynając pracę w uczelni, od razu znalazłam się w wymagającej sytuacji bycia asystentką Kierownika Katedry, którą to funkcję Profesor Tomasz Jura pełnił przez wiele lat. Wiązało się to z wieloma obowiązkami organizacyjnymi, które wspierały działania Kierownika. Dało mi to prawdziwą szkołę poruszania się w zawitościach administracyjnych i nauczyło kultury współpracy z innymi instytucjami, a przede wszystkim dało poczucie odpowiedzialności za współtworzenie miejsca, w którym pracuję. Angażując się od pierwszych tygodni pracy w sprawy organizacji wydarzeń kulturalnych, konkursów, współpracy z instytucjami zewnętrznymi, wykładów zaproszonych gości itp., a także budowania nowoczesnego programu nauczania, kształtowałam swoją etykę pracy dla tak wyjątkowej instytucji jaką jest uczelnia wyższa. Akademia nadal, po latach, pozostaje nie tylko miejscem pracy, ale przede wszystkim miejscem, za które czuję współodpowiedzialność, które współtworzę i które kształtuje moją postawę. Kształcenie młodych twórców postrzegam jako odpowiedzialność, a możliwość czerpania doświadczeń zarówno od studentów, jak i współpracowników i partnerów, jako niepowtarzalną okazję do ciągłego rozwoju.

Zaczęłam studia w 1997 roku w katowickiej filii Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a skończyłam jako pierwszy rocznik studentów (2002) z dyplomem Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Tuż po usamodzielnieniu się katowickiej ASP rozpoczęłam pracę na ówczesnym Wydziale Grafiki. Dziś, z perspektywy czasu, widzę jak duży wpływ na moje dalsze losy zawodowe miało podjęcie pracy na uczelni właśnie w czasie, kiedy zyskała ona samodzielność i możliwość zatrudnienia młodej kadry. Wszyscy braliśmy odpowiedzialność za lata tradycji stojące za uczelnią w Katowicach, a jednocześnie czuliśmy wyzwanie kształtowania najmłodszej wśród państwowych uczelni artystycznych, chcącej zaznaczyć swoją indywidualność i innowacyjność.

Od początku byłam uczestniczką zmian, by później stać się ich wykonawczynią i inicjatorką. W trakcie ponad 20 lat pracy na uczelni (od 2003 roku) pełniłam kilka ważnych dla budowy kierunku, Wydziału, a wreszcie całej uczelni – funkcji:

2008–2012 → Kierownik studiów niestacjonarnych na Wydziale Projektowym;

2012–2016 → Dziekan Wydziału Projektowego;

2020–2028 → Prorektor ds. działalności kulturalnej i promocji.

Ważne jest dla mnie działanie na rzecz instytucji, ale przede wszystkim ludzi, którzy ją tworzą. Zarówno kadry dydaktycznej i administracyjnej, ale przede wszystkim osób studiujących. Współdziałanie w społeczności, złożonej z osób o różnych kompetencjach, które łączy wspólne zaangażowanie w rozwój uczelni i dziedzin, które reprezentują, jest niezwykle stymulującym doświadczeniem. Lata pracy na uczelni w charakterze wykładowczyni i reprezentantki Wydziału, obejmującej funkcje administracyjne, dało mi wiele nowych doświadczeń. Pozwoliło mi to na rozwój w obszarach niewynikających wprawdzie bezpośrednio z mojego wykształcenia, ale w których odnajdywałam swoje naturalne predyspozycje: organizacja pracy, liderowanie projektom, współpraca z przedstawicielami różnych grup uczelnianych, podejmowanie współpracy z partnerami zewnętrznymi, budowanie i wdrażanie rozwiązań dla Wydziału czy całej uczelni.

**DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA SKUPIONA WOKÓŁ
ILUSTRACJI**

Moja działalność dydaktyczna trwa już ponad 20 lat. Przez cały ten okres jestem związana z Wydziałem Projektowym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, mam także doświadczenie prowadzenia zajęć dydaktycznych w innych uczelniach. W opisie działalności dydaktycznej w autoreferacie postanowiłam skupić się przede wszystkim na mojej pracy w Pracowni Ilustracji w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Niemniej z równie dużym zaangażowaniem podchodziłam do prowadzenia zajęć z zakresu projektowania w Wyższej Szkole Technik Informatycznych w Katowicach (2011–2018, umowa o pracę) oraz Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie (2016–2020, umowa zlecenie).

Tuż po dyplomie zostałam zatrudniona w Pracowni Ilustracji i Rysunku Użytkowego, prowadzonej przez znakomitego grafika, plakacistę, projektanta i rysownika, Profesora Tomasza Jurę. Nie sposób opisać mojego podejścia do dydaktyki bez ujęcia tego, jak duży wpływ miała na mnie praca z Profesorem Jurą. Od pierwszych dni naszej współpracy, Profesor dawał mi bardzo dużo swobody w wyrażaniu swoich opinii na temat prac studenckich, a także w realizacji ze studentami zadań, które były moimi pomysłami, dając mi przestrzeń i realny wpływ na to, jak rozwijała się nasza pracownia. Jego mądre podejście do dydaktyki miało na mnie znaczący wpływ. Im dłużej prowadzę zajęcia dydaktyczne, tym bardziej przekonuję się, że jego autentyczna ciekawość i otwartość na to, co proponują studenci, dawanie im swobody w eksperymentowaniu oraz przestrzeni na popełnianie błędów, przy jednoczesnym stopniowym poszerzaniu ich wiedzy na temat projektowania, są uniwersalnym podejściem do kształtowania postaw młodych projektantów. Poczytuję sobie za zaszczyt to, że mogłam rozwijać się dydaktycznie przy tak wspaniałym artyście o nietuzinkowej osobowości.

Po śmierci Profesora przejęłam prowadzenie Pracowni Ilustracji, którą kieruję do dzisiaj. Upamiętniając twórczość i osobowość Tomasza Jury, Akademia Sztuk Pięknych przygotowała retrospektywną wystawę oraz monografię twórczości, nad którą prace zaczął jeszcze za życia – *Jura. Remanent*. Byłam członkinią zespołu redakcyjnego, którego zadaniem, obok wyboru, redakcji i opracowania całej, bogatej twórczości Tomasza Jury, było zachowanie idei, którą zarysował w swojej koncepcji wydawnictwa. Opublikowałam również kilka tekstów, które upamiętniały twórczość oraz pracę dydaktyczną Profesora Jury, m.in.:

2015 → Tytuł artykułu: *Historia dizajnu: Tomasz Jura. Ani dnia bez kreski*, s. 90–95; Ogólnopolski Kwartalnik Projektowy „2+3D”, nr 55, II/2015, Kraków
ISSN 378348

2013 → Tytuł artykułu: *Profesor Tomasz Jura*, s. 3
Tuba nr 04/2013 pismo artystyczne,
Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
ISSN 2299-9337

2013 → Tekst w monografii *Jura. Remanent*, s. 8
Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Katowice
ISBN 978-83-61424-48-2
Byłam również członkiem zespołu odpowiedzialnego za wybór, redakcję i opracowanie materiałów do monografii (200 stron).
Monografia towarzyszyła wystawie *Jura. Remanent*.

PRACOWNIA ILUSTRACJI W AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH

Myślenie o służebnej roli ilustracji względem tekstu/treści – jak niegdyś zwykło się o niej mówić – już dawno przestało być aktualne. Ilustrator nie tylko interpretuje treść, ale także, szczególnie w obszarze komiksu czy książki typu picture book, tworzy współbrzmiającą i ważną część narracji, bez której sam tekst byłby niezrozumiały i niepełny.

Postrzegam ilustrację jako obszar działalności twórczej łączy sztukę i projektowanie, świadczy o tym chociażby popularność Pracowni wśród osób studiujących zarówno na Wydziale Projektowym, jak i na Wydziale Artystycznym. Dla osób kształcących się w obszarach sztuki (grafika i malarstwo) Pracownia daje przestrzeń do poznania procesów i zasad, które pozwalają wykorzystać media i techniki artystyczne w budowaniu czytelnego przekazu, kierowanego do określonego odbiorcy. Pomagamy studentom ubrać ich umiejętności w ramy procesu projektowego. Pomimo dużej swobody wypowiedzi ilustracje, nad którymi pracują, mają zawsze założenia, odbiorcę i przekaz, który powinien zostać dopasowany do wieku odbiorcy, funkcji i celu projektu. Natomiast osobom studiującym projektowanie, Pracownia Ilustracji daje przestrzeń na twórczy eksperyment, wykorzystanie kreatywności w tworzeniu obrazu, możliwość wyrażenia się ze swobodą i ekspresją.

Przedmiotem działań ilustratorskich bywa zarówno swobodna interpretacja pojęć – na przykład interpretacja poezji czy autorski picture book – jak i precyzyjna infografika informacyjna, oparta na ilustracyjnym zwizualizowaniu danych. Pomiędzy tymi obszarami mieści się całe spektrum tematów, które przez lata podejmowali studenci pracowni: książka dla dzieci, komiks, gry karciane i planszowe, concept art do gier komputerowych,

projektowanie postaci charakterystycznych, interpretacja poezji, ilustracja prasowa, ilustracja użytkowa – projekty nadruków, ilustracji dla potrzeb przemysłu, ilustracje wykorzystywane w aplikacjach, w identyfikacji wizualnej, informacji wizualnej i wiele innych obszarów.

To, co jest niezwykle istotne dla mnie jako wykładowcy, to uważne słuchanie i przyglądanie się predyspozycjom studentów oraz takie kierowanie ścieżką ich rozwoju, aby pozostając w zgodzie ze sobą, jednocześnie poznawali różne opcje i możliwości twórczego rozwoju. Pracując w ten sposób, z jednej strony pozostawiam przestrzeń na eksperymentowanie, z drugiej tak dobieram zadania, aby były one wyzwaniem i wprowadzały stopniowo osoby studiujące w różne aspekty projektowania, a w dalszej kolejności – na rynek pracy.

Pracownia wielokrotnie podejmowała współpracę z różnymi podmiotami i instytucjami. Dla mnie jako osoby kierującej pracownią i odpowiedzialnej za jej program istotne jest, aby studenci obok realizacji autorskich koncepcji, już na poziomie studiów mierzyli się z rynkiem pracy i jego realnymi zapotrzebowaniami. Z jednej strony takie zadania pomagają im wejść w relację klient (zleceniodawca) – projektant (zleceniobiorca), nauczyć się rozmawiać z klientem i traktować go jak równego partnera, który zna swoją branżę i potencjalnych odbiorców, z drugiej pozwalają docenić własne kompetencje, wnoszące istotny wkład w realizację projektu – nie tylko od strony wizualnej, ale także merytorycznej. Zadania oparte o współpracę zewnętrzną pozwalają studentom poznać szeroki wachlarz możliwości pracy w zawodzie ilustratora. I tak na przestrzeni lat współpracowaliśmy m.in. z wydawcami: książek (Debit, Od.Nowa, Tibum, Wydawnictwo Św. Jacka), gier karcianych i planszowych (Kukuryku); producentami: ilustracyjnych tapet wielkoformatowych (Toka+Home), strojów rowerowych (Merida); urzędami, fundacjami, instytucjami kultury i organizatorami wydarzeń (Śląski Festiwal Nauki, Biblioteka Śląska, Silesia Film, UNICEF, MUFO, Świetlica Więzienna w Zakładzie Karnym w Zabrze) oraz środowiskiem osób niepełnosprawnych. Dyplomantki i dyplomanci podejmowali wielokrotnie indywidualną współpracę z różnymi podmiotami zewnętrznymi np. fundacjami i ekspertami przy realizacji projektów dyplomowych.

W skład kadry dydaktycznej pracowni wchodzi dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer oraz mgr Jadwiga Lemańska. W poprzednich latach stanowisko asystenckie obejmowała mgr Karolina Kornek Freixial oraz dr Milena Michałowska i dr Greta Samuel. Istotne jest dla mnie współdziałanie i współtworzenie programu Pracowni przez wszystkie pracujące w niej osoby. Aktualnie główny podział ról sprowadza się do prowadzenia zadań uzupełniających przez mgr Jadwigę Lemańską, przy moim wsparciu, ja z kolei jestem promotorką wszystkich dyplomów licencjackich, a dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer – dyplomów magisterskich.

Warto nadmienić, że dyplomy magisterskie prowadzimy wspólnie z dr hab. Szklarczyk-Lauer, w formie pracy zespołowej i przy wspólnie udzielanych konsultacjach, dlatego przytaczam również te dyplomy w opisie osiągnięć. Pozwala nam to na uwzględnienie w pracy przy dyplomach wielu kompetencji, które wynikają z naszych dróg twórczych i dydaktycznych, a także stawiają dyplomantki i dyplomantów w roli członków zespołu działającego na rzecz realizowanego przez nich projektu. Efekty naszej współpracy, łączące projektowanie oparte na obrazie wizualnym i swobodzie interpretacyjnej, przy rzetelnym procesie projektowym oraz pozyskiwaniu i wizualizacji danych, pozwalają na uzyskanie kompleksowych, gotowych do wdrożenia rozwiązań.

Pracownia Ilustracji jest miejscem, w którym dzięki współpracy ze studentkami i studentami mogę stale eksplorować różne oblicza tego intrygującego obszaru pomiędzy sztuką a projektowaniem, jakim jest ilustracja. Pracownia umiejscowiona jest na Wydziale Projektowym, a osoby studiujące na tym kierunku mogą realizować w niej dyplomy zarówno licencjackie, jak i magisterskie. Pracownia znajduje się wśród pracowni do wyboru, dostępna jest od trzeciego roku studiów (na studiach licencjackich na kierunkach projektowanie graficzne i wzornictwo oraz na jednolitych studiach magisterskich na kierunku grafika i malarstwo) oraz od pierwszego roku studiów drugiego stopnia, magisterskich (na kierunku projektowanie graficzne i wzornictwo). Zajęcia w niej nie są obowiązkowe na żadnym etapie studiów. Pomimo tego rokrocznie jest jedną z najchętniej wybieranych pracowni, zarówno wśród osób studiujących na Wydziale Projektowym, jak i na Wydziale Artystycznym. Wiele osób zapisujących się do pracowni postanawia kontynuować w niej studiowanie i podejmuje realizację dyplomu w zakresie ilustracji. Dowodem tego są liczne dyplomy, które opisuję w zestawieniu osiągnięć, a jakość dydaktyki potwierdzają nagrody i wyróżnienia, które uzyskują studenci zarówno w trakcie studiów, jak i zgłaszając prace dyplomowe w konkursach i przeglądach.

DYPLOMY LICENCJACKIE

Na poziomie studiów licencjackich praca nad projektem dyplomowym trwa dwa semestry. Realizowane tematy zazwyczaj są interpretacją tekstu literackiego, istniejącego lub zbudowanego według własnej koncepcji/scenariusza. Niezależnie od tematu, praca nad dyplomem obejmuje kilka etapów procesu projektowego, indywidualnie dobranego do tematu, a najczęściej zawierającego:

- określenie tematu, wynikającego z zainteresowań i kierunku rozwoju, który chce podjąć dyplomant;
- research i analizę tematu w oparciu o istniejące rozwiązania oraz materiały wspierające poznanie tematu;
- określenie grupy odbiorców;

- pracę z narracją, storytelling i storyboarding;
- projektowanie postaci, poszukiwanie adekwatnej interpretacji graficznej, testowanie różnych technik i form interpretacji odpowiednich do tematu i wieku odbiorców;
- budowanie kompozycji, realizację finalnych ilustracji, pracę z tekstem i typografią, dobór formatu publikacji do tematu i wieku odbiorców;
- pracę nad fizyczną makietą publikacji (książka, komiks, gra, inne formy wydawnicze).

Na etapie studiów licencjackich dobrze widziane, choć niewymagane, jest testowanie projektu z grupą odbiorców oraz konsultacje specjalistyczne. Te obszary mogą zostać rozpoznane w oparciu o literaturę fachową.

DYPLOMY MAGISTERSKIE

Na poziomie studiów magisterskich praca nad projektem dyplomowym trwa cztery semestry. Oprócz wszystkich etapów procesu projektowego, stosowanych przy dyplomach licencjackich, przy dyplomach magisterskich wymagamy, aby podjąć próbę wyjścia poza obszar interpretacji zastanej treści na rzecz indywidualnej wypowiedzi czy zdiagnozowania i rozwiązania problemu projektowego. Dyplomy magisterskie mają też cechy interdyscyplinarnych rozwiązań, które objawiają się w tączeniu różnych dyscyplin i dziedzin projektowania oraz innych nauk. Studenci najczęściej sięgają do takich dziedzin jak psychologia, socjologia – wspomagających koncepcję ich pracy dyplomowej. Realizują projekty, które wspierają różne procesy, a konsekwencją podejmowania takich tematów jest niezbędne podjęcie współpracy ze specjalistą, fundacją czy inną instytucją, zajmującą się danym tematem. Przy realizacji magisterskich prac dyplomowych oczekiwana jest również współpraca z grupą odbiorców oraz testowanie projektu na różnych jego etapach.

WYDANE KSIĄŻKI DYPLOMANTEK I DYPLOMANTÓW

Wyróżnikiem Pracowni Ilustracji w ASP w Katowicach jest metodyczna praca nad projektami książek dla dzieci. Moje kompetencje dydaktyczne w tym zakresie pozwalają mi na pracę ze studentami, która przynosi wymierne skutki w postaci realizacji projektów znajdujących uznanie wydawców i młodych czytelników. Opublikowanie pracy powstałej w procesie dydaktycznym to ogromny sukces zarówno dla młodego projektanta, jak i dla mnie jako promotorki dyplomu.

Zawsze postrzegam to jako potwierdzenie kompetencji zarówno autora projektu, jak i moich i pozostałych osób prowadzących zajęcia w Pracowni. Są to nie tylko autentyczne, autorskie projekty studenckie, ale dowód na to, że pracujemy ze studentami rzetelnie, a ich przygotowanie do pracy na rynku wydawniczym książek dla dzieci jest profesjonalne.

Wszystkie opublikowane prace studentów i dyplomantów Pracowni Ilustracji wymieniam w zestawieniu osiągnięć, tutaj przytaczam kilka prac dyplomowych, których byłam promotorką. Część z nich wydana została w formie niezmienionej w stosunku do projektu dyplomowego, inne poddano redakcji i rozwinięciu pod czułym okiem wydawcy:

2023 → Oliwia Michniewska i Paulina Szuścik

<https://czasdzieci.pl/ksiazki/recenzje,art,id,17608a7c.html>
[dostęp: 07.09.2025]

Zamigaj mi. Co robię
Wydawnictwo: Od.Nowa
ISBN: 9788367523103

Dyplom licencjacki zespołowy, zrealizowany w Pracowni Ilustracji (Oliwia Michniewska, promotorka dr Anna Machwic) i Pracowni Informacji Wizualnej (Paulina Szuścik, promotorka dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer)

2021 → Hanna Łupińska (Nazim)

<https://www.znak.com.pl/p/jestem-filozoficzne-pytania-ktore-zadaja-sobie-dzieci-hanna-lupinska-140500>
[dostęp: 07.09.2025]

Jestem. Filozoficzne pytania, które zadają sobie dzieci
Wydawnictwo: Znak emotikon
ISBN: 978-83-240-7503-4

Książka rozwinięta na podstawie dyplomu licencjackiego z Pracowni Ilustracji, pt. *Dziecinada(l)*, promotorka: dr Anna Machwic

2020 → Ewelina Krajewska (Szulik)

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4990589/dawne-gry-i-zabawy-na-gornym-slasku>
[dostęp: 07.09.2025]

Dawne gry i zabawy na Górnym Śląsku
Tekst: Adrianna Hess
Wydawnictwo: Muzeum Śląskie
ISBN: 978-83-65945-22-8

Dyplom magisterski w Pracowni Ilustracji, promotorka: dr Anna Machwic

2019 → Karolina Hyla (Szopa)

<http://dwukropek.com.pl/ksiazki/za-chmurami/>
[dostęp: 07.09.2025]

Za chmurami
Wydawnictwo: Dwukropek
ISBN: 9788381412278

Dyplom licencjacki w Pracowni Ilustracji, promotorka: dr Anna Machwic

2017 → Magdalena Kilarska

<https://www.ezop.com.pl/produkt/bagaznik-czyli-rzecz-o-pakowaniu/>
[dostęp: 07.09.2025]

Bagażnik, czyli rzecz o pakowaniu
Wydawnictwo: Ezop
ISBN: 978-83-65230-32-4

Dyplom magisterski w Pracowni Ilustracji, promotorka: dr Anna Machwic

2017 → Agnieszka Świętek

<https://kultura.com.pl/kultura-gniewu/245-obiecanki.html>
[dostęp: 07.09.2025]

Obiecanki
Wydawnictwo: Kultura gniewu
ISBN: 978-83-64858-80-2

Dyplom licencjacki w Pracowni Ilustracji, promotorka: dr Anna Machwic

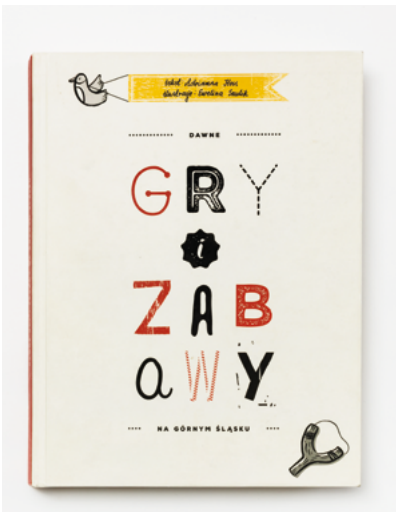
il. 1_Joanna Ambroz (Lewandowska)

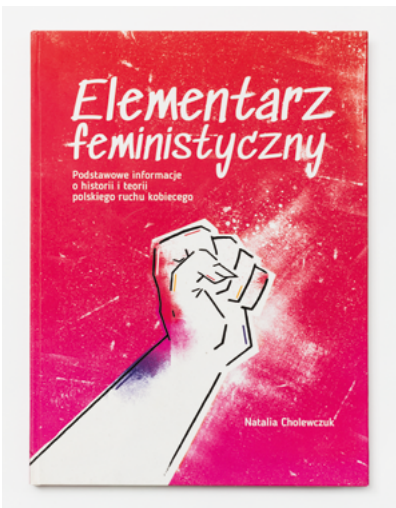
il. 4_Magdalena Kilarska

il. 5_Hanna Łupińska

il. 2_Ewelina Krajewska (Szulik)

il. 3_Natalia Cholewczuk

Wydane książki, projekty studenckie

il. 1_Joanna Ambroz, *Cięcie. Włosy ludu polskiego*, wyd. BoS, 2017, dyplom licencjacki, promotor: dr Anna Machwic

il. 2_Ewelina Krajewska, tekst: Adrianna Hess, *Dawne gry i zabawy na Górnym Śląsku*, wyd. Muzeum Śląskie, 2021, dypl. magisterski, promotor: dr Anna Machwic

il. 3_Natalia Cholewczuk, *Elementarz feministyczny*, wyd. Granda, 2022, dyplom magisterski, promotor: dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer, współpraca dr Anna Machwic

il. 4_Magdalena Kilarska, *Bagażnik czyli rzecz o pakowaniu*, wyd. Ezop, 2019, dyplom magisterski, promotor: dr Anna Machwic, (okładka po lewej: makieta dyplomowa, okładka po prawej: wydana książka)

il. 5_Hanna Łupińska, *Jestem. Filozoficzne pytania, które zadają sobie dzieci*, wyd. Znak, 2021, książka rozwinięta na podstawie dyplomu licencjackiego *Dziecinada*(I), promotor: dr Anna Machwic, (okładka po lewej: makieta dyplomowa, okładka po prawej: wydana książka)

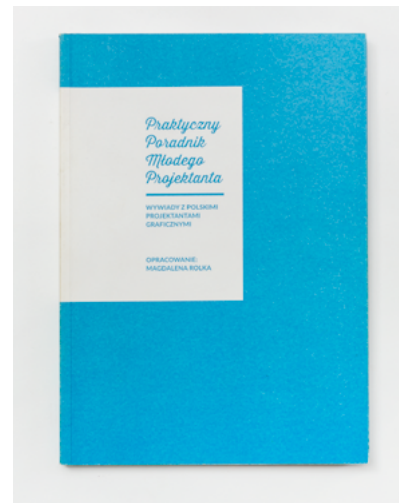
il. 1_Klaudia Wysiadecka

il. 3_Karolina Hyla

il. 2_Agnieszka Świętek

il. 4_Magdalena Rolka

il. 2_Agnieszka Świętek

Wydane książki, projekty studenckie

il. 1_Klaudia Wysiadecka, *Maluj migiem!*, wyd. Muzeum Śląskie, 2022, zlecenie konsultowane w Pracowni Ilustracji

il. 2_Agnieszka Świętek, *Obiecanki*, wyd. Kultura Gniewu, 2017, dyplom licencjacki, promotor: dr Anna Machwic

il. 3_Karolina Hyla, *Za chmurami*, wyd. Dwukropek, 2020, dyplom licencjacki, promotor: dr Anna Machwic

il. 4_Magdalena Rolka, *Praktyczny Poradnik Młodego Projektanta*, wyd. Brambła, 2014, dyplom magisterski, promotr: dr Anna Machwic

il. 5_Katarzyna Stefańska-Gawor, tekst: Oskar Kolberg; zespół pracowników Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygietzowie, wyd. Muzeum Małopolski Zachodniej w Wygietzowie, 2023, dyplom magisterski, promotor: dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer, współpraca: dr Anna Machwic

il. 5_Katarzyna Stefańska-Gawor

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA OSÓB STUDIUJĄCYCH W KONKURSACH I PRZEGLĄDACH

Oprócz sukcesów wydawniczych osoby studiujące w Pracowni Ilustracji wielokrotnie otrzymywały nagrody w konkursach ogólnopolskich dotyczących ilustracji dla dzieci i młodzieży oraz uczestniczyły w wystawach. Wszystkie nagrodzone projekty studentów i dyplomantów wymieniam w zestawieniu osiągnięć, tutaj przytaczam kilka najważniejszych, związanych z projektowaniem książek dla dzieci i młodzieży (w tym komiksów).

NAGRODY STUDENTÓW PRACOWNI ILUSTRACJI ASP W KATOWICACH W KONKURSIE „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI”

6. edycja, 2018 → Hanna Łupińska – 1. NAGRODA jury
→ Karolina Szopa – wyróżnienie jury dziecięcego

5. edycja, 2016 → Piotr Kowalczyk – 1. NAGRODA jury
W momencie zgłaszania pracy konkursowej student studiów drugiego stopnia w ASP w Katowicach; nagrodzona praca została wykonana jako dyplom licencjacki w Wyższej Szkole Technik Informatycznych w Katowicach, promotorka: dr Anna Machwic

STUDENTKI ZAKWALIFIKOWANE W PRZEGLĄDZIE DYPLOMÓW – „GRADUATION PROJECTS” ORGANIZOWANYM PRZEZ ZAMEK CIESZYN I KWARTALNIK „2+3D”

2020 → Oliwia Michniewska / Paulina Szuścik
Zamigaj mi! – seria gier i książeczek dla dzieci i rodziców do nauki polskiego języka migowego
dyplom licencjacki, promotor: dr Anna Machwic; dyplom realizowany razem z Pauliną Szuścik, której promotorem była dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer

<https://www.cieszyn.pl/aktualnosci/7049/za-nami-gala-wreczenia-nagrod-18-edycji-konkursu-slaska-rzecz-w-zamek-cieszyn>
<http://www.graduationprojects.eu/pl/2020/Oliwia-Michniewska>
[dostęp: 07.09.2025]

2015 → Żaneta Strawiak
Racjonalne użytkowanie energii elektrycznej – publikacja w formie zina
dyplom magisterski, promotorka: dr Anna Machwic

<http://www.graduationprojects.eu/pl/2015/Zaneta-Strawiak>
[dostęp: 07.09.2025]

NAGRODY W KATEGORII PROJEKT PUBLIKACJI KOMIKSOWEJ NIEOPUBLIKOWANEJ NA MIĘDZYNARODOWYM FESTIWALU KOMIKSU I GIER W ŁÓDZI

2024 → Aleksandra Bylica
GRAND PRIX na 35. Międzynarodowym Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi za projekt publikacji komiksowej *Maria Sibylla Merian. Kobieta i jej motyle*
dyplom licencjacki, promotorka: dr Anna Machwic

<https://komiksfestiwal.com/nagrody-komiksowe-35-mfkig/>
[dostęp: 07.09.2025]

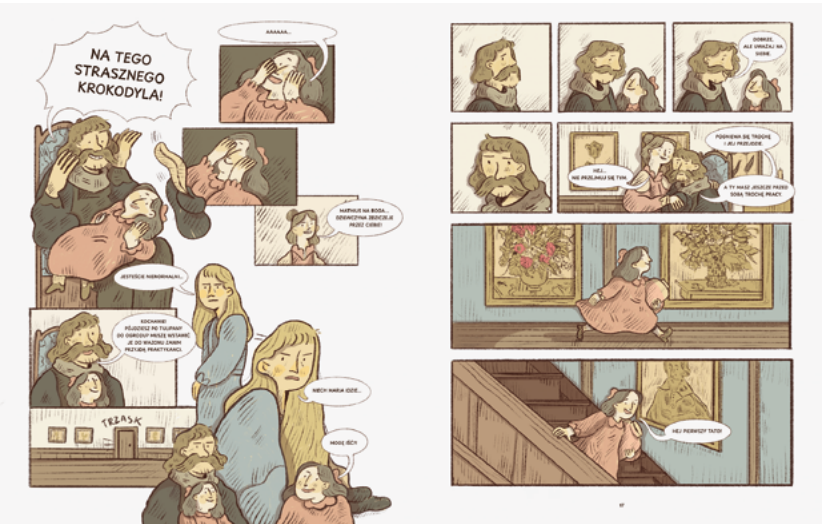
2023 → Marta Staciwa
1. NAGRODA na 34. Międzynarodowym Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi za projekt publikacji komiksowej *Jaka piękna jest Odessa*
dyplom licencjacki, promotorka: dr Anna Machwic

<https://komiksfestiwal.com/competition-works/konkurs-na-projekt-publicacji-komiksowej/2023-3/jaka-piekna-jest-odessa-i-miejsce/> [dostęp: 07.09.2025]

Aleksandra Bylica
Kobieta i jej motyle – projekt biograficznej powieści graficznej o życiu Marii Sibylli Merian

Dyplom licencjacki w Pracowni Ilustracji
2024 (fragment)
pomotorka: dr Anna Machwic

Nagrody i wyróżnienia:
GRAND PRIX na 35. Międzynarodowym Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi za projekt publikacji komiksowej, 2024;
Laureatka została zaproszona do jury 36. Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier.
fot. archiwum własne

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICZNYMI
OŚRODKAMI NAUKOWYMI

W trakcie swojej pracy wielokrotnie podejmowałam współpracę z różnymi ośrodkami naukowymi oraz instytucjami kultury. Większość z nich opisałam w zestawieniu osiągnięć. Dotyczyły one różnych obszarów projektowania, jednakże, jak w poprzednich rozdziałach, tutaj również chcę wskazać przede wszystkim na działania wokół ilustracji i książki dla dzieci.

Początek drogi prowadzącej mnie do punktu, w którym mogę myśleć o sobie jako o znawcy tej dziedziny, rozpoczął się od spotkania Yadzi Williams (Senior Lecturer in Art and Design), która w North Wales School of Art & Design (część Glyndŵr University) w Wrexham w Walii była liderem kursu ilustracji. Wykłady, rozmowy, polecana przez nią literatura, wspólnie prowadzone warsztaty – przez lata poszerzały moje horyzonty i wiedzę w zakresie projektowania i ilustrowania książek dla dzieci oraz świadomego nauczania tej dziedziny.

Jedną z ważniejszych wspólnych inicjatyw była wystawa prezentująca ilustracje inspirowane tekstami dla dzieci – z katowickiej Pracowni Ilustracji oraz North Wales School of Art & Design. Pełniłam funkcję współkuratorzki wystawy razem z Yadzią Williams, Anetą Sattawą (Biblioteka Śląska), Ewą Gołębiowską (Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, teraz: Zamek Cieszyn) oraz Ewą Satalecką.

Wystawa była pokazywana w Bibliotece Śląskiej, następnie w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie i w The North Wales School of Art and Design w Wrexham w Walii. Wystawie towarzyszyła konferencja poświęcona książkom dla dzieci w Bibliotece Śląskiej oraz w Zamku w Cieszynie. Do wystawy powstał dwujęzyczny katalog. Partnerami i patronami wydarzenia byli Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, The North Wales School of Art and Design, Biblioteka Śląska, Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, wydawcy: Andersen Press, Catepillar Books, Instytut Książki, Urząd Miasta Katowice, Polska Sekcja IBBY, patronat medialny objął magazyn „2+3D”.

2007 → *Tęczowy most ilustracji*, wystawa prac studentów Pracowni Ilustracji i Rysunku Użytkowego ASP Katowice oraz North Wales School of Art & Design z Wrexham poświęcona ilustrowanym książkom dla dzieci
Wydawcy: NEW! North Wales School of Art and Design, Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie
Redakcja katalogu: Yadzia Williams, Anna Machwic
Projekt katalogu: Zofia Oslisło
ISBN: 978-83-924758-3-5

W katalogu Yadzia Williams tak pisała o naszej współpracy:

„Ziarno, z którego wyrósł pomysł obecnej wystawy projektów książek dla dzieci, zostało zasiane trzy lata temu, kiedy szczęśliwym zbiegiem okoliczności nawiązałam współpracę z kilkoma wykładowcami Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Szczególnie Ewa Satalecka, zapraszając mnie do Polski, umożliwiła mi podjęcie badań w tym obszarze projektowania komunikacji wizualnej. Odkryłam, że ilustracja i ilustracja książki dziecięcej w Polsce funkcjonuje zupełnie inaczej niż to sobie wyobrażałam. Celem moich badań stało się ustalenie dlaczego tak jest i podjęcie działań przywracających jej dawne znaczenie. Wystawa jest wynikiem trwających od trzech lat spotkań z Anią Machwic i najświeższym projektem, dokumentującym współpracę i przyjaźń między The North Wales School of Art & Design i Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach”¹⁰.

Idąc w ślad za słowami Yadzi Williams, patrząc z perspektywy blisko 20 lat od opublikowania tego tekstu, mam nadzieję, że i moje działania miały wpływ na poprawę sytuacji polskiej książki dla dzieci.

Nasza współpraca była kontynuowana w ramach programu Erasmus. W 2011 roku odwiedziłam North Wales School of Art and Design z warsztatem dotyczącym przysłów, który był rozwinięciem moich doświadczeń z Festiwalu *Est-Ouest* z Die we Francji. Przygotowałyśmy popularne polskie przysłowia i ich angielskie odpowiedniki, a zadaniem studentek i studentów było zinterpretowanie w formie krótkiej narracji, obok literalnego brzmienia zestawu przysłów, również ich znaczenia.

Yadzia Williams poprowadziła dalszą część warsztatów w Katowicach, a później wspólnie pracowałyśmy ze studentami Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych w Warszawie. W semestrze letnim 2013/2014 sfinalizowałam (razem z Karoliną Kornek) te działania, realizując ze studentami Pracowni Ilustracji ASP w Katowicach zadanie interpretacji przysłów polskich i angielskich.

Miejsca:

- maj 2011** → North Wales School of Art and Design, Glyndŵr University w Wrexham w Wielkiej Brytanii
- listopad 2011** → Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
- grudzień 2011** → Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie

Wielokrotnie podejmowałam współpracę dydaktyczną i organizacyjną z innymi ośrodkami edukacyjnymi i instytucjami kultury. Wybrane osiągnięcia potwierdzające współpracę o charakterze międzynarodowym to m.in.:

https://if.pja.edu.pl/doc/booklet_if.pdf
[dostęp: 07.09.2025]

- 2020 → Tytuł warsztatów:** *Living machine. Me (in, vs. &, about, with) the City*
Opis: Prowadzenie warsztatów z projektowania narracji obrazem dla studentów ścieżki anglojęzycznej Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, w ramach programu *IF, social design part 2 – basics of visual communication, illustration, animation*. Warsztaty były częścią międzynarodowego projektu *IF. Social Design for Sustainable Cities*.
Organizatorzy: PJATK w Warszawie, EUNIC – European Union National Institutes for Culture – europejska sieć narodowych instytutów i organizacji kultury, zrzeszająca 36 członków ze wszystkich państw członkowskich UE.
Miejsce i czas: Warsztaty pięciodniowe, prowadzone online
- 2016 → Tytuł warsztatów:** *Projektowanie książek non-fiction*
Opis: Prowadzenie jednodniowych warsztatów dla studentów dotyczących zasad i podstaw projektowania książek non-fiction dla dzieci
Wykład: *Książki non-fiction – rola ilustracji dla dzieci w przyswajaniu wiedzy*
Miejsce: Uniwersytet Masaryka w Brnie, Czechy
- 2014 → Stypendium zagraniczne Erasmus dla wykładowców**
Opis: Prezentacja działań edukacyjnych, skupiających się na ilustracji dziecięcej w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Wygłoszenie wykładu o fenomenie Polskiej Szkoły Ilustracji oraz współczesnej polskiej ilustracji. Prowadzenie warsztatów dla studentów dotyczących projektowania książek dla dzieci na podstawie wierszy Juliana Tuwima – razem z mgr Karoliną Kornek.
Miejsce: Wydział Projektowania Graficznego, Artesis Hogeschool Antwerpen, Antwerpia, Belgia, 2014

il. 1_fot. archiwum własne

il. 2_fot. archiwum własne

il. 3_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 1_2_Wizyta w North Wales School of Art and Design w Wrexham, w Walii, 2006

il. 3_Yadzia Williams w jury konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*, ASP Katowice, 2012

Warsztaty projektowania i makietowania
książek dla dzieci z Yadzią Williams,
ASP Katowice, 2008;
fot. archiwum własne

Warsztaty dla studentów Wydziału
Projektowania Graficznego,
Prowadzące: Anna Machwic, Karolina
Kornek,
Artesis Hogeschool Antwerpen, Antwerpia,
Belgia, 2014;
fot. archiwum własne

Yadzia Williams prowadzi autorski program
w zakresie projektowania książek dla dzieci
w North Wales School of Art & Design
w NEWI w Walii

Yadzia Williams

wykład + warsztaty + seminarium

PROJEKTOWANIE KSIĄŻEK DLA DZIECI
WARSZTATY Z MAKIETOWANIA KSIĄŻEK

5.05 (poniedziałek) **wykład**
Wykład otwarty dla studentów poświęcony
problematyce projektowania dla dzieci.

6.05 (wtorek) **warsztaty**
Uczestnicy warsztatów na bazie własnych projektów
nauczą się jak samodzielnie zrobić makietę książki.

7.05 (środa) **seminarium**
Prezentacja książki, której Pani Williams jest współautorką,
poświęconej projektowaniu dla dzieci oraz konsultacje projektów
studentckich.

3-DAAGSE WORKSHOP
di 25/02, do 27/02 en vr 28/02

PROGRAMMA

DINSDAG
08u30 - ONTVANGST
Dr. Anna Machwick & Karolina Kornek (Pl), docenten illustratie
'Faculty of design' Academy of Fine Arts Katowice (ASP KATOWICE)

Loraine Furter: grafisch ontwerper en onderzoeker
Esther Le Roy: grafisch ontwerper, webdesigner

09u00 - LEZING open voor alle studenten
Dr. Anna Machwick & Karolina Kornek
'A lecture on the Polish School of illustration and contemporary
children's publishing market in Poland, with special emphasis on
illustrations for Tuwim's work for Children, in the context of the
celebration of the Julian Tuwim's year (2013).
Brief introduction about the principles of design of books for children
(storyboard construction, creating characters, choice of graphics)'

PAUZE
11u30 - START WORKSHOPS BRIEFING OPDRACHT

STUDENTEN VORMGEVING ba2, ba3
Workshop bookdesign
door Loraine Furter en Esther Le Roy / Lokatie: ba3

STUDENTEN ILLUSTRATIE ba2, ba3
Workshop boekillustratie rond Julian Tuwim
door Anna Machwic & Karolina Kornek / Lokatie: ba2

STUDENTEN MULTIMEDIA ba2, ba3
Workshop 3D printing in 'grafisch ontwerp'
door docenten multimedia / Lokatie: MM-lab

12u45 - LUNCHPAUZE
13u45 - WORKSHOP

DONDERDAG VM & NM

LEZING ILLUSTRATIE
Illustration Studio of Academy of Fine Arts Katowice

WORKSHOP

VRIJDAG VM & NM

LEZING ILLUSTRATIE
'A well designed book - Let's start with children' competition,
an invitation to participate in the 4th edition

WORKSHOP

OPIS WSKAZANYCH OSIĄGNIĘĆ

Wskazując dzieła aspirujące do spełnienia warunków osiągnięcia habilitacyjnego, zdecydowałam się na realizacje będące podsumowaniem efektów mojej działalności, związanej bezpośrednio z ilustracją, a w szczególności z ilustracją książkową dla dzieci. Ilustracja i książka dla dzieci przenikają wszystkie obszary, którymi się zajmuję: działalność projektową, dydaktyczną, naukową, kuratorską, organizacyjną i popularyzatorską. Wspólną cechą przedstawionych projektów jest moje zaangażowanie nie tylko w projekt podsumowujących je publikacji, ale przede wszystkim w kreowanie działań, prowadzących do budowania wiedzy i kierowanych do szerokiego odbiorcy.

PROJEKTY SKUPIONE WOKÓŁ KSIĄŻEK DLA DZIECI I ILUSTRACJI

1. Projekt *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci oraz działania na rzecz książki dla dzieci*
 - Kuratorka wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*
 - Tło wydarzenia
 - Geneza i założenia konkursu
 - Jury profesjonalne / jury dziecięce i nagrody wydawców
 - Konferencje: *Książka dla dzieci – jak to się robi?*
 - Wystawy Mistrzów Ilustracji
 - Artykuły o wydarzeniu
 - Wpływ wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* na otoczenie
 - Katalogi pokonkursowe
 - Projekt katalogu 6. edycji
 - Projekt katalogu 7. edycji
 - Projekt katalogu 8. edycji
 - Popularyzacja dziedziny projektowania książek dla dzieci – wykłady, wystąpienia
 - Artykuły i teksty popularyzatorskie
 - Rola konsultantki wydawniczej
 - Rola jurorki
 - Nagrody związane z działalnością na rzecz książki
2. Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach
 - Projekt badawczy oparty na działaniach dydaktycznych.
3. Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt
 - Projekt oparty na współpracy z instytucją zewnętrzną oraz działaniach dydaktycznych.

Zgłaszam powyższe realizacje projektowe i badawcze jako osiągnięcia spełniające warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.).

PROJEKTY SKUPIONE WOKÓŁ KSIĄŻEK DLA DZIECI I ILUSTRACJI 1.

PROJEKT „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI” ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ KSIĄŻKI DLA DZIECI

KURATORKA WYDARZENIA „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY
OD DZIECI”

<https://asp.katowice.pl/uczelnia/wydarzenia/ksiazka-dobrze-zaprojektowana-zaczniemy-od-dzieci>

[dostęp: 07.09.2025]

<https://asp.katowice.pl/wydarzenia/ksiazki-dla-dzieci-jak-to-sie-robi-konferencja.html>

[dostęp: 07.09.2025]

Najważniejszą inicjatywą w moich działaniach zawodowych jest wydarzenie *Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci*. Pierwsza jego odsłona miała miejsce w 2008 roku i jest kontynuowana przez Wydział Projektowy Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach do dziś. Do tej pory odbyło się dziewięć edycji wydarzenia, a składają się na nie (w różnych konfiguracjach):

- konkurs dla studentów i absolwentów uczelni artystycznych (do dwóch lat po ukończeniu studiów), do którego można zgłaszać ilustracje i książki jeszcze niepublikowane. Głównymi założeniami konkursu jest przegląd aktualnej sytuacji w edukacji w uczelniach wyższych w zakresie projektowania książek dla dzieci, obserwacja trendów w projektowaniu, a przede wszystkim promocja młodych twórców i ułatwienie im wejścia na rynek wydawniczy. Do tej pory odbyło się 8 edycji wydarzenia, a w 9. edycji zamiast konkursu przeprowadzono konsultacje portfolio z wydawcami. Konkurs ma charakter międzynarodowy;
- konferencja odbywająca się pod wspólnym tytułem *Książka dla dzieci – jak to się robi?*, poruszająca różne zagadnienia skupione wokół projektowania książek dla najmłodszych czytelników;
- wystawa z cyklu *Mistrz Ilustracji* – wystawy prezentujące retrospektywny przegląd największych polskich ilustratorów, realizowane przez zaproszonych kuratorów;
- wystawy towarzyszące, m.in. wystawy Pracowni Ilustracji z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach w różnych ośrodkach kultury czy wystawy młodych ilustratorów.

Strony 44–47

Zestawienie danych dotyczących dziewięciu edycji wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci*, 2008–2025

Od początku pełnię funkcję kuratorki całego wydarzenia. Należy jednak podkreślić, że każdorazowo w organizację zaangażowany był duży zespół pracowników Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, zarówno z pionu dydaktycznego, jak i administracyjnego oraz osób związanych z instytucjami współpracującymi. Szczególną rolę odegrała Karolina Kornek Freixial, wkładowczyni ASP w Katowicach, przez lata pracująca ze mną w Pracowni Ilustracji i pełniąca rolę koordynatorki. Szczegółowy podział zakresu pracy zamieściłam na kolejnych stronach. Niemniej pragnę podkreślić, że od 2008 roku (9 edycji wydarzenia) pełnię samodzielnie funkcję kuratorki, trzymającej pieczę nad całością programu.

rok edycja	kurator koordynator/sekretarz	jury konkursu	autor wstępu do katalogu	zgłoszenia
2008 1. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Marian Stowicki sekretarz: Agnieszka Czardybon	Komisja kwalifikacyjna: Beata Mazepa-Domagata, Marta Ignerska, Izabella Kaluta, Barbara Kęsek, Robert Oleś, prof. Marian Oslisło, Kuba Sowiński; Jury: Ines do Carmo, Marian Oslisło, L'uboslav Pal'o, Paweł Pawlak, Sue Walker, Yadzia Williams	Marian Stowicki	580 prac, 160 autorów z Polski i 11 z zagranicy; wystawa 59 autorów
2010 2. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Karolina Kornek	Jury: Bohdan Butenko, Krystyna Lipka-Sztarbałto, Izabella Kaluta, Barbara Kęsek, Robert Oleś, Aneta Sattawa	Krystyna Lipka-Sztarbałto	325 prac, 215 autorów z Polski i 30 z zagranicy
2012 3. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Karolina Kornek	Jury: Yadzia Williams, Agata Dudek, Izabella Kaluta, Ewa Kokot, Krystyna Lipka-Sztarbałto, Robert Oleś, Aneta Sattawa, Justyna Szklarczyk-Lauer	Izabella Kaluta	335 prac, 206 autorów z Polski i 33 z zagranicy; wystawa 89 prac, 75 autorów
2014 4. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Agnieszka Karpa, Karolina Kornek	Jury: Dorota Hartwich, Izabella Kaluta, Barbara Kęsek, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, Aleksandra Krzanowska, Krystyna Lipka-Sztarbałto, Robert Oleś, Aneta Sattawa; Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot	Anna Machwic	198 prac, 136 autorów; wystawa 62 prace, 57 autorów
2016 5. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Karolina Kornek	Jury: Krystyna Lipka-Sztarbałto, Dorota Hartwich, Izabella Kaluta, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, Aneta Sattawa; Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot	Anna Machwic	193 prace, 127 autorów; wystawa 75 prac, 52 autorów
2018 6. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Karolina Kornek	Jury: Krystyna Lipka-Sztarbałto, Dorota Hartwich, Barbara Kęsek, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, Justyna Szklarczyk-Lauer; Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot	Krystyna Lipka-Sztarbałto	120 prac, 90 autorów
2020 2021 7. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Karolina Kornek	Jury: Dorota Hartwich, Barbara Kęsek, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, Krystyna Lipka-Sztarbałto, Agnieszka Matecka-Kwiatkowska, Jakub Sowiński; Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot	Anna Machwic	252 prac, 190 autorów; wystawa 80 prac, 77 autorów
2023 8. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Milena Michałowska, Magdalena Palupska	Jury: Krystyna Lipka-Sztarbałto, Gosia Herba, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, Zofia Oslisło-Piekarska; Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot;	Magdalena Kłos-Podsiadło	260 prac; wystawa 66 prac, 59 autorów
2025 9. edycja	kurator: Anna Machwic koordynator: Magdalena Palupska	Konsultacje portfolio z wydawcami: Katarzyna Radziwiłł, Anna Skowrońska (Muchomor), Magdalena Kłos-Podsiadło (Wytwórnia), Anna Nowacka-Devillard (Widnokrąg)	—	—

rok edycja	aranżacja wystawy	projekt katalogu	wystawa pokonkursowa, miejsca
2008 1. edycja	Anna Pohl	Agnieszka Matecka-Kwiatkowska	Śląskie Targi Książki, Międzynarodowe Targi Katowickie; kolejne odstony wystawy: ArtNova2, galeria zPAP, Katowice; Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu; prace nagrodzone pokazano na polskim stoisku na Międzynarodowych Targach Książki dla Dzieci w Bolonii
2010 2. edycja	Anna Pohl	Agata Korzeńska	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejna odstona wystawy: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
2012 3. edycja	Anna Pohl	Paulina Urbańska, Agata Korzeńska	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejne odstony wystawy: Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu; Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; Galeria Sztuki Nowej Znaczy się w Krakowie; Skład Kulturalny w Poznaniu; Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie; MBP w Jastrzębiu Zdroju; Targi Książki w Katowicach
2014 4. edycja	Karolina Kornek	Agnieszka Matecka-Kwiatkowska	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejne odstony wystawy: Galeria Fundacji Sztuki Nowej Znaczy się w Krakowie; MBP w Dąbrowie Górniczej; MBP w Lublinie; Zamek Sztuk w Poznaniu
2016 5. edycja	Karolina Kornek	Agnieszka Matecka-Kwiatkowska	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejne odstony wystawy: Galeria Zamostek MBP w Opolu; Targi Książki w Katowicach
2018 6. edycja	Karolina Kornek	Anna Machwic	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejne odstony wystawy: Galeria Zamostek MBP w Opolu
2020 2021 7. edycja	Anna Machwic	Anna Machwic	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki;
2023 8. edycja	Anna Machwic	Anna Machwic	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; kolejne odstony wystawy: Uniwersytet im. KEN w Krakowie; CINiBA Katowice; MBP Katowice
2025 9. edycja	—	—	—

rok edycja	konferencja / miejsce i prelegenci	wystawy z cyklu Mistrz Ilustracji miejsce, kuratorzy i artyści
2008 1. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; prelegenci: Ines do Carmo, prof. Marian Oslislo, L'uboslav Pal'o, Paweł Pawlak, prof. Sue Walker, prof. Yadzia Williams	—
2010 2. edycja	Biblioteka Śląska; prelegenci: Iwona Chmielewska, Andreas J. Meyer, Robert Oleś, Maria Ryll, Yadzia Williams, dr Anita Wincencjusz-Patyna	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Janosz dzieciom</i> kurator: Andreas J. Meyer, Merlin Verlag, Gikendorf, Niemcy, koordynator: Piotr Mrass
2012 3. edycja	Biblioteka Śląska; prelegenci: Bohdan Butenko, Iwona Chmielewska, Ewa Gruda, dr Elżbieta Jamróż- -Stolarska, Magdalena Kłos-Podsiadło, Krystyna Lipka-Sztabało, dr hab. Ewa Satalecka	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>35 maja i później... Bohdan Butenko pinxit</i> kuratorka: Ewa Gruda, kierownik Muzeum Książki Dziecięcej w Warszawie
2014 4. edycja	Biblioteka Śląska; prelegenci: dr Anita Wincencjusz-Patyna, Marta Krzywicka, Anna Boboryk, Urszula Palusińska, Joanna Rzyska, Katarzyna Domańska, prof. Janusz Górski, Janusz Zamojski	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Józef Wilkoń – Ryby, ptaki, ssaki i inne wilkołaki</i>
2016 5. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; prelegenci: Karolina Kornek, dr hab. Magdalena Wosik, dr Anita Wincencjusz- -Patyna, dr Mateusz Kokot, dr Dominika Czerniak, prof. Grażka Lange, dr Monika Hanulak, Magdalena Kłos-Podsiadło, Iwona Chmielewska	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Iwona Chmielewska – magazyn ogólnego przeznaczenia</i> kurator: Wojciech Luchowski
2018 6. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; prelegenci: dr Anna Machwic, Joanna Walczak, prof. Grzegorz Leszczyński, dr hab. Małgorzata Malwina Niespodziewana, dr Anita Wincencjusz-Patyna, Nikola Kucharska, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Solarz	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Tu czy tam? – polska współczesna ilustracja dla dzieci</i> kurator: Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Solarz, artyści: Edgar Bąk, Maciek Błażniak, Katarzyna Bogucka, Iwona Chmielewska, Agata Dudek, Emilia Dziubak, Małgorzata Gurowska, Monika Hanulak, Marta Ignerska, Agata Królak, Patryk Mogilnicki, Anna Niemierko, Ola Ptocińska, Dawid Ryski
2020 2021 7. edycja	—	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Tajemnicza nieostrość. Świat ilustracji Joanny Concejo</i> kurator: Adrian Chorębała
2023 8. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; prelegenci: Gosia Herba, Mikołaj Pasiński, Barbara Kęsek, dr Anita Wincencjusz-Patyna	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Nauka jest fajna – wystawa ilustracji i książek popularnonaukowych dla dzieci</i> kuratorzy: Adrian Chorębała, Anna Machwic twórcy książek i artyści: Agata Dudek, Małgorzata Nowak, Anna Skowrońska, Boguś Janiszewski, Max Skorwider, Romana Romanyszyn, Andrij Łesiw, Tina Oziewicz, Aleksandra Zajac, Gosia Herba, Mikołaj Pasiński, Małgorzata Rozenau, Waldemar Węgrzyn, Pracownia sezonowa – Paweł Szeibel, Joanna Zdzenicka-Obatek oraz Joanna Soćko.
2025 9. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; prelegenci: dr hab. Agata Królak, Magdalena Kłos-Podsiadło, Ewa Kokot, dr Anita Wincencjusz-Patyna, dr Marzena Smytła, dyskusja z udziałem: Anny Skowrońskiej, Katarzyny Radziwiłł, Anny Nowackiej- -Devillard, Magdaleny Kłos-Podsiadło	Galeria ASP w Katowicach Rondo Sztuki; <i>Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem</i> kuratorzy: Adrian Chorębała, Magdalena Foltyniak, Anna Machwic twórcy książek i artyści: Anna Paszkiewicz, Kasia Walentynowicz, Maria Środoń, Adam Wójcicki, Agata Królak, Anna Skowrońska, Anina Mengerová, Joanna Olech, Edgar Bąk, Romana Romanyszyn, Andrij Łesiw, Cecylia Malik, Grażyna Rigall, Ewa Babiarz, Ela Szurpicka, Cecylia Malik

rok edycja	wystawy towarzyszące	organizatorzy, patroni, partnerzy	patronat medialny
2008 1. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach; Wystawa książek nagrodzonych przez Polską Sekcję IBBY w 2006 i 2007 roku;	ASP Katowice, MKiDN, Targi Książki, ZPAP; Polska Sekcja IBBY, Instytut Książki, STGU; Wydawcy: Hokus-Pokus, Muchomor, Dwie Siostry, Wytwórnia, Debit, Znak	2+3D, Wydawca, Ryms, Print partner, Vidart
2010 2. edycja	—	ASP Katowice, Rondo Sztuki, UM Katowice, Biblioteka Śląska, Fundacja Sztuki Nowej Znaczy się, Goethe-Institut Kraków, Instytut Książki, Janosch Film & Medien AG, Polska Sekcja IBBY,STGU; Wydawcy: Czerwony Konik, Księgarnia św. Jacka, Literatura, Mila, Wytwórnia, Znak	Dlaczego?, Konkursy kreatywne, Manko Miesięcznik Studencki, Polskie Radio Katowice, Ryms, Radio eM, TVP Katowice, Gazeta Wyborcza, Radio Plus
2012 3. edycja	Biblioteka Śląska; Wystawa młodych polskich ilustratorów: Jan Bajtlik, Katarzyna Bogucka, Agata Dudek, Emilia Dziubak, Diana Karpowicz, Aleksandra Woldańsk-Ptocińska	ASP Katowice, Rondo Sztuki, Biblioteka Śląska, UM Katowice, Instytut Książki, Polska Sekcja IBBY, STGU, INSEA Poland; Wydawcy: Czerwony Konik, Format, Literatura, Nasza Księgarnia, W.A.B., Wytwórnia, Znak	Tashka, Radio eM, Gazeta Wyborcza, Łowcy Dizajnu, Polskie Radio Katowice, Radio Plus, Ryms, Qulturka.pl, TVP Katowice, W-A.pl, Księgarnia Zła Buka
2014 4. edycja	Biblioteka Śląska: Wystawa <i>Książka dobrze zaprojektowana... 2. i 3. edycja</i> – prace nagrodzone; Galeria Koszarowa 19, ASP Katowice: wystawa: <i>Agata Dudek, Monika Hanulak, Małgorzata Nowak</i> , kuratorka: Marta Pogorzelec	ASP Katowice, Rondo Sztuki, Biblioteka Śląska, UM Katowice, MKiDN, Polska Sekcja IBBY, Instytut Książki, INSEA Poland, STGU; Wydawcy: Format, Znak, Wytwórnia, Czerwony Konik	TVP Katowice, maszwolne.pl, MiastDzieci.pl, Dziecko-mama, SilesiaKultura.pl, Ultramaryna, MojeKatowice.pl, Silesia Dzieci, Włec jestem!, Palapa, Qulturka.pl, BazaDzieci.pl, Czasdzeci.pl, PetniaKultury.pl, Ryms, Kulturalnybajtel.pl
2016 5. edycja	—	ASP Katowice, Rondo Sztuki, UM Katowice, STGU, INSEA Poland, Instytut Książki, Polska Sekcja IBBY, Biblioteka Śląska, Wydawcy: Znak, Format	Czasdzeci.pl, Qulturka.pl, Świerszczyk, Ryms, Ultramaryna
2018 6. edycja	Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach: <i>Różne moje książki – wystawa ilustracji i książek Nikoli Kucharskiej</i> ; Galeria Akwarela, Pałac Młodzieży w Katowicach: <i>Bohater – wystawa projektów postaci z Pracowni Ilustracji ASP w Katowicach</i>	ASP Katowice, Rondo Sztuki, Biblioteka Polska Sekcja IBBY, INSEA Poland, Instytut Książki, Guliwer, PTWK, STGU; Wydawcy: Debit, Dwie Siostry, Ezop, Format, Widnokrag, Wytwórnia, Znak	artPapier, czasdzeci.pl, Edoda, Gazeta Wyborcza, Kluturalne Media, MiastoDzieci.pl, SilesiaKultura.pl, TVP3 Katowice, Ultramaryna
2020 2021 7. edycja	—	ASP Katowice, Rondo Sztuki; Wydawcy: Debit, Ezop, Format, Wytwórnia, Znak	Ryms, Zwykłe Życie, MiastoDzieci.pl, FONT nie czcionka!, Wyborcza.pl. Katowice, Ultramaryna, Pismo, TVP Kultura
2023 8. edycja	—	ASP Katowice, Rondo Sztuki, UM Katowice, Biblioteka Śląska, Guliwer, INSEA Poland, Polska Sekcja IBBY, PTWK, Wydawcy: Debit, Wytwórnia, Znak emotikon, Muchomor, Dwie Siostry, HarperCollins Publishers, Publicat s.a.	FONT nie czcionka!, CzasDzieci, Dzieci, MiastoDzieci, Świerszczyk
2025 9. edycja	Galeria Intymna, Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej: <i>Ukos światła / new art.book</i> , kuratorka: Ewa Kokot; Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINIBA): <i>Ilustracja z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach</i>	ASP Katowice, Rondo Sztuki, UM Katowice, Biblioteka Śląska, Polska Izba Książki – Sekcja Wydawnictw Dziecięcych i Młodzieżowych, Polska Sekcja IBBY, PTWK, Wydawcy: Dwie Siostry, Muchomor, Widnokrag, Wydawnictwo Literackie, Wytwórnia	FONT nie czcionka!, MiastoDzieci, CzasDzieci, Świerszczyk, Dzieci

Obrady jury konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*,
ASP Katowice, 2016, fot. Krzysztof Szewczyk

³ Opisane wnikliwie przez Anitę Wincencjusz-Patynę w książce <i>Stacja ilustracja. Polska ilustracja książkowa 1950–1980. Artystyczne kreacje i realizacje</i>, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta i Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2008.			TŁO WYDARZENIA	Sytuacja ilustrowanej książki dla dzieci w Polsce zmieniała się na przestrzeni 17 lat, w trakcie których realizowane jest wydarzenie <i>Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci</i>. Złota era polskiej ilustracji, przypadająca na lata 1950–1980, kiedy to polscy ilustratorzy otrzymywali liczne nagrody na międzynarodowych konkursach i przeglądach³ skończyła się wraz z otwarciem polskiego rynku, również wydawniczego, a co za tym szło zalewem pótek księgarń zagranicznymi przedrukami książek, często wydawanymi bez dbałości o jakość publikacji. Lata 2000 to okres, w którym pojawiły się pierwsze jaskółki zmian, czyli niewielkie wówczas wydawnictwa (np. Muchomor, Dwie Siostry, Wytwórnia, Hokus-Pokus), które wydawały książki polskich autorów i ilustratorów, ze szczególną uważnością podchodząc do szaty graficznej publikacji.	
⁴ <i>60 Years Of Wonder, 1966–2025, 843 Books, The Legacy Of The BolognaRagazzi Award, Bologna Children’s Book Fair, Italy. 2025</i>, s. 236; https://www.bolognachildrensbookfair.com/media//libro/2025/premi/BRAW/60_years_of_BRAW.pdf [dostęp: 9.07.2025]				Kolejną zapowiedzią nadchodzących zmian była przyznana w 2008 roku nagroda na międzynarodowych Targach Książki dla Dzieci w Bolonii w specjalnej kategorii „Children Poetry” dla książki <i>Wiersze dla dzieci. Julian Tuwim</i>, wydanej przez Wytwórnię, a zilustrowanej przez ilustratorki wywodzące się z warszawskiej ASP⁴. Od tamtej pory polskie wydania książek były coraz częściej zauważane na prestiżowym przeglądzie BolognaRagazzi Award, świetnie zilustrowane książki dla dzieci zaczęły pojawiać się na półkach polskich księgarń, powstawało coraz więcej nowych wydawców, którzy dbali zarówno o treść, jak i stronę wizualną wydawanych książek.	
				Na ten czas przypadła też ożywiona współpraca Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach z The North Wales School of Art and Design w Walii, a w szczególności z Yadzią Williams, prowadzącą w tej uczelni kurs ilustracji. Wizyty studyjne, wspólne warsztaty, rozmowy i wykłady pozwalały na skonfrontowanie programów nauczania obejmujących projektowanie ilustracji książkowej dla dzieci w Polsce i zagranicą.	
				Moje pierwsze lata pracy w Pracowni Ilustracji i Rysunku Użytkowego, współpraca w ramach programu Erasmus z Yadzią Williams oraz przyglądanie się sytuacji na rynku książki dla dzieci, nadały kierunek rozwojowi mojej kariery naukowej i dydaktycznej. W 2008 roku miała miejsce pierwsza edycja wydarzenia <i>Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci</i>, a do 2025 roku odbyło się ich 9 (cyklicznie, co dwa lata).	
				Po pierwszych dwóch edycjach wydarzenia, w 2010 roku, Elżbieta Jamróz-Stolarska pisała:	
				„Katowicki konkurs na dobrze zaprojektowaną książkę dla dzieci jest wynikiem wcześniejszych inicjatyw podejmowanych przez środowiska działające na rzecz książki dla najmłodszych i niezwykle ważne jest, że przy jego okazji dochodzi do wymiany poglądów oraz współpracy	

⁵ Jamróz-Stolarska, E., <i>Dobrze zaprojektowana książka dla dzieci powraca</i>, w: Acta Universitatis Wratislaviensis No. 3285, Bibliotekoznawstwo xxix, Wrocław 2010, s. 162; https://wuwr.pl/bibl/article/view/1658/1614 [dostęp: 9.07.2025]				między artystami i wydawcami. W nadestanych pracach widać ogromny potencjał twórczy młodych ilustratorów, olbrzymią wyobraźnię i pomysłowość, a jednocześnie ujawniają się wymagające udoskonalania słabe strony naszych projektantów, dając uczelniom artystycznym wyraźne wskazówki, które obszary kształcenia wymagają poprawy. To wszystko pozwala nam wierzyć, że polska ilustrowana książka dla dzieci znów będzie rozpoznawalna i sławna na całym świecie, a obserwowana zmiana będzie długotrwała”⁵.	
				Dziś sytuacja ma się zgoła inaczej. Nie brakuje zaangażowanych wydawców, świetnych ilustratorów i młodych adeptów szkół artystycznych, którzy rozwijają talent w kierunku ilustracji dla dzieci i młodzieży, konkursów, w których mogą zaprezentować swoje projekty oraz konkursów dla wydawców, które rekomendują młodym czytelnikom i ich rodzicom najwartościowsze publikacje. Wydarzenie <i>Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci</i> bez wątpienia było i jest ważnym głosem w dyskusji o znaczeniu ilustrowanej i dobrze zaprojektowanej książki w budowaniu postaw czytelniczych oraz kształtowaniu przyszłych odbiorców sztuki. W początkowych latach, konkurs i towarzysząca mu konferencja, były bodaj jedynymi tego typu wydarzeniami, które pozwalały młodym ilustratorom poddać swoje prace profesjonalnej ocenie oraz podejmowały dyskusję o książce dla dzieci jako całości, w której obraz ma takie samo znaczenie jak tekst, co zauważała Elżbieta Jamróz-Stolarska:	
				„Dzięki tej inicjatywie wznowiona zostaje dyskusja o uniwersalności polskiej ilustrowanej książki dla dzieci, a towarzysząca zmaganiom konkursowym konferencja porusza istotne problemy badawcze, wychodzące poza sferę literaturoznawczą, dając niezwykle potrzebną okazję do zetknięcia się teoretyków sztuki książki z praktykami. Młode ilustratorki nagrodzone w pierwszej edycji konkursu wykorzystują daną im szansę, szczególnie dynamicznie rozwija się kariera Agaty Dudek, urodzonej w Warszawie absolwentki tamtejszej ASP”⁶.	
				O randze całego wydarzenia <i>Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci</i> świadczą partnerzy, którzy obejmowali je patronatem honorowym: Instytut Książki, Polska Sekcja IBBY, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Polska Izba Książki – Sekcja Wydawnictw Dziecięcych i Młodzieżowych, Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej, Biblioteka Śląska, InSEA Poland. Wydarzenie było obejmowane mecenatem Miasta Katowice i wielokrotnie otrzymywało dotację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.	

Obrady jury konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*,
ASP Katowice, 2023, fot. Julia Pałkowska

GENEZA I ZAŁOŻENIA KONKURSU

W 2008 roku Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach została zaproszona do współtworzenia – reaktywowanych po wielu latach nieobecności w regionie – Śląskich Targów Książki. W gronie wykładowców Akademii podjęliśmy decyzję o przygotowaniu w związku z tym wydarzeniem studenckiego przeglądu projektów książek, realizowanych w uczelniach artystycznych i projektowych. Zastanawialiśmy się jak zawęzić ten bardzo szeroki obszar projektowania, aż w toku dyskusji padło sformułowanie: „zaczniemy od dzieci”. Robocze hasło „Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci” na lata stało się nazwą konkursu, wskazując, że nie tylko o piękną ilustrację tu chodzi, ale o myślenie o książce dla dzieci jako całości, w której treść, ilustracja, sposób prowadzenia narracji, projekt typograficzny i forma edytorska są odpowiednio zaprojektowane dla młodych czytelników i mają wpływ na odbiór dzieła. A także, że obcowanie z mądrymi i dobrze zaprojektowanymi książkami od dzieciństwa, ma wpływ na dalsze podejście do czytania. Sukces potwierdzony udziałem około 500 uczestników skłonił nas do kontynuowania wydarzenia w kolejnych latach.

Założenia konkursu nakreśliliśmy w gronie pedagogów kierunku Projektowanie Graficzne. Ostateczną formułę opracowywałam razem z ówczesnym kierownikiem Pracowni Książki i Typografii, dr. Marianem Stowickim, który był koordynatorem pierwszej edycji. Na przestrzeni lat założenia konkursu były korygowane pod wpływem konsultacji z jurorami i wydawcami.

JURY PROFESJONALNE / JURY DZIECIĘCE I NAGRODY WYDAWCÓW

Od samego początku jury stanowili przede wszystkim eksperci spoza świata akademickiego. W ten sposób ocenie były poddawane nie tylko projekty studentów, ale także – pośrednio – praca wykładowców edukujących studentów w zakresie projektowania książek dla dzieci. Pozwalało to także wyjść poza ramy akademickie i współpracować z ludźmi, doskonale znającymi rynek książki – wydawcami, ilustratorami i autorami.

Skład grona jurorskiego zmieniał się nieznacznie w każdej kolejnej edycji. Zachowanie części składu poprzedniego jury było o tyle istotne, że pozwalało członkom grona jurorskiego obserwować zmiany zachodzące w samym konkursie i nadestanych pracach oraz zauważać tendencje pojawiające się w orbicie zainteresowań najmłodszych ilustratorów.

W jury konkursu zasiadali m.in.:

- Bohdan Butenko (ilustrator)
- Agata Dudek (ilustratorka)
- Dorota Hartwich (Wydawnictwo Format)
- Gosia Herba (ilustratorka)
- Marta Ignerska (ilustratorka)

- Izabella Kaluta (Instytut Książki)
- Barbara Kęsek (Wydawnictwo Znak)
- Magdalena Kłos-Podsiadło (Wydawnictwo Wytwórnia)
- Ewa Kokot (Biblioteka Śląska, InSEA Poland)
- Krystyna Lipka-Sztarbałto (ilustratorka)
- Robert Oleś (typograf, Wydawnictwo 2d2)
- Paweł Pawlak (ilustrator)
- Aneta Sattawa (Biblioteka Śląska)
- Kuba Sowiński (typograf, Biuro Szeryfy)
- Yaddia Willimas (Lider Programu Ilustracji w North Wales School of Art and Design, Glyndŵr University, Wales)

Od 4. edycji, z inicjatywy Ewy Kokot, swoje nagrody zaczęły przyznawać również dzieci, skupione wokół programu Future Artist, realizowanego przy Domu Oświatowym Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Dawało to dodatkową informację o podobieństwach i różnicach w opiniach profesjonalistów i przyszłych odbiorców.

Ważnym aspektem wyboru najlepszych prac są również oceny wydawnictw, które od pierwszej edycji przyglądają się konkursowi i chętnie podejmują współpracę przy kolejnych, udostępniając teksty, które stawały się przedmiotem interpretacji uczestników konkursu lub typując faworytów spośród wszystkich zgłoszonych projektów.

Na przestrzeni dziewięciu edycji, współpracowały z nami wydawnictwa:

- Czerwony Konik (Kraków), Debit (Katowice), Dwie Siostry (Warszawa), Ezop (Warszawa), Format (Wrocław), Nasza Księgarnia (Warszawa), Księgarnia św. Jacka (Katowice), Literatura (Łódź), Miła (Poznań), Muchomor (Warszawa), W.A.B. (Warszawa), Widnokrąg (Warszawa), Wytwórnia (Warszawa), Tashka (Gdańsk), Znak (Kraków).

Wydawcy, a także autorzy książek bacznie przyglądali się młodym twórcom, a wielu uczestników zaistniało na rynku wydawniczym i dziś jest cenionymi ilustratorami i autorami. Szczególna pod tym względem była pierwsza edycja konkursu. Jury zwróciło uwagę na sławnych dziś, a wówczas będących jeszcze studentami: Agatę Dudek, Olę Woldańską-Płocińską czy Jana Bajtlika. W kilku przypadkach udało się zrealizować najważniejsze, podstawowe założenie konkursu, a mianowicie wydanie książki zgłoszonej w konkursie. Założenia mówią o tym, że wydawca w ramach nagrody może zaproponować współpracę z nagrodzonym ilustratorem nad całością projektu, dążąc do jego wydania.

Pod szyldem *Książki dobrze zaprojektowanej...* ukazały się wytonione i nagrodzone przez wydawców:

- 2. edycja** → *Garbus*, tekst Małgorzata Gintowt, ilustracje Jakub Haremza (laureat konkursu), wyd. Miła;
- 3. edycja** → *Nussi i coś więcej*, tekst Marek Bieńczyk, ilustracje Adam Wójcicki (laureat konkursu), wyd. Format;
- 7. edycja** → *Pan Kluska i żaglowiec*, tekst Anna Onichimowska, ilustracje Natalia Jabłońska (laureatka konkursu), wyd. Ezop;
- 7. edycja** → *Opowieści na dobranoc dla młodych buntowniczek. 100 historii niezwykłych Polek*, tekst Sylwia Chutnik, ilustracje wykonały między innymi laureatki konkursu Sandra Brzęczek, Małgorzata Zyzik, Inna Vlasova, wyd. Debit.

Wydawcy przyglądając się wynikom konkursu i rekomendacjom jury, opublikowali m.in. nagrodzone książki:

- 6. edycja** → *Za chmurami*, tekst i ilustracje Karolina Hyla (laureatka konkursu), wyd. Dwukropek;
- 6. edycja** → *Jestem. Filozoficzne pytania, które zadają sobie dzieci*, tekst i ilustracje Hanna Łupińska (laureatka konkursu), wyd. Znak⁷.

⁷ Książka zgłoszona w konkursie nosiła tytuł *Dziecinada(l)* i została rozwinięta we współpracy z wydawcą.

Dodatkową satysfakcją jest dla mnie to, że troje spośród wyżej wymienionych laureatów, w których wydawcy postanowili zainwestować swój czas i środki finansowe, to student Pracowni Ilustracji (Wójcicki) oraz moje dyplomantki (Hyla, Łupińska).

Wystawy pokonkursowe były prezentowane w Galerii Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach Rondo Sztuki, a poszczególne edycje wystaw miały swoje odstony w innych ośrodkach kultury i podczas wydarzeń targowych m.in.:

- Zamek Cieszyn
- ZNACZY SIĘ, Galeria Fundacji Sztuki Nowej w Krakowie
- UKEN (dawniej Uniwersytet Pedagogiczny) w Krakowie
- Targi Książki w Katowicach
- Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży w Poznaniu
- Centrum Kultury Zamek w Poznaniu
- Biblioteka Śląska
- Oddziały Bibliotek Miejskich w Katowicach
- Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach

Podczas 9. edycji postanowiliśmy zrezygnować z organizacji konkursu. Wynikało to z jednej strony z braku uzyskania pełnego dofinansowania, z drugiej z chęci przyjrzenia się innym rozwiązaniom, które mogłyby odświeżyć formułę wydarzenia. Aby zachować najważniejszy postulat – możliwość zaprezentowania się młodych twórców wydawcom – proponowaliśmy konsultacje portfolio ilustratorskich, do których zaprosiłam wydawczynie z Wydawnictw Muchomor, Widnokrąg i Wytwórnia. To rozwiązanie spotkało się z dużym zainteresowaniem i entuzjazmem z obu stron – niezależnie od dalszych losów samego konkursu, zamierzamy je kontynuować w kolejnych edycjach.

il. 1_2_Konsultacje portfolio z wydawczyniami,
Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 9. edycja, 2025

il. 1_fot. Michał Jędrzejowski

il. 2_fot. Michał Jędrzejowski

il. 1_2_3_4_Obrady jury konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*,
il. 1_2010, il. 2_3_2016, il. 4_2018

Strony 60–61

Jury dziecięce pod opieką Ewy Kokot,
Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci,
il. 1_2_2016, il. 3_2023, il. 4_2014

il. 1_fot. archiwum ASP

il. 2_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 3_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 4_fot. Karolina Kornek

il. 1_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 2_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 3_fot. Julia Patkowska

il. 4_fot. archiwum ASP

Wręczenie nagród w konkursie *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*, Rondo Sztuki, Galeria ASP Katowice, 2016, fot. Krzysztof Szewczyk

il. 1_fot. archiwum organizatorów

il. 2_fot. Jan Kukułka

Wernisaże wystaw pokonkursowych

Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci

il. 1_2014, il. 2_3_2023, il. 4_2018, il. 5_2023, il. 6_2016

il. 3_fot. Barbara Kubska

il. 4_fot. Anna Lorenc

il. 5_Jan Kukułka

il. 6_fot. Krzysztof Szewczyk

KONFERENCJE: „KSIĄŻKA DLA DZIECI – JAK TO SIĘ ROBI?”

Opiniotwórczego wpływu *Książki dobrze zaprojektowanej...* na rynek wydawniczy i edukacyjny upatruję nie tylko w samym konkursie, ale także w konferencjach, które towarzyszyły mu od pierwszej edycji. Pierwszą konferencję zorganizowali dr hab. Ewa Satalecka i dr Marian Stowicki, przy moim wsparciu organizacyjnym, za programy kolejnych byłam już odpowiedzialna, współtworząc kilka edycji (2., 3. i 4. edycja) z Biblioteką Śląską.

Starając się wypełnić treścią obszerny tytuł *Książka dla dzieci – jak to się robi?*, do udziału w konferencjach zapraszano szerokie grono twórców związanych z tworzeniem i wydawaniem książek dla dzieci. Byli to ilustratorzy, projektanci, typografowie, wydawcy, promotorzy dziedziny, wykładowcy uczelni artystycznych, literaturoznawcy.

Poruszano m.in. tematy:

- Pracy ilustratora; ilustratorzy opowiadali o swoich sukcesach, artystycznych korzeniach, warsztacie;
- Współpracy na linii ilustrator–wydawca;
- Projektowania książki obrazkowej (picture book);
- Polskiej Szkoły Ilustracji;
- Typografii w książkach dla dzieci;
- Książek dla dzieci z dysfunkcjami i książek społecznie zaangażowanych;
- Konkursów dla ilustratorów oraz osiągnięć twórców polskich książek na arenie międzynarodowej;
- Projektowania książek popularnonaukowych i podręczników dla dzieci;
- Programów edukacyjnych w poszczególnych uczelniach podejmujących temat projektowania książek dla dzieci;
- Roli i projektowaniu bohatera w książkach dla dzieci i młodzieży.

Z wykładami wystąpiło wielu wspaniałych praktyków i teoretyków, którzy znakomicie znają temat książki dla dzieci – jego historię, konteksty, kierunki rozwoju i potrzeby. Podczas ośmiu edycji konferencji wystąpili m.in.:

- Anna Boboryk, Marta Krzywicka, twórczynie podręczników dla dzieci;
- Bohdan Butenko, Mistrz Polskiej Ilustracji, w rozmowie z Ewą Grudą, kierowniczką Muzeum Książki Dziecięcej Biblioteki Publicznej Miasta Warszawy;
- Iwona Chmielewska, autorka i ilustratorka książek dla dzieci;
- Janusz Górski, prof., projektant, autor książek o projektowaniu, ASP Gdańsk;
- Gosia Herba, Mikołaj Pasiński, ilustratorka i autor książek dla dzieci;
- Barbara Kęsek, historyczka sztuki, wydawczyni, związana przez lata z Wydawnictwem Znak;
- Magdalena Kłos-Podsiadło, wydawczyni, Wydawnictwo Wytwórnia;
- Ewa Kokot, historyczka sztuki, edukatorka, animatorka kultury, kierowniczka Domu Oświatowego Biblioteki Śląskiej;

- Mateusz Kokot, dr (projektant), Dominika Czerniak-Chojnacka (ilustratorka), wykładowcy UA Poznań;
- Agata Królak, dr hab., autorka i ilustratorka, wykładowczyni ASP Gdańsk;
- Grażka Lange, prof., Monika Hanulak, dr, autorki i ilustratorki, wykładowczynie ASP Warszawa;
- Grzegorz Leszczyński, prof., kierownik Zakładu Literatury Popularnej, Dziecięcej i Młodzieżowej na Wydziale Polonistyki uw;
- Krystyna Lipka-Sztarbałto, autorka i ilustratorka oraz promotorka polskiej książki ilustrowanej;
- Małgorzata Malwina Niespodziewana, dr hab., artystka wizualna, wykładowczyni UKEN w Krakowie;
- Robert Oleś, typograf, Wydawnictwo 2d2;
- Urszula Palusińska, ilustratorka i projektantka;
- Paweł Pawlak, autor i ilustrator;
- Maria Ryll, Polska Sekcja IBBY;
- Joanna Rzyska, Katarzyna Domańska, Wydawnictwo Dwie Siostry;
- Ewa Solarz, kuratorka wystaw i autorka;
- Joanna Walczak, wydawczyni, Wydawnictwo Debit;
- Yadzia Williams, Liderka Programu Ilustracji w North Wales School of Art and Design, Glyndŵr University, Wrexham;
- Anita Wincencjusz-Patyna, dr, historyczka sztuki, autorka książek o polskiej ilustracji dla dzieci, wykładowczyni ASP Wrocław;
- Magdalena Wosik, dr hab., ilustratorka i wykładowczyni ASP Wrocław.

Pierwsza konferencja, zorganizowana w sali wykładowej ASP, przyciągnęła tak wielu uczestników, że zabrakło miejsc. W kolejnych trzech edycjach organizowaliśmy ją z naszym partnerem – Biblioteką Śląską – w jej siedzibie, by po otwarciu nowego budynku ASP, a w nim sali kinowej mieszczącej 100 osób, przejść do organizacji konferencji od 2016 roku w naszych murach. Widownia każdorazowo wypełniata się po brzegi. Uczestniczyli w niej studenci, pedagodzy, projektanci, ilustratorzy, bibliotekarze, kulturoznawcy, wydawcy, miłośnicy książek dla dzieci.

Warto zaznaczyć, że konferencja, choć traktuje o książkach dla dzieci, jest przeznaczona dla osób dorosłych, które rozwijają się lub już działają zawodowo w tym obszarze. Szczególne znaczenie ma ona dla osób studiujących, aspirujących do realizowania się zawodowo w obszarze projektowania książek dla dzieci. Wstęp na konferencję jest bezpłatny. Od 2008 roku nie zorganizowaliśmy konferencji jedynie podczas 7. edycji, w roku 2021, ze względu na ograniczenia pandemiczne.

Konferencja *Książka dla dzieci – jak to się robi?*, sala kinowa ASP Katowice, 2025, fot. Michał Jędrzejowski

il. 1_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 2_fot. archiwum organizatorów

il. 3_fot. Anna Lorenc

il. 4_fot. Krzysztof Szewczyk

Konferencje

Książka dla dzieci – jak to się robi?

Prelegenci:

il. 1_Iwona Chmielewska_2016

il. 2_Joanna Rzyska i Katarzyna Domańska,
Wydawnictwo Dwie Siostry_2014

il. 3_Nikoła Kucharska_2018

il. 4_Sala kinowa_Mateusz Kokot i Dominika
Czerniak, ASP Katowice_2016

il. 5_Anna Machwic i Mateusz Kokot_2016

il. 6_Ewa Solarz i Magda Kłós-Podsiadło_2018

il. 7_Sala Otwarta_Anita Wincencjusz-Patyna,
ASP Katowice_2023

il. 5_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 6_fot. Anna Lorenc

il. 7_fot. Stanisława Pająk

Konferencje

Książka dla dzieci – jak to się robi?

il. 1_2025, il. 2_2018

il. 1_fot. Michał Jędrzejowski

il. 2_fot. Karolina Kornek

WYSTAWY MISTRZÓW ILUSTRACJI

Od drugiej edycji wydarzenia rozpoczęliśmy cykl wystaw prezentujących Mistrzów Ilustracji. Wystawy te, realizowane przez zapraszanych do współpracy kuratorów, mają ogromny wpływ na całokształt wydarzenia. Prezentują dorobek niezwykle i niezapomnianych artystów. Wystawy przyciągały tłumy odwiedzających, były jednymi z najchętniej odwiedzanych w katowickim Rondzie Sztuki – Galerii Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Na przestrzeni lat w ramach wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* pokazano wystawy mistrzowskie:

2010 → 2. edycja

Janosch dzieciom, kurator Andreas J. Meyer, Merlin Verlag, Gifkendorf, Niemcy, koordynator Piotr Mrass;

2012 → 3. edycja

35 maja i później... Bohdan Butenko pinxit, kuratorka Ewa Gruda, kierownik Muzeum Książki Dziecięcej w Warszawie;

2014 → 4. edycja

Józef Wilkoń – Ryby, ptaki, ssaki i inne wilkołaki;

2016 → 5. edycja

Iwona Chmielewska – magazyn ogólnego przeznaczenia, kurator Wojciech Luchowski;

2018 → 6. edycja

Tu czy tam? Wystawa współczesnej polskiej ilustracji dla dzieci, kuratorki Magdalena Kłós-Podsiadło, Ewa Solarz (pierwsza odsłona tej wystawy miała miejsce w galerii Zachęta w Warszawie);

2020/2021 → 7. edycja

Tajemnicza nieostrość. Świat ilustracji Joanny Concejo, kurator Adrian Chorębała;

2023 → 8. edycja

Nauka jest fajna – wystawa ilustracji i książek popularnonaukowych dla dzieci, kuratorzy: Adrian Chorębała, Anna Machwic;

2025 → 9. edycja

Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem, kuratorzy: Adrian Chorębała, Magdalena Foltyniak, Anna Machwic.

Wymienieni wyżej artyści – Butenko, Wilkoń, Chmielewska, Concejo – odwiedzili Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach, co było, zarówno dla organizatorów, jak i studentów i uczestników wystaw – wyjątkową okazją do poznania tych niezwyklej osobowości twórczych.

il. 1_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 2_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 4_fot. Anna Lorenc

il. 5_fot. Anna Lorenc

il. 6_fot. Anna Lorenc

il. 3_fot. Krzysztof Szewczyk

il. 7_fot. Michalina Kuczyńska

il. 8_fot. Michalina Kuczyńska

- il. 1_ Wręczenie medalu Rektora ASP Bohdanowi Butence podczas wernisażu wystawy w Rondzie Sztuki, 2012
- il. 2_ Wystawa 35 maja i później... Bohdan Butenko pixit, 2012
- il. 3_ Wystawa Iwony Chmielewskiej, Magazyn ogólnego przeznaczenia, Rondo Sztuki, 2016
- il. 4_5_6_ Wystawa Tu czy tam w Galerii Rondo Sztuki, 2018
- il. 7_8_ Wystawa Joanny Concejo, Tajemnicza nieostrość, Rondo Sztuki, 2021

Mój bezpośredni wkład w wystawy z cyklu Mistrz Ilustracji miał miejsce w 2023 i 2025 roku, kiedy byłam współkuratorką wystaw.

2023 NAUKA JEST FAJNA – WYSTAWA ILUSTRACJI I KSIĄŻEK POPULARNONAUKOWYCH DLA DZIECI

Wystawa w ramach cyklu Mistrz Ilustracji. Byłam kuratorką wystawy, razem z Adrianem Chorębatą. Mój wkład oceniam na 50%. Wystawę odwiedziło 1145 osób.

Był to interaktywny projekt bazujący na ilustracjach książek popularnonaukowych dla dzieci. Wystawa została zaprojektowana jako przygoda, przeżycie, które zaciekawi odbiorców, zainspiruje bogactwem i różnorodnością polskiej ilustracji dla dzieci, a także pokaże, że nauka nie musi być nudna jeśli zostanie opowiedziana za pomocą zabawy, sztuki i projektowania. 5 ścieżek tematycznych, na które została podzielona wystawa, odwoływało się do założeń Europejskiego Miasta Nauki 2024, który to tytuł otrzymały Katowice:

- Klimat i środowisko;
- Zdrowie i jakość życia;
- Przemysły przyszłości;
- Innowacje społeczne;
- Dziedzictwo przemysłowe i kulturowe.

Szósta ścieżka – Kreacja i krytyka – znalazła odzwierciedlenie w tym, co stworzyli młodzi uczestnicy, zainspirowani ilustracjami i tekstami książek na wystawie. Wystawa miała interaktywny charakter i rozwijała się wraz z aktywnościami odwiedzających je dzieci.

- Twórcy książek i artyści: Agata Dudek, Małgorzata Nowak, Anna Skowrońska, Boguś Janiszewski, Max Skorwider, Romana Romanyszyn, Andrij Łesiw, Tina Oziewicz, Aleksandra Zajac, Gosia Herba, Mikołaj Pasiński, Małgorzata Rozenau, Waldemar Węgrzyn, Pracownia sezonowa – Paweł Szeibel, Joanna Zdzienicka-Obątek oraz Joanna Soćko;
- Projekt był objęty mecenatem Miasta Katowice;
- Patroni Honorowi wydarzenia: Guliwer Kwartalnik, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, Polska Sekcja IBBY, INSEA Poland, Biblioteka Śląska;
- Patroni Medialni: FONT nie czcionka!, Magazyn Dzieci, Czas Dzieci, Świerszczyk, Miasto Dzieci;
- Partnerzy–Wydawcy: Dwie Siostry, HarperCollins Publishers, Muchomor, Publicat s.A., Wytwórnia;
- Współpraca: Magdalena Foltyniak, Magdalena Palupska, Mirosław Rusecki, Paulina Winiarska, Milena Michałowska;
- Projekty: Kacper Mutke, Fuse lab – Karolina Hołdys, Piotr Pacatowski i Joanna Pastusińska;
- Dokumentacja filmowa i fotograficzna: Dominik Ritszel, Barbara Kubska.

<https://www.rondosztuki.com/wydarzenia/nauka-jest-fajna>
[dostęp: 07.09.2025]

Wystawa została doceniona przez grona jurorskie dwóch ważnych przeglądów:

2023 → Słoneczniki

https://sloneczniki.czasdzieci.pl/aktualnosci/id,191-sloneczniki_2023_rozdane.html
[dostęp: 07.09.2025]

Otrzymała wyróżnienie jury w konkursie Słoneczniki 2023, w Plebiscycie Czas Dzieci na najbardziej rozwojową inicjatywę dla dzieci na Śląsku, w kategorii Sztuki Wizualnej;

2023 → Śląska Rzec

<https://wiadomosci.ox.pl/wyлонiono-slaska-rzecz,88723>
[dostęp: 07.09.2025]

Koncepcja i projekt wystawienniczy zostały docenione przez jury konkursu Śląska Rzec 2023 otrzymując wyróżnienie w kategorii wystawiennictwo.

W uzasadnieniu jury konkursu Śląska Rzec stwierdziło:

„Wystawa towarzysząca wydarzeniu »Książka dobrze zaprojektowana«. Podzielona została na kilka kategorii. Stanowi interesujące uzupełnienie wspomnianego wydarzenia, jest przestrzenna i interaktywna. Zaciekawia dzieci nauką poprzez pobudzenie w nich zdolności poznawczych, zachęca do eksperymentowania. Forma bogata, wciągająca, zróżnicowana. (...) Reprezentuje wysoki poziom graficzny”⁸.

⁸ Katalog pokonkursowy, Śląska Rzec 2023, Zamek Cieszyń, Cieszyń 2024, s. 25.

il. 1_fot. Barbara Kubska

Strony 77–79
Wystawa Nauka jest fajna, Rondo Sztuki, 2023;
fot. Barbara Kubska
Strony 80–81
Wyróżnienia przyznane wystawie
Nauka jest fajna

słoneczniki 2023

WYRÓŻNIENIE JURY

dla Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach
oraz Galerii ASP w Katowicach Rondo Sztuki

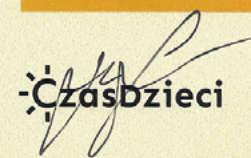
za organizację wystawy ilustracji i książek
popularnonaukowych dla dzieci „Nauka jest fajna”

jako najbardziej rozwojowej
inicjatywy dla dzieci w wieku 0–14 lat

w kategorii

SZTUKI WIZUALNE

Dziękujemy za nieoceniony wkład w rozwój dzieci.

Czasdzieci

Katowice, 07.10.2023

NAGRODA

GŁÓWNA

PRODUKT

SLASKA

RZECZ

'23

Wyróżnienie NAUKA JEST FAJNA

KATEGORIA:
Wystawiennictwo

PROJEKT:
Anna Machwic
Karolina Hołdys
Piotr Pacałowski
Joanna Pastusińska
Kacper Mutke

PRODUCENT:
Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

MAGDALENA CHORAŻY-SUCHY
Dyrektor Zamku Cieszyń

CZESŁAWA FREJLICH
Przewodnicząca Jury

MECENAT

PATRONAGE

ORGANIZATOR

ORGANISERS

PATRONI

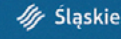
HONOROWI

HONORARY

PATRONS

PARTNERZY

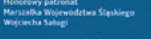
PARTNERS

 Śląskie.

 samok cieszyń

 Cieszyń

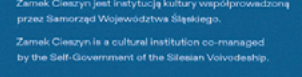
 Województwo
Śląskie

 Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Wojciecha Sahaja

 MARSZAŁEK
Województwa Śląskiego
Andrzej Bala

 STOWARZYSZENIE
PROJEKTANTÓW
PRAW PROJEKTOWYCH
SPPP

 STGU
Stowarzyszenie Twórców
Grafiki użytkowej

 Zamku Cieszyń jest instytucją kultury współprowadzoną
przez Samorząd Województwa Śląskiego.
Zamek Cieszyń is a cultural institution co-managed
by the Self-Government of the Silesian Voivodeship.

 Cieszyń

 Patronat Honorowy
Burmistrza Miasta Cieszyń
Gabrieli Stankiewicz

 REGIONALNA
IZBA GOSPODARCZA
W KATOWICACH

 ZJEDNOCZENI
DESIGNEM

2025 DWA, TRZY... WSZYSCY! ILUSTROWANE OPowieści O BYCIU RAZEM

Wystawa w ramach cyklu Mistrz Ilustracji. Byłam kuratorką wydarzenia razem z Magdaleną Foltyniak i Adrianem Chorębatą. Mój wkład oceniam na 33,3%. Wystawę odwiedziło 2268 osób.

<https://www.rondosztuki.com/wydarzenia/dwa-trzy-wszyscy-ilustrowane-opowiesci-o-byciu-razem>
[dostęp: 07.09.2025]

Wystawa skupiała się na wątkach wspólnoty, współtworzenia i współpracy. W przestrzeni wystawy znajdowały się ilustracje w wydaniu super-size, a także mnóstwo interakcji dla osób odwiedzających i czytelnia, w której można było oddać się lekturze książek, traktujących o byciu i działaniu razem. Wystawa opowiadała o wspólnotowości – od tej najmniejszej – spotkania dwóch osób, po wspólnie dzieloną przestrzeń ulic, które zamieszkujemy. Pokazywała, że demokracja to też wspólne działanie, poprzez książkę Marii Środoń *40 haseł o demokracji*, zilustrowaną przez absolwenta katowickiej ASP, Adama Wójcickiego, a wydaną przez wydawnictwo Dwie Siostry i Kancelarię Sejmu RP. Odwoływała się także do współodpowiedzialności za środowisko, w którym żyjemy, poprzez książkę *Wista* Cecylii Malik, zilustrowaną przez Grażynę Rigall, Wydawnictwa Literackiego.

Oprócz wyżej wymienionych ilustratorów, do zaprezentowania na wystawie wybraliśmy ilustracje Kasi Walentynowicz, Agaty Królak, Edgara Bąka, Romany Romanyszyn i Andrija Łesiwa oraz Aniny Mengerovej. Ta ostatnia, młoda, czeska ilustratorka, zdobyła 1. NAGRODĘ w 8. edycji konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*. Została dzięki temu zauważona przez Wydawnictwo Muchomor, które zaprosiło ją do zilustrowania książki *Ulice* autorstwa Anny Skowrońskiej, która ukazała się drukiem w 2024 roku. Tym samym, po raz kolejny potwierdziliśmy wpływ naszego konkursu na losy młodych ilustratorów, co chcieliśmy podkreślić pokazując pierwszą wydaną książkę z ilustracjami Aniny Mengerovej na wystawie. Na wystawie znalazły się również obiekty artystyczne autorstwa: Ewy Babiarz, Eli Szurpickiej i Cecylii Malik.

- Twórcy książek i artyści: Anna Paszkiewicz, Kasia Walentynowicz, Maria Środoń, Adam Wójcicki, Agata Królak, Anna Skowrońska, Anina Mengerová, Joanna Olech, Edgar Bąk, Romana Romanyszyn, Andrij Łesiw, Cecylia Malik, Grażyna Rigall, Ewa Babiarz, Ela Szurpicka;
- Projekt był objęty mecenatem Miasta Katowice;
- Patroni Honorowi wydarzenia: Biblioteka Śląska, Polska Izba Książki – Sekcja Wydawnictw Dziecięcych i Młodzieżowych, Polska Sekcja IBBY, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek PTWK;
- Patroni Medialni: Czas Dzieci, FONT nie czcionka!, Miasto Dzieci, Świerszczyk, Magazyn Dzieci;
- Partnerzy – Wydawcy: Dwie Siostry, Widnokrąg, Muchomor, Wytwórnia, Wydawnictwo Literackie;
- Współpraca: Magdalena Palupska, Mirosław Rusecki, Paulina Winiarska, Celina Hess, Klaudia Lewkowicz, Maciej Zimmer, Maciej Skobel;
- Projekty: tajny_projekt – Kacper Mutke, Michał Urbański, Fuse lab – Piotr Pacałowski i Joanna Pastusińska, Jadwiga Lemańska;
- Dokumentacja: Michał Jędrzejowski, Barbara Kubska.

Strony 83–86

Wystawa Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem, Rondo Sztuki, 2025; Wernisaż, fot. Michał Jędrzejowski, Dokumentacja wystawy, fot. Barbara Kubska

Wystawa Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem, 2025

Wystawa Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem, 2025

Wystawa *Dwa, Trzy... Wszyscy! Ilustrowane opowieści o byciu razem*, Rondo Sztuki, 2025; fot. Barbara Kubska

¹ https://dspace.uni.lodz.pl/bitstream/handle/11089/30249/329-343_Firla.pdf?sequence=1&isAllowed=y

[dostęp: 07.09.2025]

² <https://wuwr.pl/bibl/article/view/1658/1614>

[dostęp: 07.09.2025]

³ https://www.academia.edu/74646486/O_tym_jak_Katowice_%C5%9B-wi%C4%99towa%C5%82y_Dzie%C5%84-Ksi%C4%85%C5%BCKi

[dostęp: 07.09.2025]

⁴ https://www.academia.edu/26693889/4th_International_Conference_on_Illustration_and_Animation_CONFIA_2016_Proceedings_Book_pdf

[dostęp: 07.09.2025]

⁵ <file:///Users/anna/Downloads/Ksi%C4%85%C5%BCKa+i+ilustracja+w+oczach+polskich+ilustrator%C3%B3w+debiutuj%C4%85cych+po+2000+roku.pdf>

[dostęp: 07.09.2025]

⁶ <https://formy.xyz/krotka-forma/ksiazki-dla-dzieci-jak-to-sie-robi-konferencja-ksiazka-dobrze-zaprojektowana/>

[dostęp: 07.09.2025]

⁷ <https://www.hoo-hooo-things.pl/2016/05/magazyn-ogolnego-przeznaczenia-czyli.html>

[dostęp: 07.09.2025]

⁸ <https://loungemagazyn.pl/joanny-concejo/>

[dostęp: 07.09.2025]

⁹ <https://katowice.wyborcza.pl/katowice/7,35018,27057602,tajemnicza-nieostrosc-wystawa-ilustracji-joanny-concejo-w.html>

[dostęp: 07.09.2025]

⁹ <https://katowice.wyborcza.pl/katowice/7,35018,29891763,muzyka-nauka-ilustracja-nowe-wystawy-w-galerii-rondo-sztuki.html>

[dostęp: 07.09.2025]

ARTYKUŁY I WZMIANKI O WYDARZENIU

Konkurs, oraz towarzyszące mu wystawy i konferencje, był wielokrotnie opisywany w mediach, w formie zapowiedzi i zaproszeń.

Do wydarzenia odwoływano się także w artykułach naukowych, m.in.:

- dr Barbara Firla, *Działania prowadzone w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach na rzecz upowszechniania kultury publikacji dla dzieci* (artykuł opisujący działania ASP na rzecz książki dla dzieci)¹;
- dr Elżbieta Jamróz-Stolarska, *Dobrze zaprojektowana książka dla dzieci powraca* (obszerna analiza 1. i 2. edycji wydarzenia)²;
- dr Anita Wincencjusz-Patyna, *O tym jak Katowice świętowały dzień książki* (obszerna relacja z 2. edycji wydarzenia)³;
- Karolina Kornek, *Associations between traditional graphic art and contemporary illustration in books for children* (wzmianka w artykule, s. 439)⁴;
- Olga Konatowska-Ciszek, *Książka i ilustracja w oczach polskich ilustratorów debiutujących po 2000 roku* (odwołanie do konkursu, s. 79)⁵.

O konkursie wspomniano w książkach:

- *Admiratowie wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci*, pod red. Anity Wincencjusz-Patyny, Dwie Siostry, Warszawa 2020, s. 459;
- Anita Wincencjusz-Patyna, *Odpowiedni dać rzeczy obraz. O genezie ilustracji książkowych*, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Wrocław 2019, s. 401;
- Emilia Dziubak, w rozmowie z Sebastianem Frąckiewiczem, *Ten tokieć źle się zgina. Rozmowy o ilustracji*, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2017, s. 19.

Publikowano relacje z wydarzenia, m.in.:

- Kinga Klisz, *Książki dla dzieci, jak to się robi? – konferencja Książka dobrze zaprojektowana*⁶;
- *Magazyn ogólnego przeznaczenia, czyli Iwona Chmielewska w skali mikro i makro* (wystawa w katowickim Rondzie Sztuki w ramach cyklu *Mistrzowie Ilustracji*)⁷;
- *Tajemnicza nieostrość. Świat ilustracji Joanny Concejo*⁸.

Wydarzenie opisywane było w katowickim wydaniu Gazety Wyborczej⁹.

WPŁYW WYDARZENIA „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI” NA OTOCZENIE

Konkurs *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* pojawił się w polskiej przestrzeni wydawniczej w bardzo ciekawym, ale i trudnym momencie. Po okresie zalanania polskiego rynku wydawniczego zagranicznymi przedrukami i niejako „zapomnieniu” o wspaniałej złotej erze Polskiej Szkoły Ilustracji (ok. 1950–1980), początek lat 2000 był czasem rozwoju niewielkich wydawnictw, które wydawały po kilka, kilkanaście książek rocznie, ale za to z ogromną dbałością o każdy ich detal (m.in. Dwie Siostry, Wytwórnia, Muchomor, Format, Hokus-Pokus). Ich właściciele wydawali polskich autorów i ilustratorów oraz poszukiwali oryginalnych, nowych postaw twórczych. Dzięki współpracy, inspirującym spotkaniom konferencyjnym oraz położeniu nacisku w konkursie nie tylko na piękną ilustrację, ale na myślenie o książce dla dzieci, jako o całym, złożonym projekcie, który musi odpowiedzieć na potrzeby bardzo wymagającego odbiorcy, przyczyniliśmy się do rozwoju tej dziedziny w Polsce. Efekty konkursu oraz inspirujące spotkania i wykłady podczas konferencji *Książka dla dzieci – jak to się robi?* budowały świadomość młodych projektantów na przestrzeni 18 lat.

Mam przekonanie, że w tym stale rozwijającym się obszarze projektowania, którego rola jest jeszcze ważniejsza w dobie nadmiernego korzystania przez dzieci z cyfrowego świata, mamy wciąż wiele do powiedzenia w sferze edukacji przyszłych pokoleń ilustratorów, a także autorów książek dla dzieci. Coraz częściej bowiem ilustratorzy stają się także autorami koncepcji i treści książek obrazkowych, a w zakresie kreatywnego pisanie i budowania scenariuszy, pozostaje wiele do zrobienia w przestrzeni edukacyjnej uczelni artystycznych. Wiele pracy jest do wykonania wokół dalszego życia książki, już po jej wydaniu – dystrybucji oraz zajęć w przed-szkolach i szkołach, opartych na pracy z książką.

Dziś *Książka dobrze zaprojektowana...* to uznana marka, a wokół wydarzenia zbudowała się społeczność osób zaangażowanych w promocję dobrej książki dla dzieci. Aktualna popularność i bogactwo rynku ilustratorskiego zachęca do dalszej pracy. Rokrocznie do polskich uczelni trafiają młodzi adepci sztuki, którzy marzą o karierze ilustratorów. Odpowiedzialne uczenie ich zasad projektowania książek dla dzieci, przy jednoczesnym kształtowaniu postaw otwartości i oryginalności w działaniu, uważam za ważny i wciąż aktualny cel.

KATALOGI POKONKURSOWE

<https://asp.katowice.pl/uczelnia/wydarzenia/ksiazka-dobrze-zaprojektowana-zacznijmy-od-dzieci>
[dostęp: 07.09.2025]

Każdorazowo prace konkursowe były publikowane w katalogu. Katalogi są nie tylko zbiorem prac konkursowych, ale także zbiorem informacji o każdej edycji wydarzenia. Do tej pory opublikowano katalogi z ośmiu edycji, a informacje o aktualnym wydarzeniu znajdują się zawsze na stronie internetowej Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Katalogi 6., 7. i 8. edycji konkursu zostały zaprojektowane przeze mnie.

Każdy z przedstawionych trzech projektów katalogów jest podsumowaniem jednej edycji wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* (6., 7. i 8. edycja), organizowanych przez Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach w latach 2018–2023. Byłam zaangażowana w organizację, pełniąc funkcję kuratorki kreującej wydarzenie, co miało bezpośredni wpływ na zawartość i formę publikacji.

Zestaw projektów katalogów, podsumowujących trzy ostatnie edycje konkursu, jest również dokumentacją szeregu działań, które składają się na całość wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*. Oprócz prac nagrodzonych i zakwalifikowanych na wystawę, katalogi informują o wystawach towarzyszących, wystawach Mistrzów Ilustracji oraz programach konferencji *Książka dla dzieci – jak to się robi?*

Do moich zadań jako kuratorki całego wydarzenia należały m.in.: opracowanie założeń konkursu i jego promocja, dobór grona jurorskiego i pozyskanie jurorów do współpracy, współpraca z wydawcami, współpraca przy organizacji wystaw towarzyszących, współpraca przy organizacji wystawy pokonkursowej, merytoryczne opracowanie programu konferencji, zapraszanie prelegentów oraz prowadzenie konferencji, pozyskiwanie patronów honorowych, pozyskiwanie środków w programach zewnętrznych (dofinansowania z Wydziału Kultury UM Katowice i programów MKiDN), prognozowanie i nadzór nad rozliczaniem budżetu wydarzenia, sprawozdania merytoryczne. Jako kurator wydarzenia, kierownik projektu wydawniczego i projektant katalogu w jednej osobie, dbałam o pozyskanie wszystkich informacji, a następnie poprawność ich zapisu w publikacji.

Istotnym elementem przedstawionego projektu jest jak najkorzystniejsze zaprezentowanie wyłonionych w konkursie prac. Do mojej decyzji należał wybór reprodukcji dokonany tak, aby eksponowały one różnorodność zastosowanych w zgłoszonym projekcie rozwiązań graficznych, przy zachowaniu autonomii i atrakcyjności jednego projektu i jego harmonijnym współgraniu z drugim, sąsiadującym na tej samej rozkładówce katalogu. Jako kierownik projektu pozyskiwałam teksty, zlecałam ich redakcję i tłumaczenia na język angielski.

il. 1

il. 2

il. 3

il. 4

il. 5

il. 1

il. 2

il. 3

Katalogi konkursu

Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci

il. 1_projekt: Agnieszka Małeczka-

-Kwiatkowska_2008

il. 2_projekt: Agata Korzeńska_2010

il. 3_projekt: Paulina Urbańska, ilustracja:

Kinga Limanowska_2012

il. 4_projekt: Agnieszka Małeczka-

-Kwiatkowska, ilustracja: Martyna Kurek_2014

il. 5_projekt: Agnieszka Małeczka-

-Kwiatkowska, ilustracja: Piotr Kowalczyk_2016

il. 6_projekt: Anna Machwic, ilustracja:

Hanna Łupińska_2018 (proj. 2024)

il. 7_projekt: Anna Machwic, ilustracja:

Sylwia Krachulec_2020/2021 (proj. 2024)

il. 8_projekt: Anna Machwic, ilustracja:

Paulina Strojniak_2023 (proj. 2024)

Katalogi kontynuują linię projektową, wypracowaną przez projektantki realizujące je w poprzednich edycjach, w obszarach: formatu, dominującej kolorystyki (charakterystyczny kolor pomarańczowy, będący częścią identyfikacji konkursu), kolejności i zakresu podawanych danych. We wcześniejszych edycjach (od 1. do 5. edycji), jako kuratorka akceptowałam projekty oraz pełniłam funkcję współredaktorki katalogów. Każdorazowo projekt katalogu ma niezależnie zaprojektowaną siatkę i układ typograficzny. Tradycją już stało się to, że na okładce publikowana jest praca jednego z laureatów konkursu, co stanowi dodatkowe wyróżnienie.

Katalog stanowi nie tylko dokumentację nadestanych projektów, ale także promocję młodych twórców na rynku wydawniczym. Dla osób badających ten obszar projektowania, katalogi mogą być źródłem informacji oraz dawać wgląd w tendencje ilustrowania książek dla dzieci zarysowujące się wśród najmłodszego pokolenia twórców. Dają one wgląd w efekty pracy edukacyjnej na uczelniach wyższych, kształtujących w tym obszarze. Istotnym elementem każdego katalogu jest wstęp (6. edycja – Magdalena Kłós-Podsiadło, 7. edycja – Anna Machwic, 8. edycja – Krystyna Lipka-Sztarbatło), będący podsumowaniem wrażeń i wniosków z posiedzeń jurorskich, a często ogólnym spojrzeniem na sytuację książek dla dzieci w Polsce.

Ideą przyświecającą mi podczas projektowania było takie ujęcie treści, aby katalog nie tyle był formą albumową, co przystępnym w odbiorze raportem z wydarzenia, w czytelny sposób ujmującym wszystkie istotne dla konkursu i towarzyszących mu aktywności treści. Odbiorcami katalogów są najczęściej uczestnicy konkursu, osoby studiujące na wydziałach projektowych i artystycznych, wydawcy, bibliotekarze, osoby pracujące z książką dla dzieci.

<https://sbc.org.pl/dlibra>

<https://sbc.org.pl/dlibra/results?action=AdvancedSearchAction&type=-3&val1=q:ksi%C4%85%C5%BCka%20dobrze%20zaprojektowana&qf1=availability:Available>

[dostęp: 07.09.2025]

Wszystkie katalogi są opublikowane na stronie www.asp.katowice.pl (linki do ŚBC) oraz w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej i stanowią, razem z katalogami z poprzednich edycji, pełną dokumentację wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*, od 2008 do 2023 roku. Wszystkie trzy zaprojektowane przeze mnie katalogi zostały upowszechnione na tych stronach w 2025 roku. Informacje o konkursie i reprodukcje nagrodzonych prac były wcześniej publikowane na stronie www.asp.katowice.pl w trakcie trwania wydarzenia, natomiast otrzymane dofinansowanie pozwoliło na zaprojektowanie i wydrukowanie katalogów (6., 7. i 8. edycja) w 2024 roku w liczbie 100 egzemplarzy każdy, w technice druku cyfrowego.

KATALOG „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI”

6. EDYCJA, 2018 (PROJEKT 2024)

- Projekt katalogu: Anna Machwic
- Redakcja: Weronika Kocela, Anna Machwic
- Autorka wstępu: Krystyna Lipka-Sztarbatłło
- Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
- Liczba stron: 72
- Format: 21×25 cm

→ Imprezy towarzyszące zawarte w katalogu:

- wystawa pokonkursowa;
- wystawa z cyklu Mistrz Ilustracji: *Tu czy tam? – polska współczesna ilustracja dla dzieci*;
- konferencja *Książka dla dzieci – jak to się robi?*;
- wystawa towarzysząca: *Różne moje książki*. Wystawa ilustracji i książek Nikoli Kucharskiej;
- wystawa towarzysząca: *Bohater*. Wystawa projektów postaci z Pracowni Ilustracji ASP w Katowicach.

- Katalog wydrukowano cyfrowo w nakładzie 100 sztuk (2024), opublikowano w 2025 w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej

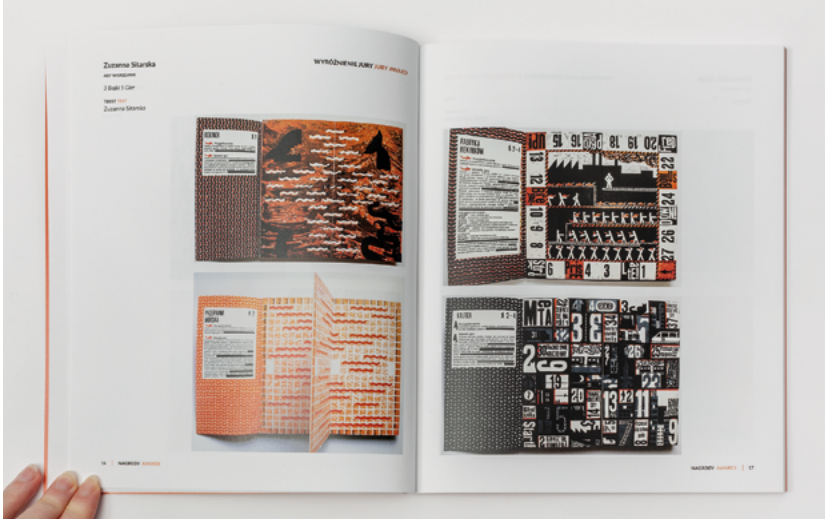
<https://sbc.org.pl/dlibra/publication/994836/edition/900935?search=cmVzdWx0cz9hY3Rpb249QWR2YW5jZWRTZWZyY2hBY3Rpb24mdHlwZT0tM ZxZjE9YXZhaWxhYmIsaXR5OkF2YWVlSjZSZ2YWVwPXE6S3NpJUM0JTg1JUM1JUUJ>
[dostęp: 07.09.2025]

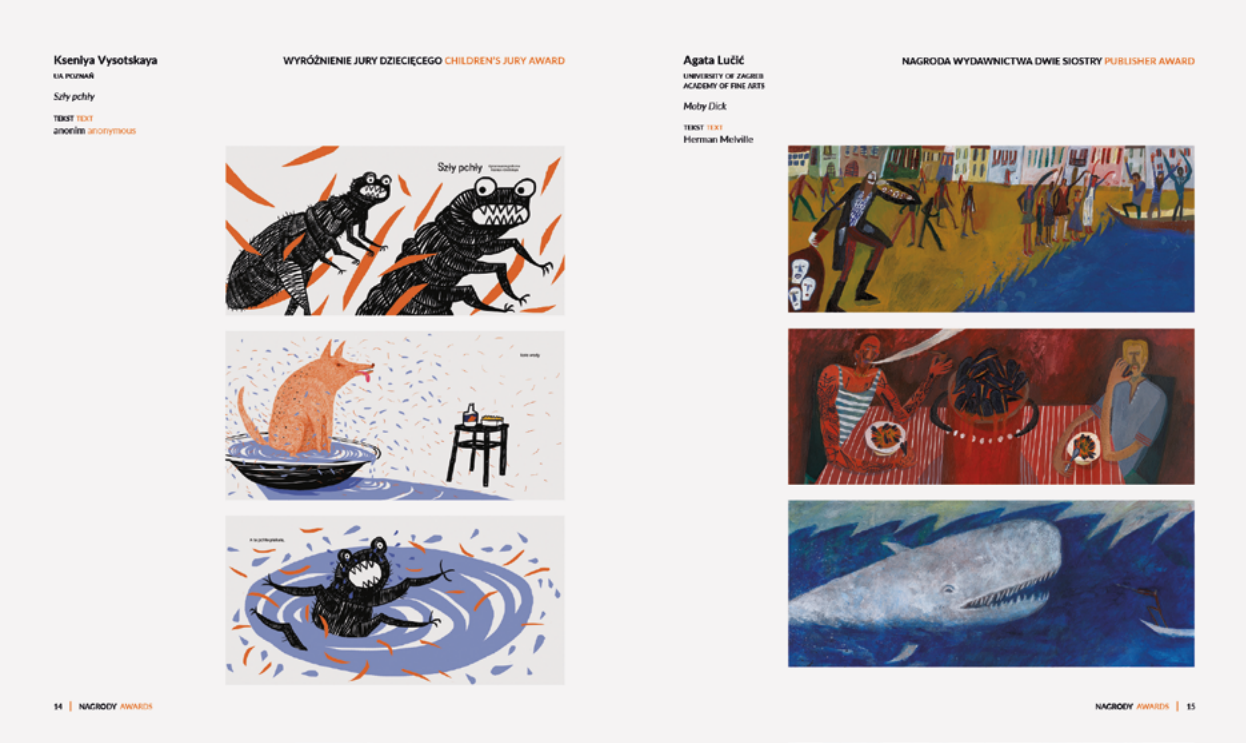
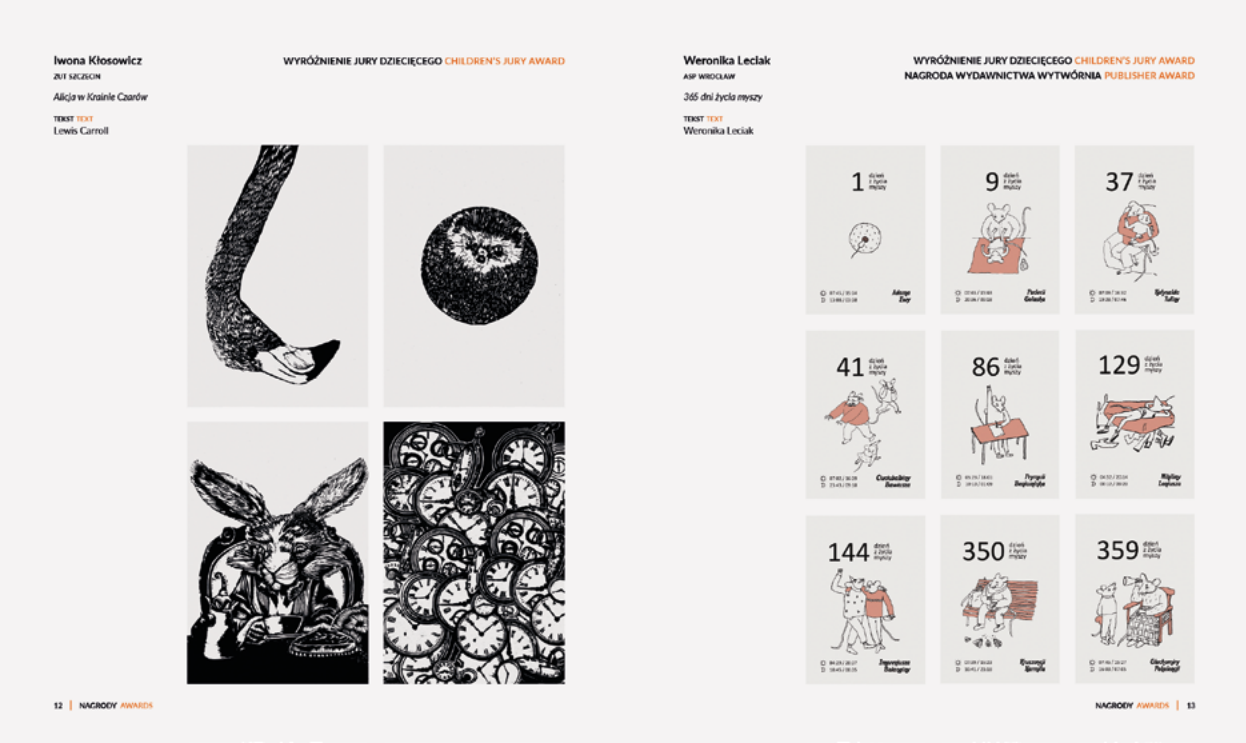

Katalog 6. edycji konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*, 2018

Dokumentacja fotograficzna publikacji:

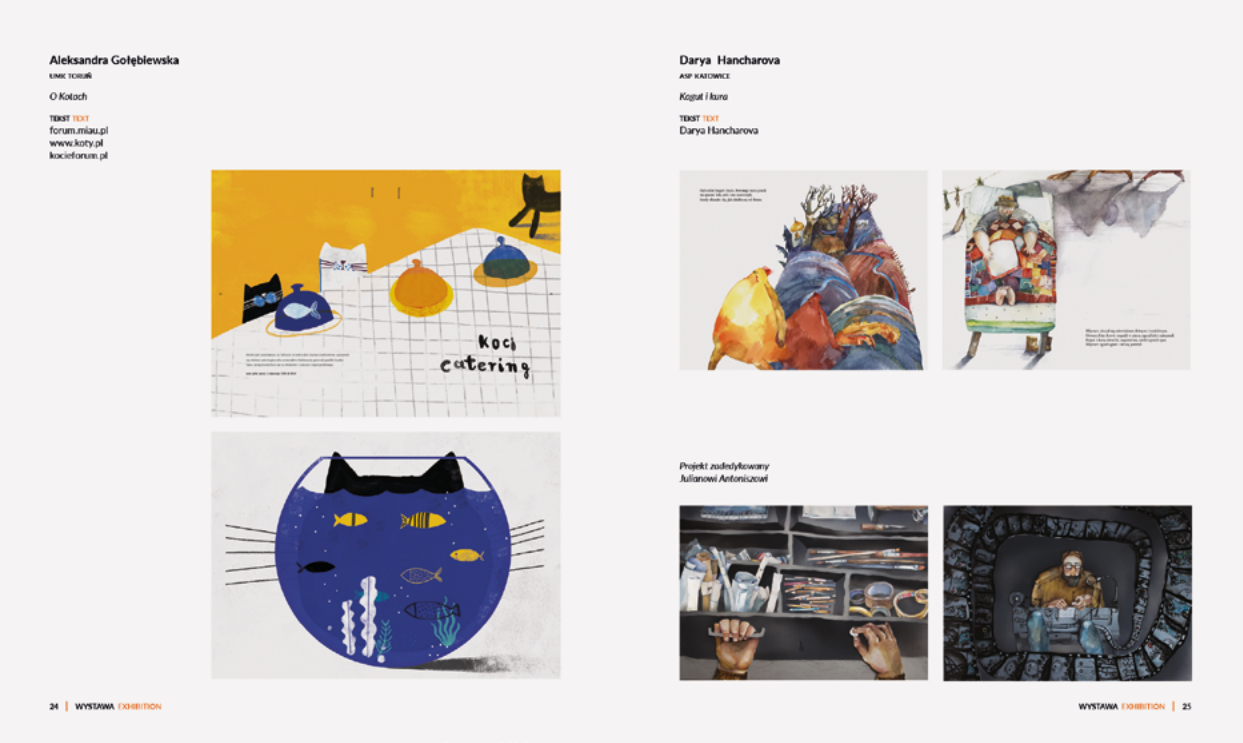
Barbara Kubska

Katalog 6. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2018

Katalog 6. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2018

Katalog 6. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2018

Katalog 6. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2018

KATALOG „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI”

7. EDYCJA, 2020/2021 (PROJEKT 2024)

- Projekt katalogu: Anna Machwic
- Redakcja: Weronika Kocela, Anna Machwic
- Autorka wstępu: Anna Machwic
- Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
- Liczba stron: 80
- Format: 21 × 25 cm

- Imprezy towarzyszące zawarte w katalogu:
 - wystawa pokonkursowa;
 - wystawa z cyklu Mistrz Ilustracji: *Tajemnicza nieostrość. Świat ilustracji Joanny Concejo*.

- Katalog wydrukowano cyfrowo w nakładzie 100 sztuk (2024), opublikowano w 2025 w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej
<https://sbc.org.pl/dlibra/publication/994837/edition/900936?search=cmVzdWx0cz9hY3Rpb249QWR2YW5jZWRTZWYyZ2hBY3Rpb24mdHlwZT0tMzZjE9YXZhaWxhYmIsaXR5OkF2YWVlYWVJcZSZ2YWVwPXE6S3NpJUM0JTg1JUM1JUJ>
[dostęp: 07.09.2025]

Katalog 7. edycji konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci*, 2020/2021

Dokumentacja fotograficzna publikacji:
Barbara Kubska

8 | NAGRODY AWARDS

2 NAGRODA | NAGRODA JURY DZIECIĘCEGO | 2ND AWARD | CHILDREN'S JURY AWARD

Marta Kostrzycka
ASP WROCŁAW

TYTUŁ | TITLE
How Coyote Brought Fire To The People

TEKST | TEXT
firstpeople.us (edytowany)

18 | NAGRODY AWARDS

WYRÓŻNIENIE JURY | JURY AWARD

Paulina Strojniak
ASP KRAKÓW

TYTUŁ | TITLE
Stół, który przyszedł chciał dotknąć tręby

TEKST | TEXT
Wilhelm Grimm

14 | NAGRODY AWARDS

WYRÓŻNIENIE JURY | JURY AWARD

Nina Budzyńska
UA POZNAN

TYTUŁ | TITLE
Przyjacieli Tygrys

TEKST | TEXT
Julia Plewańska

28 | WYSTAWA EXHIBITION

Aleksandra Kosakowska
ASP KATOWICE
TYTUŁ | TITLE
Barbara Brukalska

Katarzyna Orlińska
PŁATEK WARSZAWA
TYTUŁ | TITLE
Katarzyna Kobra

Wiktoria Małysiak
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA
TYTUŁ | TITLE
Jadwiga Grobowska

Katarzyna Olejarczyk
ASP KATOWICE
TYTUŁ | TITLE
Barbara Hufusicki

Alicja Grobelka
ASP WROCŁAW
TYTUŁ | TITLE
Barbara Brukalska

Piotr Pajak
ASP KATOWICE
TYTUŁ | TITLE
Nina Andrycz

Natalia Szwed
ASP KATOWICE
TYTUŁ | TITLE
Olga Biernacka

Barbara Zach
AKADEMIA MUZYCZNA POZNAN
TYTUŁ | TITLE
Zofia Hertz

Joanna Zybul
POLITECHNIKA WARSZAWSKA
TYTUŁ | TITLE
Barbara Brukalska

Iwo Panasiewicz
ASP KATOWICE
TYTUŁ | TITLE
Janina Lewandowska

Maja Tywonek
UA POZNAN
TYTUŁ | TITLE
Agnieszka Holland

Katalog 7. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2020/2021

Katalog 7. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2020/2021

100

101

KATALOG „KSIĄŻKA DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – ZACZNIJMY OD DZIECI”

8. EDYCJA, 2023 (PROJEKT 2024)

- Projekt katalogu: Anna Machwic
- Redakcja: Weronika Kocela, Anna Machwic
- Autorka wstępu: Magdalena Kłós-Podsiadło
- Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
- Liczba stron: 80
- Format: 21×25 cm

- Imprezy towarzyszące zawarte w katalogu:
 - wystawa pokonkursowa;
 - konferencja *Książka dla dzieci – jak to się robi?*;
 - wystawa z cyklu *Mistrz Ilustracji: Nauka jest fajna – wystawa ilustracji i książek popularnonaukowych dla dzieci*.

- Katalog wydrukowano cyfrowo w nakładzie 100 sztuk (2024), opublikowano w 2025 w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej
[https://sbc.org.pl/dlibra/publication/994838/edition/900942?search=cmVzdWx0cz9hY3Rpb249QWR2YW5jZWRTZWYyZ2hBY3Rpb24mdHlwZT0tMZXZjE9YXZhaWxhYmIsaXR5OkF2YWlsYVWJsZSZZYVWwXPXE6S3NpJUM0JTg1JUM1JUUJ\[dostęp: 07.09.2025\]](https://sbc.org.pl/dlibra/publication/994838/edition/900942?search=cmVzdWx0cz9hY3Rpb249QWR2YW5jZWRTZWYyZ2hBY3Rpb24mdHlwZT0tMZXZjE9YXZhaWxhYmIsaXR5OkF2YWlsYVWJsZSZZYVWwXPXE6S3NpJUM0JTg1JUM1JUUJ[dostęp: 07.09.2025])

Katalog 8. edycji konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zaczniemy od dzieci*, 2023
Dokumentacja fotograficzna publikacji:
Barbara Kubska

6 | NAGRODY AWARDS

1 NAGRODA 1ST AWARD

Anina Mengerová
Academy of Arts, Architecture & Design in Prague, Czechy

TYTUŁ | TITLE
Jarní polívek a další malé výjevy

TEKST | TEXT
Anina Mengerová

7

14 | NAGRODY AWARDS

WYRÓŻNIENIE JURY JURY AWARD

Vendula Frydrychová
Tomas Bata University in Zlín, Czechy

TYTUŁ | TITLE
Do Norska a Visdelmou

TEKST | TEXT
Vendula Frydrychová

15

WYRÓŻNIENIE JURY JURY AWARD

Klára Pavlovcová
Ladislav Sutnar Faculty of Design and Art University of West Bohemia, Czechy

TYTUŁ | TITLE
Chesab that has lost his spots

TEKST | TEXT
Chesab that has lost his spots

12 | NAGRODY AWARDS

WYRÓŻNIENIE JURY JURY AWARD

Barbora Buriánová
Ladislav Sutnar Faculty of Design and Art University of West Bohemia, Czechy

TYTUŁ | TITLE
Ažral

TEKST | TEXT
Barbora Buriánová

13

WYRÓŻNIENIE JURY JURY AWARD

Izabela Fedorowicz
Akademia Sztuki w Szczecinie

TYTUŁ | TITLE
Golekusa Colusa Buf

TEKST | TEXT
Golekusa Colusa Buf

Katalog 8. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2023

106

22 | NAGRODY AWARDS

NAGRODA JURY DZIECIĘCEGO CHILDREN'S JURY AWARD

Serafima Kosikava
Ladislav Sutnar Faculty of Design and Art University of West Bohemia, Czechy

TYTUŁ | TITLE
Where the rainbow ends?

TEKST | TEXT
Serafima Kosikava

23

NAGRODA JURY DZIECIĘCEGO CHILDREN'S JURY AWARD

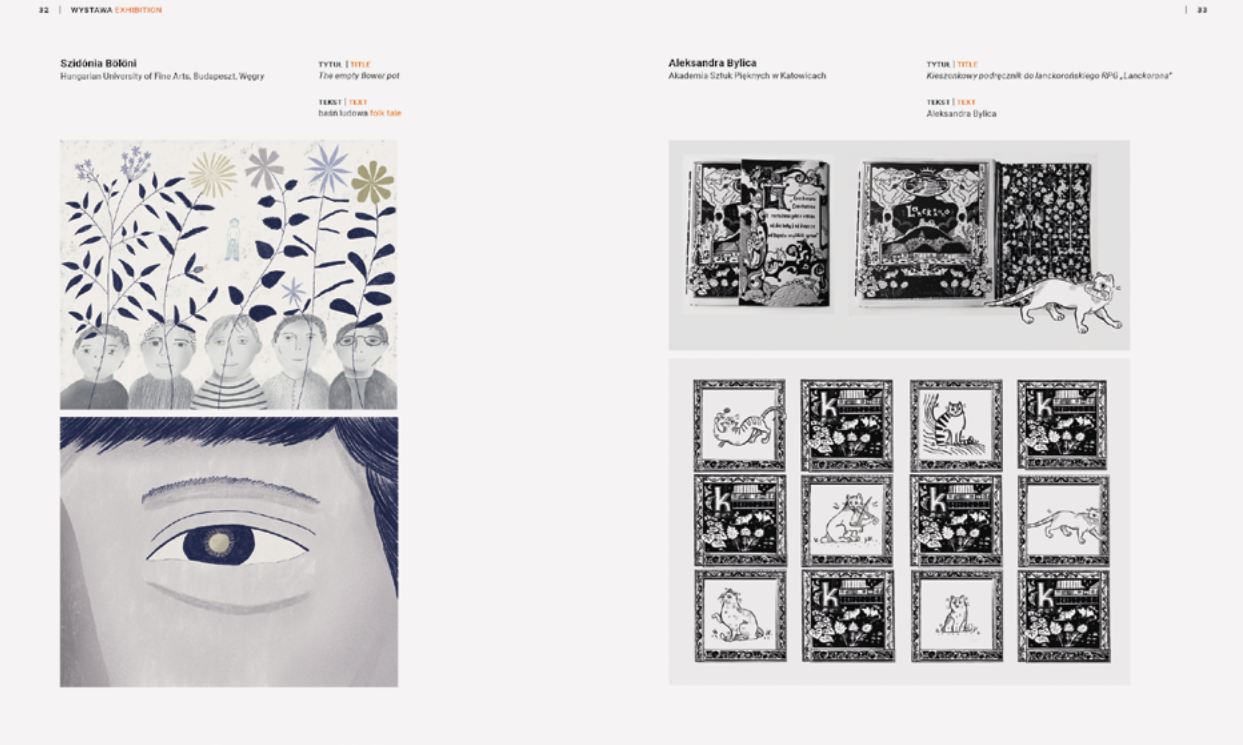
Natasza Pielniak
Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

TYTUŁ | TITLE
Opowiem ci bajkę jak kot pułk fąfkę

TEKST | TEXT
autor nieznany author unknown

Katalog 8. edycji konkursu Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci, 2023

107

**POPULARYZACJA DZIEDZINY PROJEKTOWANIA KSIĄŻEK DLA DZIECI –
WYKŁADY, WYSTĄPIENIA**

Organizacja wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* pozwoliła mi bardzo dobrze poznać ten obszar projektowania. Obserwacja zmian na rynku wydawniczym, bezpośrednia współpraca z wydawcami, ilustratorami i wieloma innymi osobami i instytucjami dbającymi o wysoki status książki dla dzieci, zaowocowały rozwojem mojej kariery naukowej w tym kierunku.

Swoją wiedzę dotyczącą projektowania książek dla dzieci (i nie tylko) dzieliłam się wielokrotnie podczas wystąpień na konferencjach o ogólnopolskim i międzynarodowym zasięgu, organizowanych przez inne uczelnie, podczas wystąpień popularyzatorskich m.in. na Targach Książki (w Katowicach, Krakowie i Poznaniu), a także podczas innych wydarzeń organizowanych przez instytucje naukowe i kulturalne. Wszystkie zostały zawarte w opisie dorobku, w tym miejscu przytaczam kilka najistotniejszych:

2024 → Wystąpienie w debacie: *Obraz wart tysiąca słów! Potencjał edukacyjny książki obrazkowej*, na zaproszenie Sekcji Wydawnictw Dziecięcych i Młodzieżowych Polskiej Izby Książki
Organizatorzy: Kongres Książki, Festiwal Conrada, Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie
Miejsce: Expo Kraków

2024 → Tytuł wykładu: *Tak powstaje książka obrazkowa. Perspektywa ilustratora, typografa, projektanta*
Webinarium: *Moc książek*
Organizator: Biblioteka Kraków
Miejsce: wydarzenie online

2021 → Tytuł wykładu: *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci*
Organizator: Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych w Bydgoszczy
Miejsce: wykład online, publikacja na stronie BWA w Bydgoszczy

2018 → Tytuł wykładu: *Temat: bohater. Projekty realizowane przez studentów ASP w Katowicach. Metody pracy*
Konferencja ogólnopolska: *Książka dla dzieci – jak to się robi? Bohater w ilustrowanych książkach dla dzieci*
Organizator i miejsce: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

2017 → Tytuł wykładu: *Literatura niepiękna. Okładki polskich książek popularnonaukowych, podręczników, poradników...*
Konferencja ogólnopolska: *Najpierw okładka! Polskie okładki książkowe 1944–1970*
Organizator i miejsce: Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

2016 → Tytuł wykładu: *The role of humour in children’s picture books*
Konferencja międzynarodowa: *Laughter in visual communication*
Organizatorzy: Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie oraz Narodowy Instytut Audiowizualny NINA
Miejsce: Narodowy Instytut Audiowizualny NINA, Warszawa

2014 → Tytuł wykładu: *Książki non-fiction – rola ilustracji dla dzieci w przyswajaniu wiedzy*
Konferencja międzynarodowa: *Think(in) Visual Communication*
Organizatorzy: Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie oraz Centrum Nauki Kopernik
Miejsce: Centrum Nauki Kopernik, Warszawa

2012 → Tytuł wykładu: *Silesia – students’ works inspired by Upper-Silesia*
Konferencja międzynarodowa: *The Function of Folk*
Organizatorzy: The University in Manchester oraz Muzeum Etnograficzne w Krakowie
Miejsce: Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie

2009 → Tytuł wykładu: *Projektowanie książek dla dzieci w ASP w Katowicach*
Międzynarodowa konferencja: *Europejska Sztuka Ilustracji*
Organizatorzy: Miasto Stołeczne Warszawa oraz Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Miejsce: Pałac Staszica, Warszawa

https://illustrationresearch.co.uk/index_php/the-function-of-folk-symposium-programme/
[dostęp: 07.09.2025]

<https://um.warszawa.pl/-/miedzynarodowa-konferencja-europejska-sztuka-ilustracji>
[dostęp: 07.09.2025]

Jestem autorką tekstów traktujących o ilustracji i książkach dla dzieci (i nie tylko), opublikowanych w wydawnictwach branżowych i monografiach. Do najważniejszych, które zyskały szerokie grono czytelników, zaliczam te opublikowane w kwartalniku projektowym „2+3D”. Dały mi one możliwość pogłębienia wiedzy dotyczącej opisywanego zagadnienia, a także zaprezentowania się osobom związanym ze środowiskiem projektowym, jako naukowczyni zajmującej się tematem książki i ilustracji dziecięcej. Wszystkie artykuły naukowe i teksty popularyzatorskie zostały zawarte w opisie dorobku, za najistotniejsze uważam:

https://czystywartstat.pl/index.php?route=product/product&product_id=116
[dostęp: 07.09.2025]

2017 → Tytuł artykułu: *Literatura niepiękna. Okładki polskich książek popularnonaukowych, podręczników, poradników...*, s. 122–143
w: *Najpierw okładka! Polskie okładki książkowe 1944–1970*
Pod redakcją: prof. Janusza Górskiego i Piotra Sitkiewicza
Wydawca: Czysty Warsztat, Gdańsk
ISBN: 978-83-947432-5-3

2016 → Tytuł artykułu: *Tu czy tam, czyli gdzie? Współczesna ilustracja dla dzieci w Zachęcie*, s. 42–47; *Ogólnopolski Kwartalnik Projektowy „2+3D”*, nr 59, II/2016, Kraków
ISSN: 1642-7602

2016 → Tytuł artykułu: *Polská ilustrátorská škola včera a dnes*, s. 90–95
Za górami, za lasami... a właściwie bardzo blisko. Polska szkoła ilustracji wczoraj i dziś, s. 240–245; w: *Blízko i daleko*; pod redakcją: dr hab. Pavla Nogi, publikacja dwujęzyczna czesko-polska
Wydawca: Uniwersytet Masaryka w Brnie, Brno, Czechy
ISBN: 9788021085701

2012 → Tytuł artykułu: *Co powiedzieć dziecku?* s. 18–33, główny artykuł wydania; *Ogólnopolski Kwartalnik Projektowy „2+3D”*, nr 45, IV/2012, Kraków
ISSN: 1642-7602

2012 → Tytuł artykułu: *What Will We Tell the Kids?* s. 18–29, anglojęzyczna wersja artykułu *Co powiedzieć dziecku?*; *Ogólnopolski Kwartalnik Projektowy „2+3D”*, special edition 2012, wydanie anglojęzyczne, Kraków
ISSN: 1642-7602

Moje wiedza w zakresie projektowania i ilustrowania książek dla dzieci i młodzieży została również wykorzystana przy kilku projektach wydawniczych. Autorzy lub wydawcy zaprosili mnie do współpracy, która najczęściej obejmowała zaproponowanie ilustratora do tekstów, konsultacje lub recenzję finalnego projektu czy ścisłą współpracę z autorką i ilustratorami przy opracowaniu koncepcji, kompozycji i formy ilustracji.

Największym tego typu przedsięwzięciem była opieka artystyczna nad książką *Opowieści na dobranoc dla młodych buntowniczek. 100 historii niezwykłych Polek* z tekstem Sylwii Chutnik, wydana przez Wydawnictwo Debit w 2021 roku. Książka powstała we współpracy z Rebel Girls, Inc. jako część serii *Opowieści na dobranoc dla młodych buntowniczek*, która odniosła światowy sukces. Polska wersja zawiera życiorysy wybranych przez wydawnictwo i autorkę Polek. Moja rola w powstawaniu książki polegała na opiece artystycznej (razem z Barbarą Kęsek, która przez lata była związana z Wydawnictwem Znak), a w ramach niej: na wytypowaniu i zaprezentowaniu wydawcy ilustratorek oraz przypisaniu im bohaterek do zilustrowania, pozyskaniu ilustratorek do współpracy z wydawcą, współpracy z 32 ilustratorami, głównie młodego pokolenia, przy tworzeniu poszczególnych portretów oraz współpracy z wydawcą.

Wszystkie książki, które ukazały się na rynku wydawniczym przy moim współudziale zostały zawarte w opisie dorobku, najistotniejsze z nich to:

<https://soniadruga.pl/wydawnictwo-debit-produkt/opowiesci-na-dobranoc-dla-mlo-dych-buntowniczek-100-historii-niezwyklych-polek>
[dostęp: 07.09.2025]

2021 → Tytuł: *Opowieści na dobranoc dla młodych buntowniczek. 100 historii niezwykłych Polek*
Tekst: Sylwia Chutnik
Ilustracje: Aleksandra Artymowska, Małgorzata Bieroza, Sandra Brzęczek, Paulina Daniluk, Joanna Fidler-Wieruszewska, Basia Flores, Julia Gmaj, Joanna Gniady, Aleksandra Kastylisjska, Sylwia Krachulec, Marta Krzywicka, Natalia Kubica, Natalia Kwiatkowska, Agata Lussa, Bogdana Maczyńska, Agnieszka Pacewicz, Dorota Piechocińska, Dobrośława Rafalska, Maria Regucka, Magdalena Rzepecka, Greta Samuel, Ola Skórka, Magdalena Starowicz, Ola Szpunar, Natalia Szwed, Maja Tywonek, Inna Vlasova, Aleksandra Waligóra, Martyna Wilner, Joanna Wójtowicz, Małgorzata Zyzik, Joanna Żybul
Opieka artystyczna: Anna Machwic, Barbara Kęsek
Wydawnictwo: Debit, Grupa Wydawnicza Sonia Draga, Katowice
ISBN: 978-83-8057-451-9

<https://mamania.pl/product-pol-1106-Jestes-kims-wyjatkowym-Relaksacje-dla-dzieci-Martyna-Broda.html>
[dostęp: 07.09.2025]

2020 → Tytuł: *Jesteś kimś wyjątkowym. Relaksacje dla dzieci*
Tekst: Martyna Broda
Ilustracje: Karolina Hyla
Konsultacje ilustracji: Anna Machwic
Wydawnictwo: Mamania, 2020
ISBN: 978-83-66329-89-8

ROLA JURORKI

Za najważniejsze uznanie mojej dotychczasowej działalności uważam za-proszeniem mnie do dwóch, niezwykle prestiżowych i ważnych dla branży wydawniczej, gremiów jurorskich.

<https://biblioteka.krakow.pl/konkursy-literackie/nagroda-zoltej-cizemki>
[dostęp: 07.09.2025]

od 2021 do obecnie Od 2021 roku jestem Członkinią *Kapituły Żółtej Cizemki*. Ta doroczna nagroda, przyznawana za najlepszą książkę dla dzieci i młodzieży, została powołana przez Bibliotekę Kraków w 2017 roku, w stulecie śmierci Antoniny Domańskiej, autorki opowiadań i powieści m.in. *Historii Żółtej Cizemki*.

Celem Nagrody jest uhonorowanie najpiękniejszych i najbardziej wartościowych polskich wydawnictw, adresowanych do młodszych czytelników. Każdego roku oceniam, wraz z pozostałymi członkami Kapituły, ponad 200 książek nadestanych przez wydawców, nominując kandydatów oraz typując laureata nagrody. Nagroda finansowa ufundowana przez Prezydenta Miasta Kraków trafia do literatów i ilustratorów, którzy łączą w swojej publikacji wartościową literaturę z najwyższą jakością ilustratorską, projektową i edytorską.

<http://www.ibby.pl/?p=8033>
[dostęp: 07.09.2025]

2024 W 2024 roku zostałam zaproszona do Jury Graficznego Konkursu *Książka Roku 2024*, nagrody przyznawanej przez Polską Sekcję IBBY (International Board on Books for Young People) w Warszawie. Jury graficznemu przewodniczyła znakomita ilustratorka, autorka i promotorka wartościowych książek dla dzieci, Krystyna Lipka-Sztarbatłło.

„Konkurs ustanowiono w 1988 r. (...) Co roku na konkurs trafia mniej więcej dwieście tytułów. (...) Jury ocenia oryginalność fabuły, jej atrakcyjność dla młodego czytelnika, zdolność widzenia świata z dziecięcego punktu widzenia, umiejętność rozbudzania ciekawości dziecka, walory estetyczne tekstu. Docenia ilustratorów, którzy współtworzą książkę, ich koncepcję, ale też wykonanie, warsztat artystyczny. Nagradzane ilustracje mają wzmacniać walory literackie książki, ułatwiać jej zrozumienie, prowokować do wielu interpretacji, stymulować wyobraźnię. Nagradza się autorów książki obrazkowej oraz ilustracji i koncepcji graficznej. Zwraca też uwagę na debiuty, chcąc docenić wydawnictwa, które odważnie sięgają po różne środki wyrazu”⁹.

⁹ http://www.ibby.pl/?page_id=2
[dostęp: 07.09.2025]

Udział w obu tych gremiach jurorskich jest dla mnie zaszczytem i wyróżnieniem. Są to jedne z najważniejszych konkursów przeznaczonych dla wydawnictw i twórców książki dziecięcej, a ich opiniotwórczy charakter ma wpływ na rynek czytelniczy, dając rekomendacje rodzicom, bibliotekarzom i młodym czytelnikom, wskazując na najbardziej oryginalne i wartościowe rozwiązania literackie i ilustracyjne. Powołanie do tych ciał jurorskich postrzegam jako uznanie moich dotychczasowych działań w dziedzinie projektowania ilustracji i książki dla dzieci i młodzieży oraz potwierdzenie pozycji ekspertki w tym obszarze.

il. 1 _archiwum organizatorów

il. 1 _Wręczenie nagród *Żółtej Cizemki*,
z przewodniczącą Kapituły
dr hab. Katarzyną Wądolny-Tatar, prof. UKEN
Biblioteka Kraków, 2024
il. 2 _Jury graficzne w konkursie *Książka
Roku 2024* Polskiej Sekcji IBBY,
Przewodnicząca Krystyna Lipka-Sztarbatłło,
Katarzyna Bury, Anna Machwic

il. 2 _archiwum organizatorów

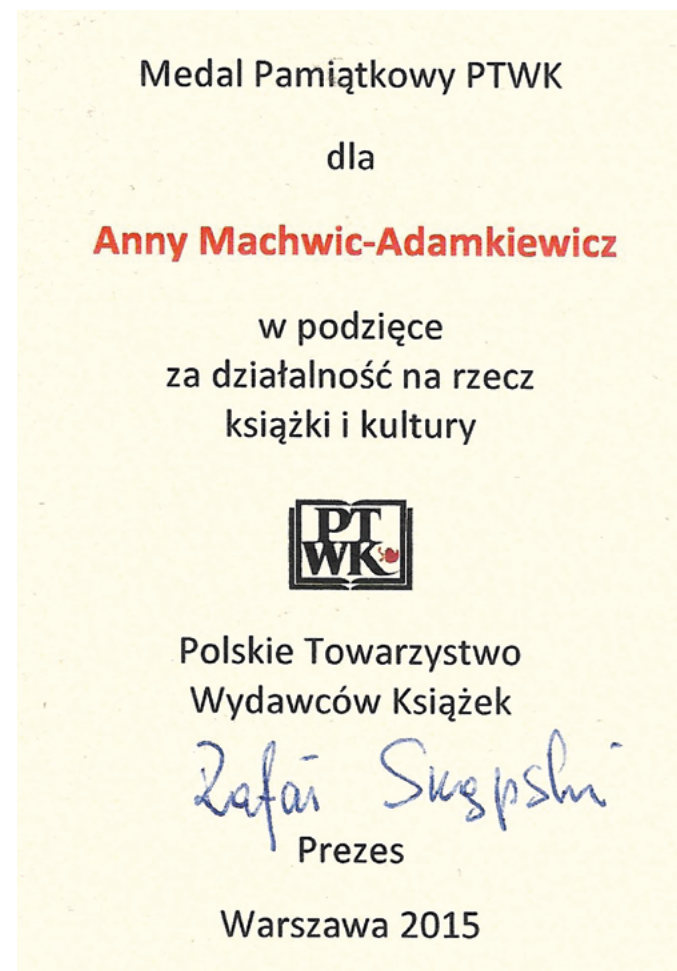
NAGRODY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ NA RZECZ KSIĄŻKI

W związku z moją działalnością na rzecz książki dla dzieci otrzymałam dwa ważne wyróżnienia, przyznawane przez Polskie Towarzystwo Wydawców Książek, które od wielu lat jest instytucją zrzeszającą polskich wydawców, nagradzającą najlepsze publikacje (Nagroda Książka Roku PTWK) i wyróżniającą osoby działające na rzecz polskiej książki.

<https://www.radio.katowice.pl/zobacz,63003,Nagroda-za-szczegolne-zaslugi-dla-polskiej-ksiazki-i-kultury.html>
[dostęp: 07.09.2025]

- 2022** → Otrzymałam Dyplom Stulecia Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek w uznaniu szczególnych zasług dla rozwoju i znaczenia polskiej książki. Wręczenie dyplomu odbyło się podczas Targów Książki w Katowicach.
- 2015** → Otrzymałam medal Państwowego Towarzystwa Wydawców Książek, w podzięcie za działalność na rzecz książki i kultury. Wręczenie medalu odbyło się podczas Targów Książki w Katowicach.

il. 1_2_ Medal i Dyplom Stulecia przyznane przez PTWK.
il. 2_Na dyplomie Stulecia PTWK znajduje się częsty błąd w pisowni mojego nazwiska.
Potwierdzam, że dokument ten należy do mnie.

il. 1

il. 2

**TEMAT: BOHATER. PROJEKTOWANIE POSTACI
CHARAKTERYSTYCZNYCH W PRACOWNI ILUSTRACJI
AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH
PROJEKT BADAWCZY OPARTY NA DZIAŁANIACH
DYDAKTYCZNYCH**

Kolejnym dziełem aspirującym do osiągnięcia habilitacyjnego, które chcę przedstawić, jest projekt będący efektem badania zatytułowanego *Opracowanie i opis metody projektowania postaci w zakresie ilustracji*. Projekt, opracowany w formie publikacji cyfrowej zatytułowanej *Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach*, powstał w oparciu o analizę archiwum Pracowni Ilustracji na przestrzeni 20 lat (2004–2024).

Temat projektowania postaci pojawił się wśród zadań realizowanych w Pracowni Ilustracji zaraz na początku mojej kariery dydaktycznej. Był inicjatywą Profesora Tomasza Jury. Początkowo głównym założeniem zadania było zdobycie umiejętności przełożenia rysunku postaci z natury, na rysunek z wyobraźni, pozwalający na wykorzystanie sylwetki ludzkiej w projektowaniu – przede wszystkim w szybkim wizualizowaniu koncepcji: storyboardach, planowaniu kompozycji itp.

Ten początkowy schemat zadania zmieniał się z czasem pod wpływem poszerzania moich kompetencji (jak również współprowadzącej zajęcia Karoliny Kornek), wynikających z poznawania metod pracy nad książką dla dzieci i młodzieży. Miały one swoje źródła przede wszystkim w kontaktach i współpracy z Yadzią Williams, które szerzej opisałam wyżej oraz z wiedzy płynącej ze spotkań z jurorami konkursu *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* oraz z wykładowcami towarzyszącej mu konferencji *Książka dla dzieci – jak to się robi?*, a także obserwacji polskiego i zagranicznego rynku wydawniczego.

Pod wpływem moich obserwacji, a także w wyniku zmian inicjowanych przez samych autorów projektów – osoby studiujące – z czasem zadanie rozwinęło się w projektowanie postaci charakterystycznych, posiadających cechy indywidualne, wynikające z treści literackiej lub oparte na autorskiej koncepcji. Przez lata w Pracowni Ilustracji zostało opracowanych wiele ćwiczeń rozwijających umiejętność projektowania postaci – od projektów pojedynczych bohaterów, po projekt całej publikacji, z uwzględnieniem postaci drugoplanowych, pełnych kompozycji z bohaterem czy wreszcie kadrowania wspierającego narrację.

Przykładowe tematy wspierające rozwijanie umiejętności projektowania bohatera, które były realizowane w Pracowni Ilustracji to:

- Zadanie warsztatowe, będące wstępem do projektowania postaci: losowy wybór bohatera oraz jego głównej cechy charakteru.

Zestawienia są przypadkowe i nieoczywiste, np. radosny smok, leniwy Czerwony Kapturek, zadumany krasnoludek itp., z każdym nowym rysunkiem następuje zmiana narzędzia, co pozwala na eksplorowanie różnych technik rysunkowych.

- Ujęcie wybranej postaci w 12 pozach charakterystycznych. Może być to dowolna postać, fikcyjna, autentyczna (żyjąca lub historyczna) lub interpretacja samego siebie. Postacią może być zwierzę w jego naturalnym ujęciu lub z zastosowaniem antropomorfizacji lub humanoidalny „stwór”, a nawet zantropomorfizowany przedmiot. Projekt zaczynamy od analizy postaci, wskazania jej cech charakterystycznych, następnie przechodzimy do wykonania wielu szkiców, wyboru najlepszej reprezentacji idei, a potem do wykonania kilkunastu ilustracji bohatera w pozach charakterystycznych, wynikających z treści literackiej lub własnej koncepcji.
- Projekt rodziny postaci, rozwinięcie projektu o interpretacje pozostałych bohaterów występujących w narracji lub projekt grupy postaci np. w oparciu o wiersze zawierające wiele postaci takie jak *Ptasie radio*, *Pan Tralaliński*, *Rzepka* autorstwa Juliana Tuwima. Projekt polega na rozwinięciu projektu postaci o kolejnych bohaterów występujących w tekście/koncepcji, z uwzględnieniem takich ich cech, które gwarantują spójność wizualną wszystkich postaci występujących w publikacji.
- Projektowanie publikacji typu non-fiction opartej o życie i historię istniejącego bohatera, sławną postać (żyjącą lub historyczną). Studenci samodzielnie wybierali inspirującego ich bohatera. Zadanie przebiegało etapami, od znalezienia interesujących faktów z życia postaci, poprzez zaplanowanie scenariusza historii, po finalny projekt wizerunku postaci i zaprojektowanie ilustracji, w których występuje ona w charakterystycznych dla niej sytuacjach i zdarzeniach. Studenci zaprojektowali narracje m.in. o takich postaciach jak: Julian Antonisz (Antoniszczak), Frida Kahlo, Jennifer Figge, Amelia Earhart, Le Corbusier, Jane Goodall czy Simona Kossak.
- Zadanie będące wstępem do projektowania komiksu: od zarysu koncepcji, przez scenariusz jednej sceny, projekt głównego bohatera, po tworzenie planszy komiksowej, uwzględniającej specyficzne dla medium komiksowego kadrowanie i budowanie narracji.
- Projekt książki dla dzieci typu picture book, opartej na własnym pomysle. Zbudowanie koncepcji narracji i scenariusza, zaprojektowanie bohatera, zaplanowanie płynności narracji za pomocą storyboardu, przeanalizowanie relacji tekstu i obrazu i takie nim zarządzanie, aby stanowił wzajemnie uzupełniającą się treść. Projekt uwzględnia określenie wieku odbiorcy i dobranie do niego odpowiednich parametrów projektu, sposobu ilustrowania i budowania treści.
- Projekt publikacji typu silent book (badania tego obszaru prowadziła Karolina Kornek), opartej na zbudowaniu narracji, która oparta jest wyłącznie na przekazaniu treści obrazem. W tego typu projekcie ważna jest wyrazistość emocji bohaterów, odpowiednie kadrowanie,

które pozwala czytelnikowi samodzielnie opowiedzieć historię w oparciu o płynną narrację obrazem.

Projekty, które powstały w wyniku ww. zadań posłużyły mi do zbudowania treści publikacji, która prowadzi krok po kroku przez proces projektowy – od zaprojektowania bohatera po finalną publikację. Zadania te przez lata były modyfikowane i uzupełniane, a każdy rocznik studentów podejmował (i nadal podejmuje) pewien ich zakres, co pozwalało prowadzącym na eksplorowanie różnych zagadnień związanych z projektowaniem postaci, a studentom na poznanie podstaw budowania postaci i narracji obrazem. Te osoby, które decydowały się na realizację pracy dyplomowej opartej na narracji wizualnej zbudowanej wokół postaci, przechodziły pełen proces, który ujęłam w opisywanej publikacji. Przedstawiony proces stanowi swego rodzaju instrukcję wspierającą realizację pełnego projektu publikacji (książki, komiksu lub innej formy), do której punktem wyjścia jest projekt głównego bohatera. Może być stosowany z powodzeniem, niezależnie od formy i wieku czytelnika, dla których jest przeznaczona publikacja.

Etapy opisane i zwizualizowane w projekcie:

- wybór bohatera
- mapa myśli / referencje / inspiracje
- wiek bohatera
- postaci zwierzęce
- szkice i wybór przedstawienia bohatera
- praca nad formą i stylem graficznym
- technika
- znajdowanie pów charakterystycznych
- praca nad sylwetkami
- praca nad mimiką
- praca nad szczegółami
- praca nad rodziną postaci
- praca z tłem
- praca z narracją

Ilustracje autorstwa studentek i studentów Pracowni Ilustracji zostały dobrane tak, aby tłumaczyć treść publikacji, wspierać komunikat, a także pokazać szerokie spektrum różnych rozwiązań każdego etapu procesu projektowego. Dokonałam wyboru i klasyfikacji poszczególnych projektów, zwracając uwagę na to, aby zawrzeć w publikacji różnorodne sposoby ilustrowania. W autentycznej i autorskiej formie wypowiedzi plastycznej tkwi siła ilustracji, a zawarty w publikacji schemat działania można z powodzeniem zastosować w projektach o różnej tematyce i stosując różne sposoby obrazowania. Pozostawia on także dużo swobody, nie narzucając jednego typu rozwiązań, co uwidacznia się w różnorodności zrealizowanych projektów.

Publikacja zawiera projekty zrealizowane przez osoby studiujące w Pracowni Ilustracji w latach 2004–2024, pochodzące z archiwum Pracowni. W tym okresie zajęcia prowadzili: prof. Tomasz Jura, dr Anna Machwic, mgr Karolina Kornek Freixial, dr hab. Justyna Szklarczyk-Lauer, dr Milena Michałowska, dr Greta Samuel, mgr Jadwiga Lemańska.

Publikacja jest recenzowana (dr hab. Agata Królak, ASP Gdańsk, dr hab. Magdalena Wosik, ASP Wrocław) i stanowi pomoc dydaktyczną w Pracowni Ilustracji. Mam nadzieję, że będzie punktem wyjścia do rozmów o programach dydaktycznych w innych Pracowniach Ilustracji w publicznych uczelniach artystycznych. Moim zamierzeniem jest kontynuacja projektu poprzez skonfrontowanie metody stosowanej w Pracowni Ilustracji w ASP w Katowicach z prowadzącymi pokrewne pracownie w innych uczelniach, a także z wydawcami i praktykującymi ilustratorami.

Projekt *Opracowanie i opis metody projektowania postaci w zakresie ilustracji* był współfinansowany przez Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach w ramach subwencji MKiDN na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego w latach 2017–2022.

Fragmenty badania zostały upowszechnione podczas wystąpień i wystaw:

- 2024** → Wykład: *Tak powstaje książka obrazkowa. Perspektywa ilustratora, typografa, projektanta*
Webinarium: *Moc książek* zorganizowane przez Bibliotekę Kraków, wydarzenie online
- 2018** → Wystawa: *Projekty postaci z pracowni ilustracji ASP w Katowicach*
Miejsce: Pałac Młodzieży w Katowicach, Galeria Akwarela, Katowice
Czas trwania wystawy: 11.04–31.05.2018
- 2018** → Wykład: *Temat: bohater. Projekty realizowane przez studentów ASP w Katowicach. Metody pracy*
Konferencja: *Książka dla dzieci – jak to się robi? Bohater w ilustrowanych książkach dla dzieci*
Miejsce: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, 2018
- 2018** → Wykład: *Książka dobrze zaprojektowana nie tylko dla dzieci – od projektu do odbioru*
Konferencja: *Pola widzenia książki*
Miejsce: Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej w Katowicach, 2018

wydarzenie online:
<https://www.youtube.com/watch?v=pXD8L3LOWC>
[dostęp: 07.09.2025]

TEMAT: BOHATER. PROJEKTOWANIE POSTACI CHARAKTERYSTYCZNYCH W PRACOWNI ILUSTRACJI AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KATOWICACH 2025

- Wybór prac, tekst, redakcja i projekt: Anna Machwic
→ Korekta językowa: Weronika Kocela
→ Tłumaczenie: Alicja Gorgoń
→ Recenzentki: dr hab. Agata Królak (ASP Gdańsk)
dr hab. Magdalena Wosik (ASP Wrocław)
- Liczba stron: 120
→ Format: 1280 × 800 pkt
→ Publikacja cyfrowa
- Projekt został opublikowany na stronie internetowej ASP Katowice w 2025 roku:
<https://asp.katowice.pl/uczelnia/kadra-akademicka/anna-machwic.html>
https://asp.katowice.pl/files/studios/1/raport_badania_temat_bohater_pracownia_ilustracji_aspkatowice_2025_s.pdf
[dostęp: 02.10.2025]

spis treści

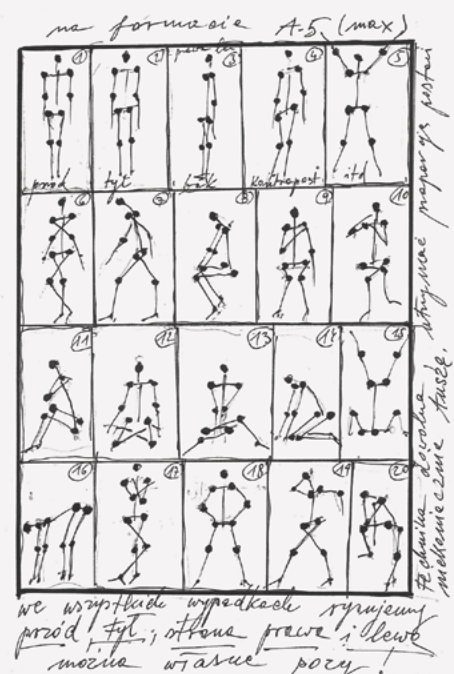
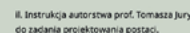
PRACOWNIA ILUSTRACJI	3	postaci zwierzęce	16
POCZĄTKI	4	szkice i wybór przedstawienia bohatera	19
KSIĄŻKA DLA DZIECI	5	praca nad formą i stylem graficznym	23
JAK PRACUJEMY		technika	25
pomysł	6	znajdowanie póź charakterystycznych	28
analiza	6	praca nad sylwetkami	28
wybór bohatera	7	praca nad mimiką	55
praca nad formą i stylem graficznym	8	praca nad szczegółami	58
ruch / gesty / mimika	9	praca nad rodziną postaci	59
tło i rodzina postaci	9	praca z tłem	70
KROK PO KROKU		praca z narracją	75
wybór bohatera	11	ANEKS – KONTRASTY	99
analiza	11	INDEKS AUTORÓW ILUSTRACJI	117
wiek bohatera	12	SUBJECT: CHARACTER	118

il. 1. Paulina Strojnowska_2012/2013 / il. 2. Joanna Kysek_2016/2017 / il. 3. Klaudia Szopa_2018/2019 / il. 4. Martyna Jajko_2019/2020 / il. 5. Katarzyna Kozieł_2018/2019 / il. 6. Anna Szargut_2019/2020 / il. 7. Agata Gomułicka_2019_2020 / il. 8. Katarzyna Stefańska_2019/2020
il. 9. Małgorzata Hantz_2017/2018

pracownia ilustracji

Pracownia Ilustracji działa na Wydziale Projektowym Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach i jest otwarta dla studentek i studentów wszystkich kierunków studiów – grafiki, malarstwa, projektowania graficznego oraz wzornictwa. W ramach zajęć podejmujemy wyzwania związane z szeroko rozumianą ilustracją. Pracujemy nad książkami obrazkowymi, komiksami, nowelami graficznymi, ilustracją prasową, rysunkiem satyrycznym, projektami gier karcianych i planszowych, ilustracją użytkową (m.in. dla aplikacji mobilnych), a także ilustracją wspierającą przekaz informacji wizualnej i innymi formami narracji obrazem. Szczególny nacisk kładziemy na rozwijanie indywidualnego języka ilustratorskiego oraz świadome doposażanie środków wyrazu do tematu i odbiorcy. Temat projektowania postaci jest fundamentem wielu projektów, które zostały zrealizowane w pracowni.

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

NASTOLATKI

- II. 1. Maja KawaliŃska 2015/2016
- II. 2. Paulina Wojciechowska 2017/2018
- II. 3. Dorota Liwacz 2017/2018
- II. 4. Karolina Szopa 2016/2017
- II. 5. 6. Ewelina Szulik 2012/2013
- II. 7. Beata Owczarek 2012/2013

TEMAT: **BOHATER** Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

POSTACI ZWIERZECE

Bohaterowie zwierzęcy pojawiają się często w książkach dziecięcych. Oprócz sympatycznych zwierzątek, mamy też do czynienia z wieloma postaciami, w których (również w ilustracjach czy komiksach przeznaczonych dla dorosłych) ilustrator oprócz fizycznej formy zwierząt wykorzystuje ich znaczenie symboliczne.

Postaci zwierzęce mogą przybierać w ilustracji bardzo różne formy. Od opartych na solidnej obserwacji przedstawieniach zwierząt w ich naturalnym środowisku i sposobie funkcjonowania, po antropomorfizm, który objawia się poprzez nadanie mimice i sposobowi poruszania się zwierząt cech kulturowo, a także wyposażenie bohaterów w zachowania i atrybuty typowo ludzkie, jak np. ubranie, aż do potraktowania fizjonomii zwierzaka jak maski osadzonej na ludzkim ciele, nadając postaci w ten sposób symboliczne cechy kojarzone kulturowo z danym zwierzęciem.

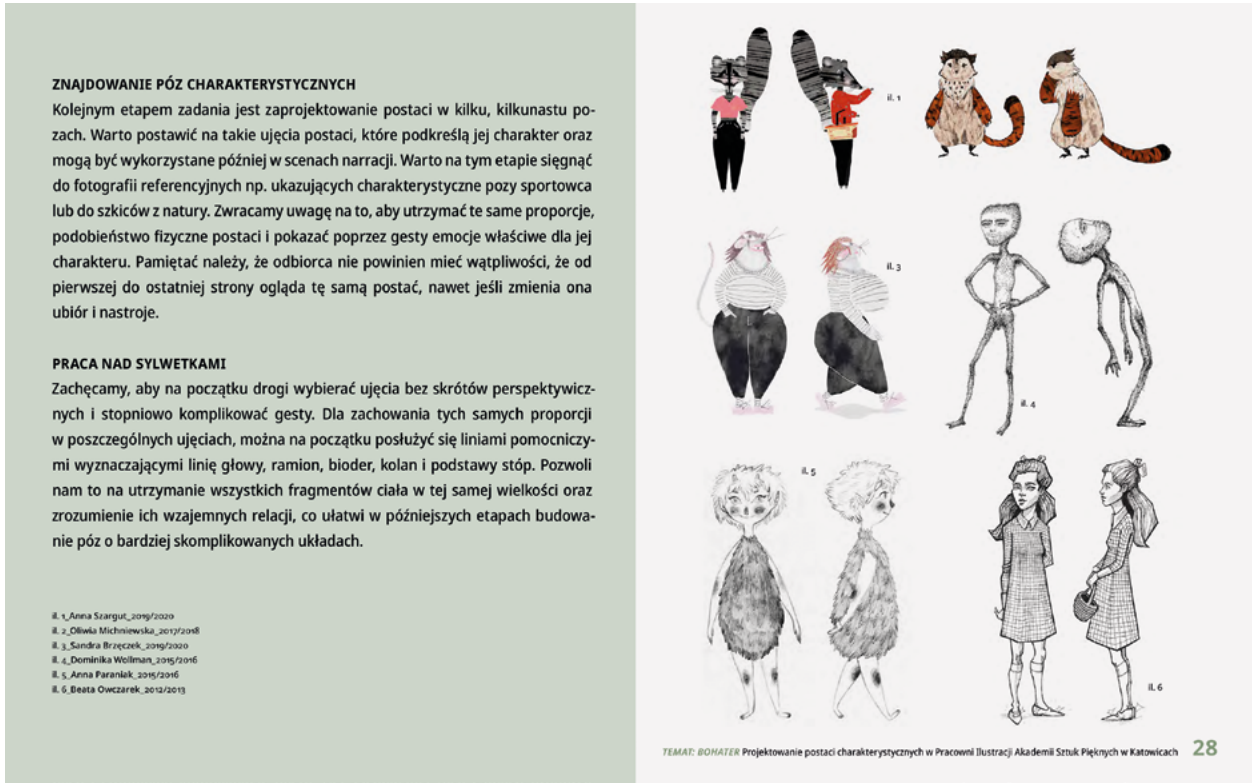
PTAKI

- i. 1.10.16, Anna Kaleta, 2011/2012
- ii. 2. Darya Hancharova, 2016/2017
- iii. 3. Wiktorja Nytlec, 2016/2017
- iv. 4. 7.12, Kalina Brataniec, 2018/2019
- v. 5. Agnieszka Gorgoń, 2018/2019
- vi. 6. 13. Elżbieta Wójcik, 2011/2012
- vii. 8. Sylwia Rakowska, 2016/2017
- viii. 9. Aleksandra Waligóra, 2020/2021
- ix. 11. Agnieszka Rychlewska, 2018/2019
- x. 14. Regina Furman, 2016/2017
- xi. 15. Anna Kaim, 2012/2013

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 46

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 59

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 52

il. Paulina Michalska_2015/2016

il. Monika Smetaniuk_2016/2019

il. Regina Furman_2016/2017

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 67

il. Michał Suska_2019/2014

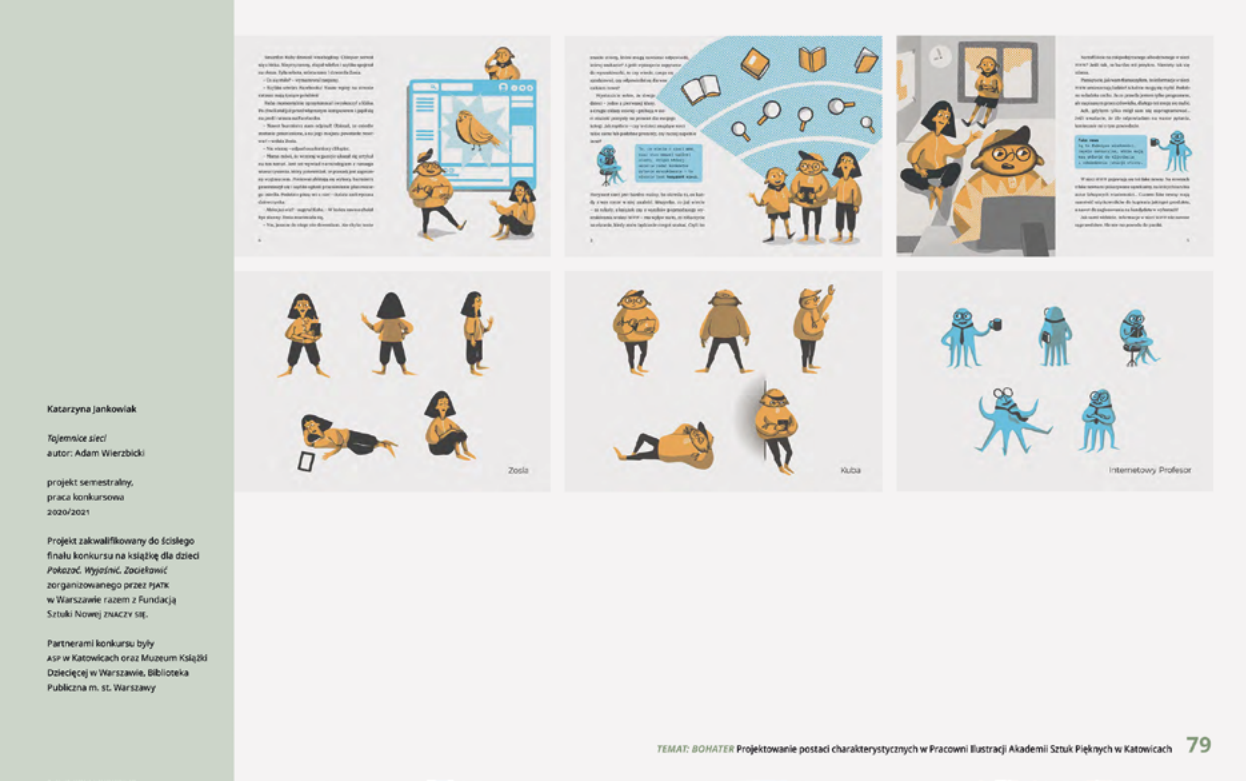
TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 69

Michał Adamek
Sofik
silent book (fragment)
projekt semestralny
2020/2021

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 76

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

Katerzyna Jankowiak
Tajemnice sieni
autor: Adam Wierzbicki
projekt semestralny,
praca konkursowa
2020/2021
Projekt zakwalifikowany do ścisłego
finału konkursu na książkę dla dzieci
Pokazać, Wyjźnić, Zaczekać
zorganizowanego przez HJATK
w Warszawie razem z Fundacją
Sztuki Nowej ZNACZY SIĘ.
Partnerami konkursu były
ASP w Katowicach oraz Muzeum Książki
Dziecięcej w Warszawie, Biblioteka
Publiczna m. st. Warszawy

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 79

Aleksandra Bylica
Kobiete i jej myśli
Projekt biograficznej powieści
graficznej o życiu Marii Sibiły Merian
(fragment)
dyplom licencjacki
promotorka: dr Anna Machwicz
2024
Projekt otrzymał główną nagrodę
na 35. Międzynarodowym Festiwalu
Komiks i Gier w Łodzi za projekt
publikacji komiksowej.

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 81

Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, 2025

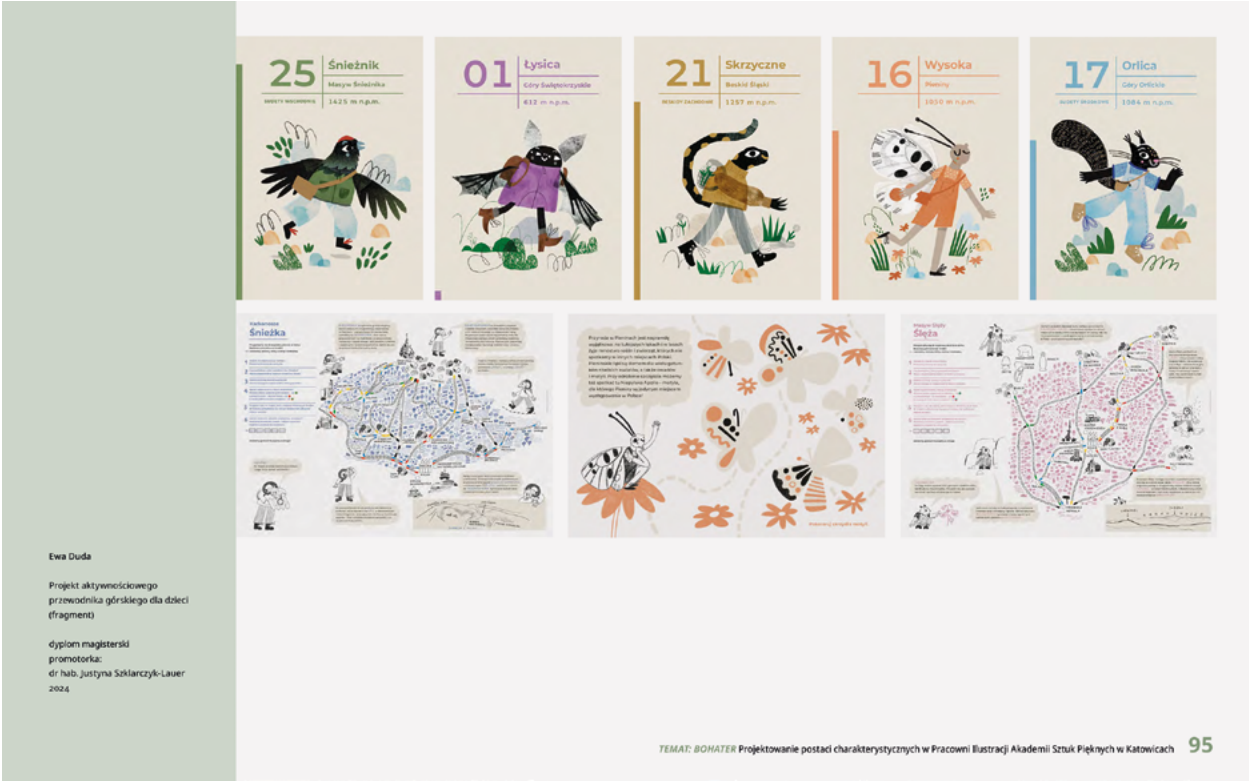
PROSTY / SKOMPLIKOWANY

Il. Oliwia Dudek_2016/2017

Il. Paulina Czajk_2015/2012

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 104

SZCZEGÓŁOWY / SYNTETYCZNY

Il. Klaudia Szopa_2018/2019

Il. Agata Łędziwa_2018/2019

TEMAT: BOHATER Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach 108

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW ZWIERZĄT PROJEKT OPARTY NA WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJĄ ZEWNĘTRZNĄ ORAZ DZIAŁANIACH DYDAKTYCZNYCH

Kolejnym dziełem aspirującym do osiągnięcia habilitacyjnego, które chcę przedstawić, jest projekt publikacji *Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt*. Projekt jest efektem współpracy z Fundacją im. Heleny i Lechosława Marszałków Reksio.

Ideą Fundacji Reksio było przedstawienie *Powszechnej Deklaracji Praw Zwierząt* w formie ilustrowanej publikacji. W roku akademickim 2016/2017 studenci realizowali temat polegający na zilustrowaniu wybranego punktu Deklaracji. Istotą zadania było metaforyczne ujęcie treści każdego z 25 punktów 14 artykułów Deklaracji ogłoszonej przez Międzynarodową Ligę Na Rzecz Praw Zwierząt 15 października 1978 roku. Idea ochrony zwierząt była bliska Twórcy Reksia – Lechosławowi Marszałkowi – stąd inicjatywa Fundacji by słynny pies Reksio stał się symbolicznym obrońcą praw zwierząt.

Na proces dydaktyczny składały się: opracowanie koncepcji ilustracji oddającej metaforycznie wybrany fragment tekstu Deklaracji, szkice koncepcyjne, szkice kompozycyjne, poszukiwanie środków plastycznych, opracowanie finalnej ilustracji. W związku z tym, że każda osoba studiująca ilustrowała jeden z punktów, powstał zestaw ilustracji, które łączył wspólny temat, przy jednoczesnym zróżnicowaniu wizualnym. Każda autorka czy autor zaprojektowali ilustrację w oparciu o własny, oryginalny sposób ilustrowania. Pozwoliło to również na umieszczenie w publikacji, wśród innych przedstawień, legendarnego Reksia, którego wizerunek prowadzi czytelników ku kolejnym artykułom Deklaracji. Ilustracje były konsultowane w Pracowni Ilustracji, powstawały we współpracy ze mną i Karoliną Kornek Freixial, ówczesną asystentką w Pracowni. Publikacja na różnych etapach jej powstawania była również konsultowana z przedstawicielami Fundacji. Studenci i studentki wykazali duże zaangażowanie – z jednej strony był to temat im bliski, dający poczucie sprawczości, z drugiej mierzyli się z realnym zleceniem, które, choć pozostawiało im dużo swobody twórczej, było także wyzwaniem zaprojektowania mocnego, trafiającego do odbiorców przekazu. Metaforyczność ujęć w zestawieniu z precyzją prawnego zapisu dała interesujący efekt, skłaniający do zgłębienia tematu obrony praw zwierząt.

Publikacja, ze względu na charakter tekstu, który jest prawnym zapisem postulatów dotyczących poszanowania i ochrony zwierząt, a sam tekst i towarzyszące mu ilustracje w wielu punktach mają bardzo mocny przekaz, jest przeznaczona dla starszych dzieci, młodzieży i dorosłych. Idealną

sytuacją jest oglądanie publikacji przez dziecko i dorosłego opiekuna oraz wspólna interpretacja i dyskusja o poszczególnych punktach Deklaracji i towarzyszących im ilustracjach.

Jako osoba odpowiedzialna za projekt publikacji, dokonałam wyboru finalnych przedstawień (powstało po kilka prac do każdego z punktów), zaproponowałam format oraz zaprojektowałam siatkę publikacji i układ typograficzny. Publikacja została tak pomyślana, aby każdy punkt Deklaracji znajdował się na oddzielnej rozkładówce, tworząc razem z towarzyszącą mu ilustracją mocny, skłaniający do myślenia przekaz.

Publikacja, wydrukowana w nakładzie 750 sztuk, została zaprezentowana podczas obchodów Dnia Dziecka w 2019 roku, zorganizowanych w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Dzieci i rodzice uczestniczący w wydarzeniu mieli okazję wziąć udział w spotkaniu z Heleną Filek-Marszałek, podczas którego opowiedziała ona o idei projektu. Uczestnicy otrzymali bezpłatnie egzemplarze publikacji. Dodatkowo część nakładu została przekazana Fundacji do dalszej dystrybucji.

Publikacja została wydana w języku polskim i angielskim (wydanie dwujęzyczne). Wydawcami są: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Fundacja im. Heleny i Lechosława Marszałków Reksio.

Dzień Dziecka w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach i spotkanie z Heleną Filek-Marszałek, 2019
fot. archiwum organizatorów

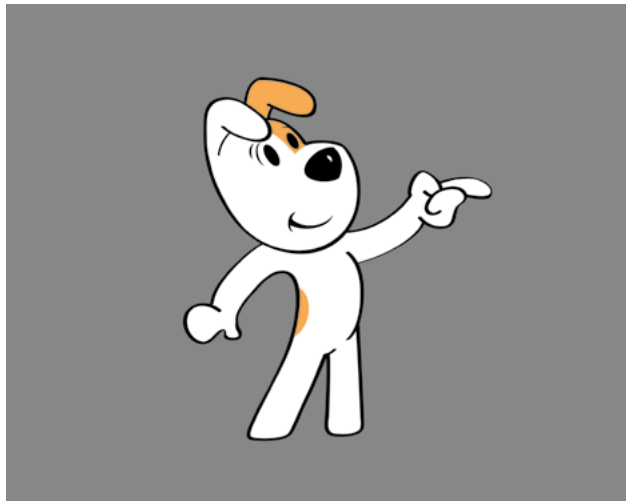

**POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW ZWIERZĄT
2018**

- Wybór ilustracji, projekt publikacji: Anna Machwic
- Tekst: Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt; Fragment z wywiadu z Lechosławem Marszałkiem.
- Ilustracje osób studiujących: 25
- Twórca postaci psa Reksia: Lechosław Marszałek
- Autorki rysunków z psem Reksiem: Helena Filek-Marszałek, Krystyna Lasoń
- Wydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

- Liczba stron: 92
- Format: 24 × 19 cm
- Publikacja drukowana: 750 sztuk
- Upowszechnienie: Dzień Dziecka w ASP, 2019

For years, attempts have been made to adopt a legally binding document that, at the aspirational level, would refer to the protection of animals. The Universal Declaration of the Rights of Animals presented to you was adopted in 1978 by a non-governmental organization founded by animal lovers, acting under the name of the International League for Animal Rights. The text of the Declaration was revised in 1989 and then submitted to the Director-General of UNESCO in 1990 for approval. Unfortunately, this has not happened to this day. The declaration is therefore neither a legal act nor an official UNESCO document. The International League for Animal Rights no longer exists, its activities are continued by another non-governmental organization - World Organization for the Rights of Animals.

Recently, the controversy about the concept of "animal rights" has changed the thesis towards adopting a legitimate Universal Declaration of Animal Welfare which should be promoted by United Nations. It must be noted that even if this Declaration is approved, it will not have the status of a legally binding act for the international community. Only international agreements have such status. The adoption of this document by the UN would therefore only have symbolic and political significance. As an official UN document, the Declaration would have a chance to become legally binding if its provisions were universally respected by the international community, and a long-lasting and uniform practice in this area would result in the attribution of international custom status.

For these reasons, the campaign we carry out aims to draw your attention to the need to create an international system of animal protection.

Artykuł
Article

1

1

Wszystkie zwierzęta rodzą się równe wobec życia i mają takie same prawa do istnienia.

All animals are born with an equal claim on life and they have the same rights to existence.

Illustration: Magdalena Świralska

Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt, 2018

2/1

Każde zwierzę ma prawo do szacunku.

Every animal has the right to be respected.

Ilustracja/illustration: Magdalena Kobielka

4/2

Każde pozbawienie wolności, choćby w celach naukowych stanowi pogwałcenie tego prawa.

Deprivation of freedom, even for educational purposes, is an infringement of this right.

Ilustracja/illustration: Karolina Hula

2/3

Każde zwierzę ma prawo do opieki, troski i ochrony ze strony człowieka.

Every animal has the right to attention, care and the protection of man.

Ilustracja/illustration: Aleksandra Kozłowska

5/1

Zwierzęta z tych gatunków, które tradycyjnie zamieszkują wśród ludzi, mają prawo do życia i wzrastania w rytmie i warunkach typowych dla tych gatunków.

Every animal of species living traditionally in a human environment has the right to live and grow at the rhythm and under the conditions of life and freedom peculiar to his species.

Ilustracja/illustration: Martyna Wieruszka

4/1

Każde zwierzę należące do gatunku dzikiego ma prawo do życia na wolności w swoim środowisku naturalnym - ziemskim, powietrznym lub wodnym, oraz prawo do rozmnażania się.

All wild animals have the right to liberty in their natural environment, whether land, air or water, and should be allowed to procreate.

Ilustracja/illustration: Agnieszka Sztybel

6/2

Porzucenie zwierzęcia jest okrutnym i haniebnym aktem.

Abandonment of an animal is a cruel and degrading act.

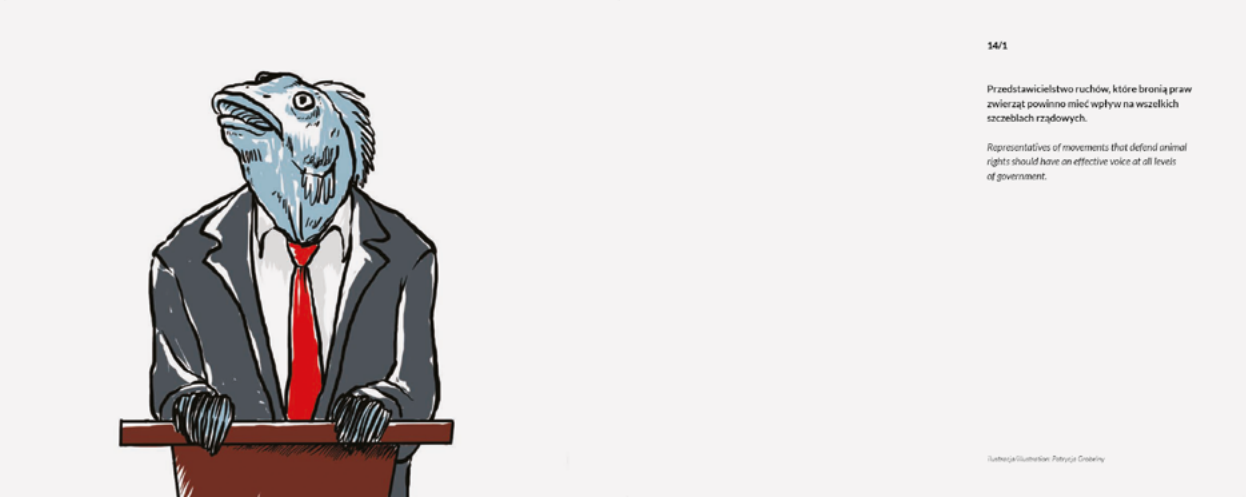
Ilustracja/illustration: Mateusz Baranek

Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt, 2018

Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt, 2018

Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt, 2018

Powszechna Deklaracja Praw Zwierząt, 2018

Przedstawione w autoreferacie osiągnięcia są kwintesencją mojej działalności naukowej i projektowej. Ważne są dla mnie projekty, które mają szeroki wpływ i rozwijają dziedzinę, którą się zajmuję. Mam przekonanie, że za projektami, które wskazałam stoi ważna idea i działanie, wspierające rozwój dyscypliny, a zakres ich upowszechnienia jest szeroki i wpływa pozytywnie na różne grupy odbiorców.

Uważam, że projektanci, z racji swojego wykształcenia, predyspozycji i talentu, a także dzięki umiejętnościom patrzenia na rzeczywistość w szerszym kontekście, wykraczającym poza ramy ich dziedziny, mają zdolność do kreowania rozwiązań, które oddziałują szeroko i angażują różne grupy. Przedstawione projekty to także towarzyszące im wydarzenia, wystawy, konferencje i stojące za nimi lata doświadczenia dydaktycznego i organizacyjnego. *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci* angażuje wiele osób reprezentujących przeróżne dyscypliny wpływające na jakość polskiego rynku wydawniczego. Od studentów, a później absolwentów dobrze odnajdujących się na rynku pracy, poprzez wydawców i bibliotekarzy, aż po dzieci sięgające po książki i uczestniczące w wystawach wraz z rodzicami i opiekunami.

W 2027 roku przypada 10 rocznica wydarzenia *Książka dobrze zaprojektowana...* Mam nadzieję, że będzie to edycja wyjątkowa, podsumowująca blisko 20 lat. Chcę ująć wiedzę, która budowała się przez ten okres, w formę publikacji, która będzie zbiorem artykułów opartych na najważniejszych zagadnieniach związanych z projektowaniem książki obrazkowej. Dziś dostępnej jest zdecydowanie więcej fachowej literatury przedmiotu w obszarze literaturoznawstwa, ja chciałabym dać przestrzeń do zabrania głosu ilustratorom i projektantom, którzy coraz częściej stają się też autorami książek, tworząc zarówno ich treść, jak i formę. Opowiedzieć o książce dla dzieci z ich perspektywy. Sama również planuję potożyć większy nacisk w moich działaniach naukowych na eksplorowanie medium autorskiej książki obrazkowej, widząc w opowiadaniu historii za pomocą narracji obrazem szczególne pole, które na polskim rynku wciąż jeszcze nie jest w pełni rozwinięte.

Interesuje mnie również porównanie metod dydaktycznych, stosowanych w uczelniach artystycznych, które planuję przeprowadzić wychodząc od podsumowania ujętego w moim projekcie *Temat: Bohater. Projektowanie postaci charakterystycznych w Pracowni Ilustracji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach*.

Dziedzina ilustracji stoi aktualnie wobec wyzwań, które niesie ze sobą dynamicznie rozwijająca się sztuczna inteligencja. Wśród młodych adeptów projektowania pojawiają się obawy, czy ich talent nie zostanie zastąpiony przez algorytmy. Mam jednak przekonanie, że w obszarze projektowania książki obrazkowej dla dzieci, nie sposób zastąpić niuansów dziejących się na styku subtelnej relacji tekstu i obrazu, modelem uczenia maszynowego. Wrażliwość twórców i mądre podejście do projektowania wartościowych książek dla dzieci, a z perspektywy pracownika uczelni artystycznej, uczenie odpowiedzialnego projektowania, ale też stawiania na oryginalność i autentyczność w formie wypowiedzi, są tym ważniejsze w obecnych warunkach. Pewnie przyjdzie nam się zmierzyć z nowymi narzędziami również w obszarze projektowania książek obrazkowych, wykorzystując ten potencjał, aby bez utraty oryginalności i autorstwa dzieł.

Wszystkie przedstawione w autoreferacie projekty łączy odpowiedzialne podejście do dyscypliny, która, wierzę, jest jedną z najważniejszych w kształtowaniu przyszłych pokoleń, nie tylko czytelników, ale także odbiorców sztuki. Kontakt dzieci z ilustracją, również tą podaną w formie interaktywnej wystawy, oswaja młodych odbiorców z takimi miejscami jak galerie sztuki, pomaga rozwijać świat wyobraźni i twórczej kreacji.

Rola książki obrazkowej dla dzieci jest niezwykle ważna. To nie tylko forma zabawy i pierwsze kroki w budowaniu zamyślenia do książek, ale także rodzinny czas spędzony z dzieckiem, wspólne przeżywanie, rozwijanie wyobraźni. Relacja tekstu i obrazu, gra która się między nimi toczy i symbioza, którą tworzą, wspiera zarówno poznawanie świata zewnętrznego, jak i współgra z nieograniczoną wyobraźnią wewnętrznego, dziecięcego świata.

DR ANNA MACHWIC

AUTOREFERAT

DOKUMENTACJA PROJEKTU HABILITACYJNEGO

Projekt graficzny i skład: Anna Machwic

Zdjęcia:

Dokumentacja fotograficzna publikacji zawartych w autoreferacie oraz dokumentacja wystaw *Nauka jest fajna...* oraz *Dwa, Trzy... Wszyscy!:* Barbara Kubska;

Zdjęcia dokumentujące wydarzenie *Książka dobrze zaprojektowana – zacznijmy od dzieci:* Michał Jędrzejowski, Anna Lorenc, Krzysztof Szewczyk, oraz Karolina Kornek, Michalina Kuczyńska, Jan Kukutka, Stanisława Pająk, Julia Pałkowska;

Pozostałe zdjęcia pochodzą ze stron internetowych oraz mediów społecznościowych oraz archiwów organizatorów wydarzeń, których byłam uczestniczką, archiwum ASP Katowice oraz archiwum własnego. Autorstwo zdjęć zostało umieszczone wszędzie tam gdzie było ono podane;

Prace studentów zawarte w autoreferacie pochodzą z archiwum Pracowni Ilustracji.

Korekta językowa: Alicja Gorgoń

Publikację złożono krojem: Komet (Adobe Fonts)

Papier: Pergraphica Classic: 120 g (środek), 240 g (okładka)

Druk: DuoColor, Katowice

Oprawa: Angelika Rumińska

